

voorontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan
‘Herkenrodebossen en Wijerbos’
in Hasselt, Herk-de-Stad en Nieuwerkerken

bijlage IIIa: toelichtingsnota (tekst)

Inhoud

1	Leeswijzer.....	4
2	Situering voorontwerp GRUP in het geïntegreerde planproces	6
3	Geografische situering, doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad.....	7
3.1	Geografische situering.....	7
3.1.1	Herkenrodebossen	7
3.1.2	Wijerbos	8
3.2	Plancontour	9
3.3	Plandoelstelling (algemeen)	9
3.4	Reikwijdte en detailleringsgraad	9
4	Plandoelstellingen en planvoornemens.....	10
4.1	Plandoelstelling: vrijwaren en versterken van open ruimte voor natuur, bos én landbouw ...	10
4.1.1	Plandoelstellingen voor het gehele plan	10
4.1.2	Plandoelstellingen voor het deelgebied Herkenrodebossen	11
4.1.3	Plandoelstelling voor deelgebied 'Wijerbos'	13
4.2	Planvoornemen	13
4.2.1	Planvoornemens voor het gehele plan	13
4.2.2	Planvoornemens deelgebied Herkenrodebossen	13
4.2.3	Planvoornemens deelgebied Wijerbos	15
5	Alternatieven	16
5.1	Locatie en programma	16
6	Relatie met beleidsplannen en ruimtelijke visies	17
6.1	Relatie met strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV)	17
6.2	Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)	17
6.2.1	Bindende bepalingen.....	17
6.2.2	Richtinggevende bepalingen	18
6.2.3	Planningsproces afbakening gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS)	18
6.3	Relatie met andere planningsprocessen en beslissingen waar het plan uitvoering aan geeft. 22	
6.3.1	Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)	22
6.3.2	Beschermde onroerend erfgoed, vastgestelde inventarissen en erfgoedlandschappen ...	24
6.3.3	Integraal waterbeheer.....	25
6.4	Relatie met andere gewestelijke planningsprocessen	26
6.4.1	Relatie met gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.....	26
6.5	Relatie met provinciale en gemeentelijke ruimtelijke beleidsplannen, structuurplannen en bestemmingsplannen (RUP's en BPA's)	29
6.5.1	Beleidsplan Ruimte Limburg.....	29
6.5.2	Provinciaal ruimtelijk structuurplan Limburg.....	29
6.5.3	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Hasselt	29
6.5.4	BPA Herkenrodebos, stad Hasselt.....	31
6.5.5	RUP 206 Herkenrodebos, stad Hasselt.....	32
6.5.6	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Nieuwerkerken	33
6.5.7	Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Herk-de-Stad.....	34

6.5.8	Gemeentelijk RUP Zonevrije constructies, Herk-de-Stad	35
6.6	Relatie met relevante beleidsplannen en onderzoeken	36
6.6.1	Vlaams Energie- en Klimaatplan.....	36
6.6.2	Stadsbosstudie	36
7	Bestaande ruimtelijk en feitelijke toestand van het plangebied	38
7.1	Fysisch systeem	38
7.1.1	Reliëf.....	38
7.1.2	Bodem	39
7.1.3	Water.....	41
7.2	Landschappelijke structuur en onroerend erfgoed.....	45
7.2.1	Landschap.....	45
7.2.2	Onroerend erfgoed.....	49
7.3	Natuurlijke structuur	57
7.4	Agrarische structuur	61
7.5	Nederzettingsstructuur en verkeersinfrastructuur.....	62
8	Bestaande juridische toestand per deelgebied	65
8.1	Deelgebied Herkenrodebossen	65
8.2	Deelgebied Wijerbos	66
9	Verantwoording planvoorstel	67
9.1	Algemeen planvoorstel	67
9.2	planvoorstel deelgebied Herkenrodebossen	69
9.3	planvoorstel deelgebied Wijerbos	76
10	Specifieke beoordelingen en toetsen	78
10.1	Planmilieueffectrapportage	78
10.1.1	Milderende maatregelen overzicht.....	79
10.2	Veiligheidsrapportage	80
11	Ruimtebegroting	81
12	Verordende stedenbouwkundige voorschriften.....	82
12.1	Stedenbouwkundige voorschriften	82
12.2	Op te heffen stedenbouwkundige voorschriften	99
12.2.1	Op te heffen bepalingen gewestplan	99
12.2.2	Op te heffen bepalingen ruimtelijke uitvoeringsplannen	100
12.2.3	Op te heffen bepalingen bijzondere plannen van aanleg	101
12.3	Op te heffen bepalingen verkavelingen	101
13	In te zetten instrumenten	103
	Bijlagen	105

Voorliggend document is de toelichtingsnota van een voorontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO). Een ruimtelijk uitvoeringsplan is het resultaat van een ruimtelijk planningsproces waarbij de effectbeoordelingen procedureel en inhoudelijk geïntegreerd worden in het proces, hierna genoemd: geïntegreerd planningsproces. Die integratie houdt in dat de effectbeoordelingen plaatsvinden tijdens het proces voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

De effectbeoordelingen leveren gegevens over de mogelijke milieueffecten van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan. Die gegevens worden verwerkt in het planningsproces voor het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan.

De procedure en de termijnen voor de opmaak van de effectbeoordelingen zijn geregeld in hoofdstuk II Ruimtelijke Uitvoeringsplannen van de codex. Voor de overige aspecten van de effectbeoordelingen zijn artikel 4.2.3, 4.2.4, 4.2.8, § 1bis en § 6, artikel 4.2.9, § 1 en § 2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid voor de planmilieueffectrapportage van toepassing, en titel IV, hoofdstuk IV, van het voormelde decreet voor de ruimtelijke veiligheidsrapportage.

De milieueffectrapporten bevatten de informatie zoals voorgeschreven in de toepasselijke regelgeving, met dien verstande dat naar de informatie die overeenkomstig de bepalingen van deze codex al in het ruimtelijk uitvoeringsplan is opgenomen, verwezen wordt in de effectrapporten.

In functie van het geïntegreerde planningsproces wordt een procesnota opgesteld die het volledige verloop van het planningsproces beschrijft. Het is een informatief en evolutief document dat in de loop van het planningsproces kan worden aangevuld.

Een ruimtelijk uitvoeringsplan bevat (conform de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening):

- Een beschrijving en verantwoording van de doelstellingen van het plan: die is opgenomen in de toelichtingsnota.
- Een grafisch plan dat aangeeft voor welk gebied of welke gebieden het plan van toepassing is. Het grafisch plan bestaat uit twee deelplannen en is opgenomen als bijlage I.
- De bijbehorende stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming, de inrichting of het beheer en, in voorkomend geval, de normen, vermeld in artikel 4.2.4 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid. De stedenbouwkundige voorschriften zijn opgenomen als bijlage II.
- Een weergave van de juridische toestand: die is opgenomen in de toelichtingsnota.
- Een weergave van de feitelijke ruimtelijke toestand en de toestand van het leefmilieu, de natuur en andere relevante feitelijke gegevens: die zijn opgenomen in de toelichtingsnota.
- Een relatie met het ruimtelijk structuurplan of ruimtelijk beleidsplan of de ruimtelijke structuurplannen of ruimtelijke beleidsplannen waarvan het een uitvoering is en, in voorkomend geval, een omschrijving van andere relevante beleidsplannen. Deze zijn opgenomen in de toelichtingsnota.
- In voorkomend geval, een zo mogelijk limitatieve opgave van de voorschriften die strijdig zijn met het ruimtelijk uitvoeringsplan en die opgeheven worden. Deze zijn opgenomen in de toelichtingsnota.
- De kwaliteitsbeoordeling en, in voorkomend geval, de verklaring, vermeld in artikel 4.2.11, §7, eerste lid, 2°, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, en, in voorkomend geval, een overzicht van de conclusies van de volgende effectbeoordelingen waarbij aangegeven wordt hoe die geïntegreerd zijn in het plan:
 - de milieueffectbeoordeling;
 - de passende beoordeling en verscherpte natuurtoets;
 - het ruimtelijk veiligheidsrapport; Dit is niet het geval in dit GRUP.
 - andere verplicht voorgeschreven of gemaakte effectenrapporten.

- In voorkomend geval de monitoringsmaatregelen in het kader van de uitgevoerde effectbeoordelingen; Dit is niet het geval in dit GRUP.
- In voorkomend geval, een register, al dan niet grafisch, van de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd die aanleiding kan geven tot een planschadevergoeding als vermeld in artikel 2.6.1 van deze codex, een planbatenheffing als vermeld in artikel 2.6.4 van deze codex, of een compensatie als vermeld in boek 6, titel 2 of titel 3, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid. Het register is opgenomen als bijlage IV.
- In voorkomend geval, een register, al dan niet grafisch, van de percelen waarop een bestemmingswijziging wordt doorgevoerd of een overdruk wordt toegevoegd die aanleiding kan geven tot gebruikerscompensatie als vermeld in het decreet van 27 maart 2009 houdende vaststelling van een kader voor de gebruikerscompensatie bij bestemmingswijzigingen. Het register is opgenomen als bijlage IV.
- In voorkomend geval, een overzicht van de geheel of gedeeltelijk gewijzigde of opgeheven erkennings-, rangschikkings- en beschermingsbesluiten inzake onroerend erfgoed, samen met de gegevens, vermeld in artikel 6.2.5 van het Onroerend erfgoeddecreet van 12 juli 2013, met uitzondering van de aanduiding van de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek op het gegeorefereerde plan. Dit is niet het geval in dit GRUP.
- In voorkomend geval, het grondruilplan, vermeld in artikel 2.1.65 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting. Dit is niet het geval in dit GRUP.
- In voorkomend geval, de inrichtingsnota, vermeld in artikel 4.2.1 van het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting. Dit is niet het geval in dit GRUP.
- In voorkomend geval, een overzicht van de instrumenten waarover samen met het ruimtelijk uitvoeringsplan een beslissing genomen wordt door de bevoegde overheid om die aspecten te regelen of om de maatregelen of voorwaarden te bepalen die de bevoegde overheid op basis van het planningsproces, in het bijzonder de effectbeoordelingen, noodzakelijk acht voor de vaststelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan en die niet geregeld worden met toepassing van bovenstaande punten.

Het grafisch plan (Bijlage I) en de erbij horende stedenbouwkundige voorschriften (Bijlage II) hebben verordenende kracht. De teksten en grafische plannen van de toelichtingsnota (Bijlage IIIa en IIIb) hebben als dusdanig geen verordenende kracht, maar behouden hun waarde als inhoudelijk onderdeel van het geheel van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

De registers met betrekking tot planschade, planbaten, kapitaal- of gebruikersschadecompensatie hebben een informatief karakter (Bijlage IV).

De beoordeling van de milieueffecten gebeurt op een geïntegreerde manier gedurende het planproces. Deze toelichtingsnota bevat een synthese van de beoordeling van de milieueffecten in hoofdstuk 10. De volledige beoordeling is opgenomen als bijlage V.

Samengevat bestaat het (voorontwerp van) gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Herkenrodebossen en Wijerbos' uit volgende onderdelen:

- Bijlage I Verordenend grafisch plan (twee deelgebieden)
- Bijlage II Verordenende stedenbouwkundige voorschriften
- Bijlage IIIa Toelichtingsnota – tekst
- Bijlage IIIb Toelichtingsnota – kaarten Bijlage
- Bijlage IV Register planschade, een planbaten, kapitaalschade en gebruikerscompensatie.
- Bijlage V Milieubeoordeling (ontwerp plan-MER)

De elementen m.b.t. de watertoets, natuurtoets en passende beoordeling zijn geïntegreerd in het ontwerp plan-MER.

Het dossier omvat geen Ruimtelijk Veiligheidsrapport (RVR). Gezien de inhoud van het plan en de ligging is geen RVR vereist.

2 Situering voorontwerp GRUP in het geïntegreerde planproces

Voorliggend document is het voorontwerp GRUP 'Herkenrodebossen en Wijerbos'.

De opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan en de milieubeoordeling gebeuren gelijktijdig in dit geïntegreerd planproces.

In elke fase van het planproces wordt een procesnota opgemaakt, de meest recente procesnota die hoort bij dit ontwerp is procesnota 3. De procesnota geeft de procesaanpak in elke fase van het proces weer. De nota geeft weer wat de aanpak, timing, overleg- en participatiemomenten en resultaten van elke fase in het proces zijn.

Ook de wijze waarop het overleg met de betrokken actoren wordt gevoerd, is in de nota terug te vinden. De procesnota is evolutief. In elke fase van het proces wordt de procesnota geactualiseerd. Naarmate het proces vordert, rapporteert de procesnota ook over de reeds gezette processtappen.

Info over dit planningsproces en alle documenten zijn te vinden op de website van het departement Omgeving:

<https://grups.omgeving.vlaanderen.be>

Contact en info:

Departement Omgeving

gop.omgevingsplanning@vlaanderen.be

02. 553 38 00

Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20, bus 7, 1000 Brussel

3 Geografische situering, doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad

3.1 Geografische situering

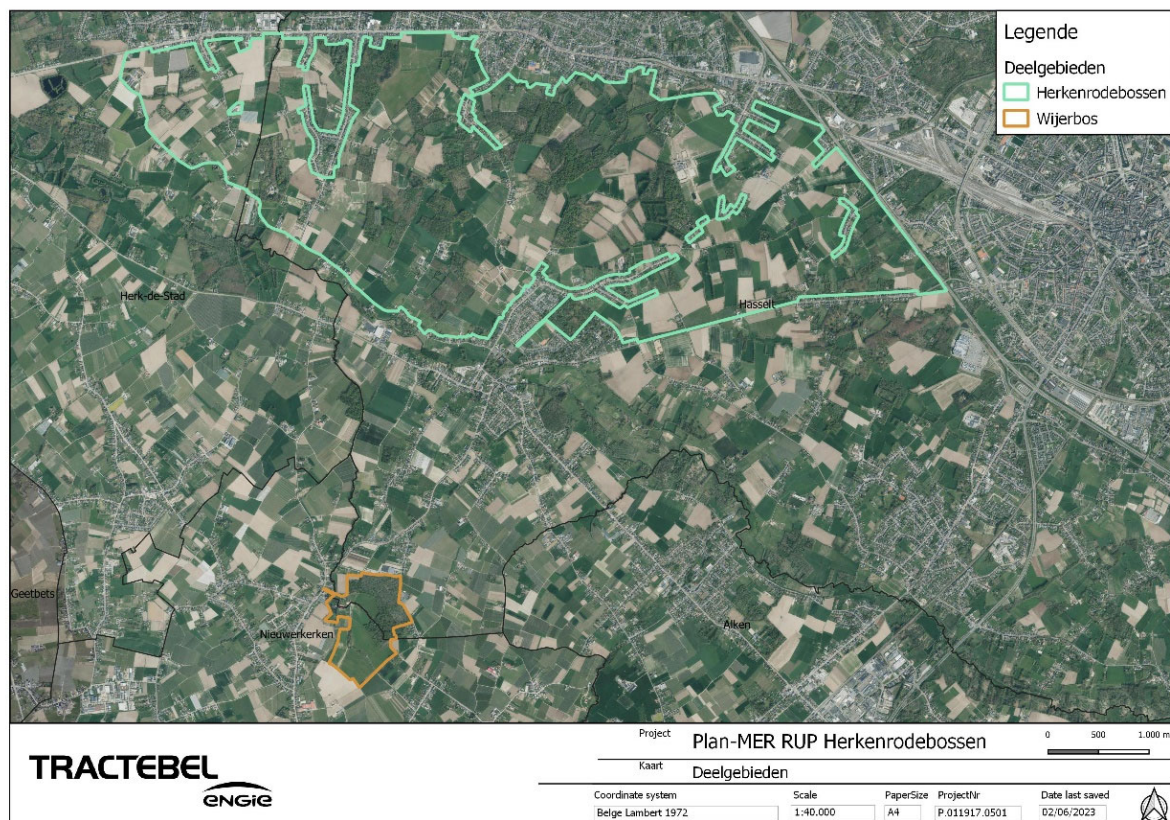
Kaart 0. Situering plangebieden

Het plangebied omvat de regio rond de Herkenrodebossen in Hasselt, Herk-de-Stad en Nieuwerkerken.

Meer concreet bestaat het plan uit twee deelgebieden:

- Het deelgebied 'Herkenrodebossen' in Hasselt en Herk-de-Stad
- Het deelgebied 'Wijerbos' in Hasselt en Nieuwerkerken

Figuur 3-1. Situering deelgebieden

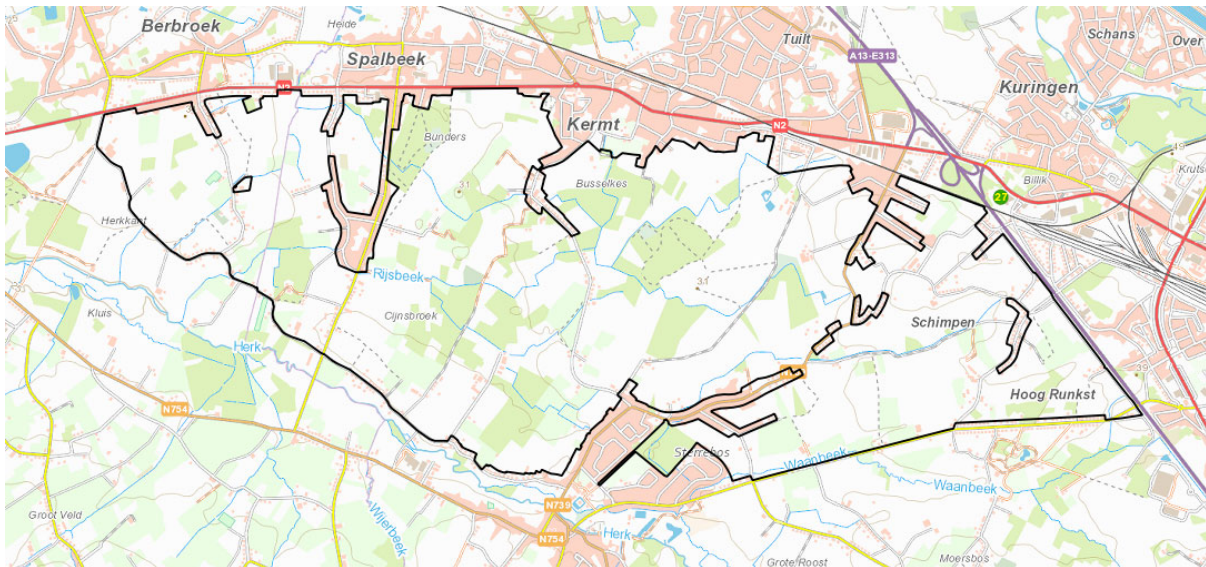

3.1.1 Herkenrodebossen

Het grootste deelgebied, de 'Herkenrodebossen' ca. 1450 ha, heeft betrekking op een openruimte gebied gelegen tussen Hasselt en Herk-de-Stad en is vernoemd naar de abdij van Herkenrode waartoe het bos in de geschiedenis behoorde.

Het deelplan 'Herkenrodebossen' situeert zich ten westen van de stad Hasselt. Het omvangrijke gebied ligt tussen de dorpskernen van Herk-de-Stad, Kermt, Stevoort en Hasselt en wordt omsloten door de N2, A13, Runkstersteenweg, Hasseltsedreef en N754.

Figuur 3-2. Situering deelgebied Herkenrodebossen (CartoWeb.be, juni 2021)

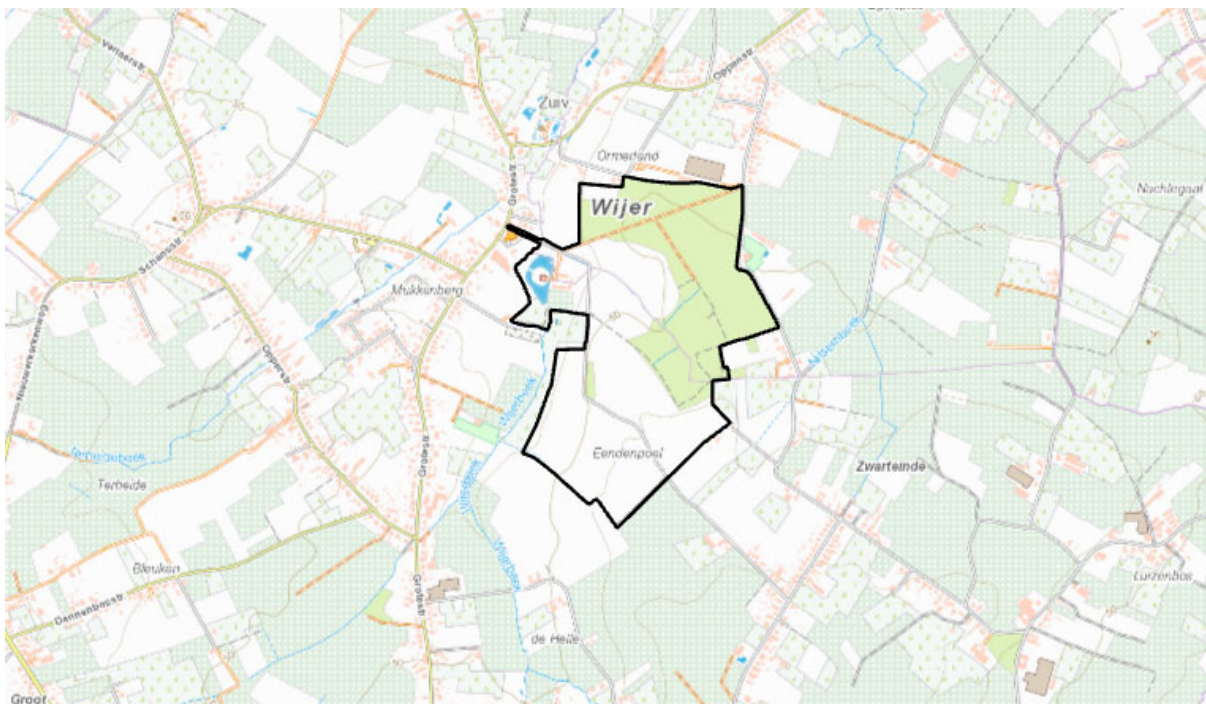

3.1.2 Wijerbos

Het deelgebied 'Wijerbos' (59 ha) ligt op het grondgebied van Hasselt en Nieuwerkerken. Het Wijerbos is (grotendeels) een voormalige ontginningsgebied (Weyerbos).

Behalve het ontginningsgebied wordt ook de aanpalende site van het kasteel en de hoeve mee opgenomen binnen de contour van het plangebied (wijziging t.o.v. de startnota). De relatie tussen het bouwkundig erfgoed en het wijzigende landschap vereist de nodige aandacht. Door de site als één geheel te benaderen, kunnen toekomstige inrichtingen beter afgestemd worden op de erfgoedwaarde, de karakteristieken van het landschap en de draagkracht van de omgeving.

Figuur 3-3. Situering deelgebied 'Wijerbos' (CartoWeb.be, juni 2021)

3.2 Plancontour

Naar aanleiding van de adviezen en inspraakreacties, die tijdens de publieke raadpleging ontvangen werden, zijn de planperimeters van beide deelgebieden bijgestuurd.

Voor het deelgebied Herkenrodebossen zijn de aanpassingen n.a.v. de adviezen en inspraakreacties beperkt. De wijzigingen komen neer op een aantal grenscorrecties (o.a. m.b.t. de recreatiezone 'Ten Hove').

In functie van de uitwerking van de plandoelstellingen wordt de focus gelegd op de 'zachte bestemmingen' (natuur, bos, landbouw, parkgebied) en worden 'harde bestemmingen' (recreatie, wonen, bedrijvigheid, openbaar nut) uit de plancontour gesloten. Een uitzondering hierop is de opname van een aantal niet ontwikkelde 'harde bestemmingen' in functie van de realisatie van de open ruimte doelstellingen.

Op vraag van de gemeente Nieuwerkerken en de provincie Limburg worden zowel de kasteelhoeve als het kasteel mee opgenomen in het deelplan 'Wijerbos'.

3.3 Plandoelstelling (algemeen)

De open ruimte in Vlaanderen is schaars en moet beschermd worden. Dit plan heeft als doel een klimaatadaptieve en gezonde leefomgeving te creëren.

Het RUP wil de open ruimte versterken door in te zetten op de essentiële functies (i.c. bos, natuur en landbouw).

Het RUP wil bijdragen aan een robuuste én gevarieerde open ruimte met bijzondere aandacht voor het landschap en erfgoed.

Het RUP is realisatiegericht zodat beleidsdoelstellingen (w.o. bosuitbreiding, natuurherstel, ...) o.m. via gebiedsgerichte werking verder tot uitvoering kunnen komen.

3.4 Reikwijdte en detailleringsgraad

Het plan zal bestemmingen vastleggen op perceelsniveau. De reikwijdte van het voorgenomen plan betreft dus maatregelen in de ruimtelijke ordening, i.c. het wijzigen van de bestemming van gebieden die bijdragen tot de plandoelstellingen.

Dit betekent dat het ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) alle bestemmingen zal opnemen die nodig zijn om het gebied in de gewenste richting te laten ontwikkelen.

De bestemmingen van het RUP zullen de bestemmingen van de geldende plannen van aanleg vervangen, m.n.:

- de gewestplannen:
 - gewestplan Hasselt-Genk
 - gewestplan Sint-Truiden - Tongeren
- het bijzonder plan van aanleg (BPA) Herkenrodebos
- het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP) 206 Herkenrodebos
- het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Oppervlaktedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg

Hierbij wordt uitgegaan van de typevoorschriften voor gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen waaraan gebiedsspecifieke elementen kunnen worden toegevoegd.

Erg gedetailleerde inrichtingsvoorschriften zullen geen deel uit maken van het RUP (in tegenstelling tot bv. verkavelingen). Het detailniveau is wel zo groot dat voor ieder perceel duidelijk wordt welk ruimtegebruik toegelaten is.

4 Plandoelstellingen en planvoornemens

4.1 Plandoelstelling: vrijwaren en versterken van open ruimte voor natuur, bos én landbouw

Het RUP zet in op open ruimte waarbij bos, natuur en landbouw centraal staan, met aandacht voor landschapontwikkeling, erfgoed en recreatief medegebruik.

Doelstellingen van het ruimtelijk uitvoeringsplan zijn:

- het versterken van de bosstructuur door het beschermen, uitbreiden en verbinden van bosfragmenten tot een aaneengesloten, samenhangend boslandschap;
- het vrijwaren van ruimte voor grondgebonden beroepslandbouw;
- het versterken van de natuurlijke structuur;
- het samenvoegen van VEN-gebieden tot één geheel;
- het vrijwaren van landschappelijk waardevolle gebieden en erfgoedwaarden (o.a. bocagelandschap);
- het afstemmen van de ontwikkelingsmogelijkheden van recreatieve voorzieningen op de randvoorwaarden en de doelstellingen vanuit de natuurlijke en agrarische structuur.

Nadat de overkoepelende plandoelstelling voor het gehele plan belicht wordt (4.1.1) wordt per deelgebied verduidelijkt welke van bovenstaande doelstellingen in het betreffende deelgebied van toepassing zijn.

4.1.1 Plandoelstellingen voor het gehele plan

4.1.1.1 Creëren van een klimaatadaptieve en gezonde leefomgeving

De overkoepelende doelstelling van het RUP bestaat uit het creëren van een klimaatadaptieve en gezonde leefomgeving. Hierbij wordt er gestreefd naar een robuuste omgeving die stand kan houden in het veranderende klimaat. In het opwarmende en verstedelijkte Vlaanderen is het vrijwaren van open ruimte essentieel. Het plangebied, gelegen nabij de stedelijke omgeving van Hasselt, kan een grote meerwaarde bieden. Door het verder ontwikkelen als groene long kan het plangebied de directe stedelijke omgeving verkoelen.

Er wordt onderzocht of een aantal niet gerealiseerde 'harde bestemmingen', die door hun ligging interessant zijn om bij te dragen aan de openruimte(verbindingen), kunnen omgezet worden naar een 'zachte bestemming'.

Naast de hoge infiltratiecapaciteit die onverharde open ruimte biedt, kan ze ook water opnemen en vasthouden. Hierbij is het blauwe netwerk eveneens van groot belang. Natuurlijke rivier- en beekbeddingen zorgen voor een gezonder watersysteem dat meer water kan opvangen, vervoeren en vasthouden. Hiervoor moeten de waterlopen de ruimte krijgen die ze nodig hebben. Daarnaast zorgt de groene long ook voor een filtering van de lucht. Bossen, specifieke landbouwactiviteiten en andere natuurvormen, vangen fijnstof uit de lucht en hebben daarnaast ook de capaciteit om CO₂ op te vangen, vast te leggen en al dan niet permanent op te slaan.

Eén van de kernkwaliteiten van een randstedelijk gebied is de aanwezigheid van potenties voor het aanbieden van diverse stedelijke voorzieningen die een behoefte voor de ruimere regio opvangen. Het optimaliseren van de aanwezige recreatieve en toeristische voorzieningen in het randstedelijk openruimtegebied wordt hieronder begrepen. Hiervoor wordt ingezet op de toegankelijkheid. De

natuur en de open ruimte hebben een grotere impact op de leefomgevingskwaliteit als deze bereikbaar is. Onder de toegankelijkheid horen niet enkel de ontsluiting en toegangspoorten maar ook het netwerk van zachte recreatie-infrastructuur.

In het randstedelijk gebied is er ook ruimte voor landbouw-verbreding. Activiteiten, die aansluiten bij landbouwactiviteiten (w.o. hoevetoerisme, maken en verkopen van hoeveproducten, sociaal-toeristische verblijven, logies, boerderijklassen,...) kunnen er een plek krijgen (mits de nodige vergunningen bekomen worden).

4.1.2 Plandoelstellingen voor het deelgebied Herkenrodebossen

4.1.2.1 Realiseren van een robuust en (bio)divers boslandschap

Het deelgebied Herkenrodebossen kent een vrij grote variatie aan landschappen en habitats. Het RUP wil deze diversiteit behouden en waar mogelijk versterken.

In het deelgebied Herkenrodebossen bevinden zich nog verschillende, grotere bosfragmenten. Dit zijn doorgaans relictten van de 'oer'-bossen die hier nog laat tot de 19de eeuw in aaneengesloten vorm voorkwamen. Denk hierbij aan de vleermuizenrijkdom of het voorkomen van de hazelmuis, de enige gekende plek in Vlaanderen buiten de Voerstreek.

Daarnaast wordt het plangebied gekenmerkt door een hoge diversiteit aan habitats die doorheen de eeuwen ontstaan zijn door het ontginnen van delen van dit oerbos. Er ontstonden bloemrijke hooilanden en akkertjes, er werden houtwallen aangelegd om de schapen- en koeienbegrazing te sturen, er werden beken herlegd of opgestuwd voor hooilandbevloeiing, er zijn poelen aangelegd voor de koeienbegrazing, ...

Overgebleven oude bosrelictten worden beschermd, uitgebreid en met elkaar verbonden tot een aaneengesloten, samenhangend, afwisselend en robuust boslandschap, gebufferd tegen externe invloeden, waar de nog voorkomende soorten opnieuw duurzaam kunnen voortbestaan. Dit boslandschap zal preferentieel worden opgebouwd rond de oude boskernen. Ook meer recente boskernen worden behouden en waar mogelijk uitgebreid en verbonden, met het oog op extra bos, biodiversiteit, natuurontwikkeling en mogelijkheden voor zachte recreatie. De absolute ondergrens van netto bosuitbreiding is 135 ha in deelgebied Herkenrodebossen.

De bestaande kleine landschapselementen (KLE's) worden versterkt en zorgen voor de realisatie van natuurverbindingen (stapstenen) in tussenliggende gebieden. In dit biodivers boslandschap wordt er naast de overkoepelende visie ook aandacht besteed aan specifieke habitats die een meerwaarde bieden voor de lokale biodiversiteit, zoals de aanwezige voedselarme graslanden met hoge natuurwaarde.

Het RUP wil de ambitie ondersteunen om waardevolle natuur, bos en specifieke habitats met bestaande natuur buiten het plangebied te verbinden. Dit kan voor een verruiming van het leefgebied van bepaalde diersoorten (kamsalamander, spechten, wespandief, bosuil, vleermuizen,...) zorgen, wat belangrijk is voor het voortbestaan van de bestaande populaties. Denk hierbij aan het Tommelen in het oosten, de vallei van de Herk in het zuiden en de Demervallei in het noorden.

4.1.2.2 Ruimte geven aan duurzame grondgebonden landbouw

Ook landbouw is een belangrijke ruimtegebruiker in het gebied. Om de beroepsmatige landbouwers te beschermen en zekerheid te garanderen, moeten de verschillende functies van grondinname en grondgebruik in de open ruimte in evenwicht staan. De meerdere functies binnen een gebied kunnen

elkaar ondersteunen en versterken om zo verschillende doelstellingen te behalen. De ruimtelijk-functionele samenhangende gebieden worden gevrijwaard voor landbouw en de aanwezige beroepsmatige landbouwbedrijfszetels krijgen steeds de mogelijkheid tot ontwikkeling zoals bedrijfsuitbreiding, met respect voor en in afstemming met het omliggende landschap.

Landbouw wordt aanzien als landschapsopbouwende factor. Zonevreemde ontwikkelingen zoals vertuining en verpaarding worden in het landbouwgebied geweerd.

Via dit RUP zal de bestemming van een bestaande manege deels wijzigen naar recreatiegebied. Een belangrijke randvoorwaarde bij deze herbestemming is de bijdrage van de site aan de plandoelstellingen van dit GRUP, m.n. landschapsherstel en het versterken van de natuurwaarden.

Waar mogelijk wordt ontharding van bestaande grotere gebouwgehelen zonder nuttige functie nagestreefd, waarbij terug open landbouwruimte kan gecreëerd worden. Om het open landschap te beschermen wordt er gekeken naar de afbakening van bouwvrij agrarisch gebied zonder de bestaande landbouwzetels in mogelijkheden te beperken.

Het GRUP zal richting geven aan de bebossingsopgave en deze onderbrengen in groene bestemmingen. Nieuwe grootschalige bosaanplantingen die het functioneren van de beroepsmatige landbouw hypothekeren, worden geweerd in het agrarisch gebied.

4.1.2.3 Versterken landschappelijke kwaliteiten, beschermen van het (historische) bocagelandschap en het aanduiden van erfgoedelementen

Het GRUP wil de landschappelijke kwaliteiten versterken. Deze ambitie draagt niet enkel bij aan de beeldkwaliteit en de belevingswaarde van het gebied maar is ook belangrijk in het halen van natuurdoelen.

Een aanzienlijk deel van het deelgebied 'Herkenrodebossen' werd aangeduid als landschappelijk geheel (Herkenrodebossen en kasteel van Stevoort').

Om het karakter van de omgeving te vrijwaren wordt het vastgelegde landschappelijke geheel omgezet in een erfgoedlandschap waarvoor een algemene zorgplicht zal bestaan.

Hierbij wordt aandacht besteed aan de verschillende elementen die het landschap typeren. Deze elementen bestaan enerzijds uit de historische boskernen, maar ook uit habitats die doorheen de eeuwen ontstaan zijn door het ontginnen van delen van dit oerbos. Er ontstonden bloemrijke hooilanden en akkertjes, er werden houtwallen aangelegd om de schapen- en koeienbegrazing te sturen, er werden beken herlegd of opgestuwd voor hooilandbevloeiing, er werden poelen aangelegd voor de koeienbegrazing, ... Deze kleine landschapselementen (KLE's) zorgen voor een hoge biodiversiteitswaarde. Daarnaast zijn de landschappelijke en bebouwde erfgoedelementen hier ook van belang.

In het noorden van het deelgebied 'Herkenrodebossen' bevindt zich een zeer waardevol, halfopen landschap met wei- en hooilanden afgewisseld met KLE's (hagen, bomerijen, poelen,). Het behoud van dit zgn. bocagelandschap, dat oorspronkelijk ontstond uit landbouwpraktijken, is van essentieel belang als habitat voor soorten als kamsalamander, hazelhuis, klaverblauwtje, boomkikker, geelgors, levendbarende hagedis, hazelworm, sleedoornpage, boswitje en foerageergebeid wespandief..

Waar mogelijk wordt er ingezet op het beschermen én het herstel van de historische situatie en het bocagelandschap (als onderdeel van het erfgoedlandschap).

4.1.3 Plandoelstelling voor deelgebied 'Wijerbos'

4.1.3.1 Realiseren van een robuust bosgebied in relatie tot het waardevolle erfgoed

In deelgebied Wijerbos staat bosuitbreiding centraal. Ook in dit deelgebied bevinden zich relictten van oude bossen. Het versterken en aaneensluiten van deze oude bosfragmenten tot een robuust bosgebied heeft een grote meerwaarde voor de biodiversiteit. De bosuitbreiding rond de oude bosrelictten zorgt dat de waardevolle kernen worden gebufferd tegen externe invloeden.

De bosuitbreiding zal eveneens zorgen voor een ruimere toegankelijkheid en mogelijkheden voor zachte recreatie. Er wordt een bosuitbreiding van ongeveer 50 hectare beoogd in dit deelgebied.

Door de site(s) van het kasteel en kasteelhoeve mee op te nemen in dit deelgebied van het GRUP, wordt er bijzondere aandacht besteed aan de wijzigende relatie tussen het bouwkundig erfgoed en het omliggende landschap. De ruimtelijke en functionele invulling van de verschillende onderdelen van het deelgebied kunnen bij de beoordeling van ruimtevragen als één geheel benaderd worden.

Zo zal er bij de bosuitbreiding rekening gehouden worden met de beleving en vistas op het naburige kasteel en de kasteelhoeve.

De recreatieve ontsluiting van het gebied zal afgestemd worden op de draagkracht van de omgeving.

4.2 Planvoornemen

4.2.1 Planvoornemens voor het gehele plan

De planvoornemens worden gekaderd binnen de verschillende plandoelstellingen en concretiseren de doelstellingen.

4.2.1.1 Creëren van een klimaatadaptieve en gezonde leefomgeving

Binnen deze doelstelling wordt er ingezet op verschillende concrete realisaties. Omdat deze doelstelling omvangrijk is, worden de planvoornemens onderverdeeld in twee thema's; watersystemen en recreatief medegebruik. Andere elementen als robuust boslandschap en duurzame landbouw komen bij de volgende plandoelstellingen aan bod, net zoals thema's als luchtkwaliteit en CO₂-opslag. De concrete voornemens worden hieronder opgesomd:

Watersystemen

- Ruimte voor natuurlijke bedding van waterlopen vrijwaren
- Niet verharde open ruimte vrijwaren om de infiltratie te garanderen
- Blauw dooraderen van het landschap met aandacht voor waterbuffering door natuurtechnische oplossingen

Toegankelijkheid en recreatief medegebruik

- Op geselecteerde locaties mogelijkheid voorzien voor zachte recreatie, toegangspoorten, belevingsfuncties,...
- Inzetten op de bereikbaarheid via zachte verbindingen vanuit het stedelijk gebied

4.2.2 Planvoornemens deelgebied Herkenrodebossen

4.2.2.1 Realiseren van een robuust en (bio)divers boslandschap

Deze plandoelstelling is breed en dekt verschillende ladingen. Bij het uitvoeren van deze doelstelling is het belangrijk om een evenwicht te vinden, zodat het landschap effectief robuust en divers blijft. De planvoornemens zijn hieronder beschreven:

- Beschermen, verbinden en bufferen van de oude bosrelictten door middel van bosuitbreiding en natuurverweving
- Bosuitbreiding rond en tussen de andere of meer recente boskernen

- Beschermen en realiseren van de verbindingen tussen de groengebieden door middel van KLE's (stapstenen)
- Behouden en beschermen van de bestaande bossen en de biologisch waardevolle vegetaties daarbuiten
- Behoud en beschermen van bestaande KLE's
- Vrijwaren van open ruimtes binnen het boslandschap
- Inzetten op specifieke habitats om de biodiversiteit te ondersteunen zoals voedselarme graslanden met hoge natuurwaarde en KLE's
- Bijkomend VEN en IVON aanduiden en streven naar een solide centrale boskern door het samenvoegen van de drie aanwezige VEN-gebieden tot één geheel, met mogelijk een verbinding naar het VEN-gebied van de Herkvallei.
- Het uitdoven en weren van zonevreemde functies en activiteiten die het behalen van de vooropgestelde natuurdoelen in de weg staan
- het afstemmen van de ontwikkelingsmogelijkheden van recreatieve voorzieningen (w.o. een manege) op de randvoorwaarden en de doelstellingen vanuit de natuurlijke en agrarische structuur.
- Het benutten van kansen i.f.v. mogelijke natuurverbindingen naar natuur (Tommelen, vallei van de Herk, Demervallei) buiten het plangebied -.

Het uitgangspunt is een netto bosuitbreiding van 135 hectare in het deelgebied Herkenrodebossen.

4.2.2.2 Ruimte geven aan duurzame grondgebonden landbouw

Om in te zetten op een duurzaam landschap met ruimte voor grondgebonden landbouw, zoals beschreven in bovenstaande doelstelling, worden de volgende planvoornemens verder onderzocht:

- Samenhangende landbouwstructuren afbakenen, geen versnipperde landbouwstructuren
- Ontwikkelingsmogelijkheden bieden voor het verder functioneren van bestaande beroepsmatige bedrijfszetels voor zover dit geen onoverkomelijke impact heeft op andere plandoelstellingen.
- Het vrijwaren van huiskavels en de nodige aandacht voor kapitaalintensieve teelten (vb. fruitteelt, sierteelt, asperges,...)
- Onthardingsprojecten stimuleren voor grotere gebouwgehelen in het agrarisch gebied en zonevreemde ontwikkelingen uitsluiten
- Landbouw inzetten voor het behoud en versterken van kleine landschapselementen
- Het weren van omvangrijke bebossingen in zones die aangeduid worden voor beroepsmatige landbouw zodat de landbouwfunctie gevrijwaard blijft
- Ondersteunen van landbouw-verbreding i.f.v. het inrichten van recreatieve activiteiten (o.a. hoevetoerisme, maken en verkopen van hoeveproducten, sociaal-toeristische verblijven, logies, boerderijklassen, ...)

4.2.2.3 Beschermen van het (historische) bocagelandschap en het aanduiden van erfgoedelementen

Het historische bocagelandschap is typerend voor de streek. Om deze doelstelling te realiseren worden volgende verschillende planvoornemens geformuleerd:

- Inzetten op het beschermen van het bocagelandschap
- Omzetten van het vastgestelde landschappelijk geheel in een erfgoedlandschap, met aanduiden van lijn-, punt- en vlakvormige elementen in functie van het beschermen en integreren van KLE's en erfgoed elementen
- Beschermen van erfgoedelementen door aanduiden van CH-gebieden
- Beschermen van open ruimte door aanduiden van bouwvrije (agrarische) gebieden

4.2.3 Planvoornemens deelgebied Wijerbos

4.2.3.1 Realiseren van een robuust bosgebied ‘Wijerbos’ met aandacht voor erfgoed

Deze plandoelstelling dekt de verschillende elementen die voor het deelgebied Wijerbos van belang zijn.

- Bosuitbreiding realiseren rond de oude boskernen en zo een aaneengesloten en robuust bosgebied realiseren. Er wordt een bosuitbreiding van een 50-tal hectare beoogd in dit deelgebied.
- Beschermen en behouden van bestaande bosgebieden en biologisch waardevolle vegetaties daarbuiten
- Aandacht besteden aan het historisch landschap rond het kasteel en de kasteelhoeve bij het inplannen van de bosuitbreiding. Afstemmen wijzigend landschap op waardevol erfgoed.
- Inzetten op toegankelijkheid en de mogelijkheid voor zachte recreatie doorheen het deelgebied in relatie tot de draagkracht van de omgeving.
- Afstemmen ontwikkelingsmogelijkheden van kasteel en kasteelhoeve zodat de dynamiek van de beoogde activiteiten verenigbaar blijft met de omgeving.

5 Alternatieven

5.1 Locatie en programma

Het ruimtelijk uitvoeringsplan concretiseert en geeft invulling aan de ruimtelijke visie die werd opgemaakt naar aanleiding van de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) voor de buitengebiedsregio Haspengouw-Voeren.

Deze visie vormt het uitgangspunt om de open ruimte te versterken in het plangebied.

Het GRUP geeft uitvoering aan een goedgekeurde, gebiedsgerichte en geïntegreerde visie die het resultaat is van een intensief gebiedsgericht overlegproces met lokale besturen en middenveldorganisaties.

Binnen dat visievormingsproces zijn de verschillende (sectorale) voorstellen voor bijkomende natuur- en bosgebieden ter versterking van de natuurlijke structuur (de zgn. 'gewenste natuurlijke structuur' en de 'gewenste bosstructuur') afgewogen ten opzichte van het sectorale voorstel van de gewenste agrarische structuur en is binnen de kwalitatieve en kwantitatieve taakstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen tot een geïntegreerde visie op regionaal niveau gekomen.

De regionale visie (voor de buitengebiedsregio Haspengouw en Voeren) werd in de loop van het planproces (en o.b.v. doorlopen participatietrajecten, adviezen en inspraakreacties) verfijnd in een gebiedsgerichte structuurvisie voor het deelgebied Herkenrodebossen.

De ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos, die werd uitgewerkt voor de buitengebiedsregio Haspengouw en Voeren (AGNAS), geeft richting aan het programma voor het plangebied. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding.

In de stadsbosstudie, die in 2006 werd opgesteld door het Agentschap Natuur en Bos, de VLM en de stad Hasselt wordt een kwantitatieve bosuitbreiding van 135ha en een natuuroitbreiding van 70ha vooropgesteld.

Deze oppervlaktes werden bij de opmaak van het GRUP gehanteerd als richtcijfers voor het deelgebied Herkenrodebossen.

Voor het deelgebied Wijerbos wordt enkel een bosuitbreiding centraal gesteld. O.b.v. een uitgewerkt wensbeeld krijgt de bosuitbreiding, die (na de verwerving van de gronden) door ANB gerealiseerd wordt, vorm.

Om bovenstaande redenen werden er verder geen alternatieven onderzocht.

6 Relatie met beleidsplannen en ruimtelijke visies

6.1 Relatie met strategische visie Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV)

De Vlaamse Regering keurde op 20 juli 2018 de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) goed. De strategische visie omvat een toekomstbeeld en een overzicht van beleidsopties op lange termijn, met name de strategische doelstellingen.

De strategische visie van het BRV heeft niet het statuut van een ontwerp van ruimtelijk beleidsplan, omdat er nog geen ontwerp-beleidskaders zijn goedgekeurd. Het biedt wel een basis voor regeringsbeslissingen ter realisatie van de visie.

Volgens de strategische visie van het BRV is de realisatie van een robuuste en veerkrachtige open ruimte nodig om de veranderingen op het vlak van klimaatverandering op te kunnen vangen. Dit vraagt grotere en beter aaneengesloten openruimtegebieden waarbinnen de structuurbepalende functies landbouw, natuur, bos en water goed kunnen blijven functioneren.

De strategische visie stelt een multifunctionele benadering van de open ruimte voorop. Het landelijk gebied moet ingericht worden in functie van een kwalitatieve open ruimte en de economische haalbaarheid van het landelijk gebied en al zijn functies (w.o. landbouw).

De opmaak van het GRUP past volledig binnen deze visie en geeft uitvoering aan een aantal van de strategische doelstellingen, m.n.:

- De realisatie van een robuuste open ruimte;
- Het inrichten van een netwerk van groenblauwe aders

Via een aantal gewestelijke initiatieven (gebiedsontwikkeling) wordt de strategische visie van het BRV gerealiseerd. De opmaak van het GRUP past binnen de realisatie van deze strategische visie.

6.2 Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV)

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) vormt sinds 1997 de basis voor het ruimtelijk beleid van het Vlaamse gewest. Het is een visie die aangeeft hoe we in Vlaanderen best met onze ruimte omgaan. Zo lang het Beleidsplan Ruimte niet is goedgekeurd, blijft het RSV het belangrijkste fundament van het Vlaamse ruimtelijk beleid.

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt in uitvoering van de richtinggevende en bindende bepalingen van het RSV.

6.2.1 Bindende bepalingen¹

Het Vlaams Gewest bakent de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen:

- 125.000 ha grote eenheden natuur of grote eenheden natuur in ontwikkeling (in overdruk) Daarvoor is een toename van 38.000 ha natuur- en reservaatgebied (t.o.v. 1994) tot een totaal van 150.000 ha natuur- en reservaatgebied nodig;
- 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw;
- 10.000 ha bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied, tot een totaal van 53.000 ha bosgebied;
- 80.000 ha natuurverwevingsgebied (in overdruk) op niet groene bestemmingen.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft, en de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011 wat de bindende bepalingen betreft.

6.2.2 Richtinggevende bepalingen

Ruimtelijke visie op de ontwikkeling van Vlaanderen: “Vlaanderen open en stedelijk”

Met de metafoor ‘Vlaanderen, open en stedelijk’ wil het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) een trendbreuk realiseren met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling. Deze trendbreuk beoogt de versterking van het buitengebied en het tegengaan van de versnippering door een optimaler gebruik en beheer van de stedelijke structuur.

In Vlaanderen wordt de ruimtelijke structuur van het buitengebied vandaag bepaald door het samenhangend geheel (netwerk) van rivier- en beekvalleien, grote en aaneengesloten natuur- en boscomplexen, belangrijke landbouwgebieden, de nederzettingsstructuur, het landschap en de infrastructuur... . Dit gehele netwerk is het fysisch systeem. Het is ruimtelijk structurerend voor de natuurlijke structuur (inclusief de bosstructuur), de agrarische structuur, de nederzettingsstructuur en het landschap.

De ruimtelijk structurerende werking van dit fysisch systeem wordt als principe vooropgesteld.

Inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen

Elk van de drie voor het buitengebied structuurbepalende functies – landbouw, natuur en bos – kan slechts op een duurzame wijze functioneren indien de gebieden die aan deze functie worden toegewezen, ingebed zijn in een goed gestructureerd geheel. Daarom wordt het buitengebiedbeleid gedifferentieerd naar een beleid voor de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de nederzettingsstructuur. De natuurlijke en de agrarische structuur kunnen elkaar in bepaalde gebieden (natuurverwevingsgebieden) overlappen.

Het afbakenen van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur in ruimtelijke uitvoeringsplannen moet daarom gelijktijdig en op gelijkwaardige basis gebeuren. De natuurlijke structuur kan in bepaalde gebieden ook overlappen met andere functies (recreatie, overige functies...).

6.2.3 Planningsproces afbakening gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS)

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos, voor dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelsniveau zal vastleggen.

Voor elk van de dertien regio's heeft de Vlaamse Regering de visievormingsprocessen afgerond met een beslissing over het actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 ca. 538.000 hectare agrarisch gebied vastgelegd. De resultaten van deze overlegprocessen zijn consulteerbaar op www.vlaanderen.be/agnas.

Op 7 mei 2010 besliste de Vlaamse Regering over de verdere voortgang van het afbakeningsproces. Er is een coördinatieplatform opgericht met o.m. vertegenwoordigers van de verschillende beleidsvelden en de natuur- en landbouworganisaties. Dit platform volgt de uitvoering van de afbakening op. Het kijkt voor welke gebieden gestart kan worden met de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en bewaakt de gelijktijdige voortgang van de realisatie van de doelen voor landbouw, natuur én bos. De Vlaamse overheid stelde een administratie-overschrijdend team samen dat deze plannen voorbereidt en het vooroverleg met de betrokken lokale besturen en middenveldorganisaties organiseert. Het coördinatieplatform bepaalt jaarlijks in een ‘gebiedsgericht programma’ voor welke concrete gebieden er een planningsproces opstart.

6.2.3.1 Afbakening natuurlijke en agrarische structuur - regio Haspengouw-Voeren

Het plangebied van het GRUP behoort tot de buitengebiedsregio 'Haspengouw-Voeren'.

Voor de regio Haspengouw-Voeren werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgestart in 2005. In een verkenningsfase werd via een consultatie van de betrokken gemeenten, provincies en voornaamste belangengroepen gepeild naar inzichten op de gewenste natuurlijke en agrarische structuur. Samen met de inzichten vanuit de Vlaamse administratie en binnen het kader van de richtinggevende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) werd op basis hiervan een eerste aanzet tot gewenste ruimtelijke structuur uitgewerkt in een verkenningsnota. Deze verkenningsnota werd voor formeel advies voorgelegd aan de betrokken gemeenten, provincies en belangengroepen.

De Vlaamse Regering nam op 2 december 2005² akte van het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en uitvoeringsprogramma en de adviezen van de gemeenten, provincies en belangengroepen hierover. Ze keurde daarnaast de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor ca. 41.000 ha agrarisch gebied én een operationeel uitvoeringsprogramma goed.

De krachtlijnen van de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos voor het plangebied zijn:

- Samenhangende boscomplexen en patronen van verspreide bosfragmenten behouden en versterken als structuurbepalende natuur- en/of landschapselementen;
- Ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor land- en tuinbouw tussen valleien van Gete, Demer, Herk en Mombeek;
- Vrijwaren en versterken van landschappelijke waardevolle gebieden met erfgoedelementen als landschappelijke eenheden;
- Behoud en herstel van de ecologische verbindingfunctie van beken in landbouwgebieden of verstedelijkte gebieden;

² Besluit Vlaamse Regering d.d. 02/12/2005, afbakening gebieden natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) en beleidsmatige herbevestiging van de bestaande plannen van aanleg voor de agrarische en natuurlijke structuur regio Haspengouw-Voeren.

Figuur 6-1. Gewenste ruimtelijke structuur vochtig Haspengouw: Gebied A1: gebied van Gete en Herk tussen Geetbets, Herk-de-stad, Hasselt, Alken en Nieuwerkerken.

De ruimtelijke deelconcepten van de ruimtelijke visie zijn:

Gewenste ruimtelijke structuur – ruimtelijke concepten vochtig Haspengouw:

1. *Samenhangende boscomplexen en patronen van verspreide bosfragmenten behouden en versterken als structuurbepalende natuur- en/of landschapselementen:*

- > gebied 6.3 Bos bij kasteel van Wijer
- > gebied 6.4. Bosstructuur rond Herkenrodebos - Zusterkloosterbos

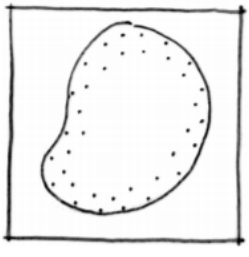

- Behouden van zowel relatief grote, bijzonder waardevolle bossen als de vele kleine bosjes in samenhang met de omgevende waardevolle landschappen.
- Ecologisch meest waardevolle, voor de natuurlijke structuur bepalende boscomplexen maken deel uit van het Vlaams Ecologisch Netwerk. De meerderheid van de bestaande bos- en parkgebieden worden opgenomen in natuurverwevingsgebieden.
- Bosuitbreidingsdoelstellingen worden gerealiseerd door de bestaande of historische complexen en patronen te versterken of te herstellen zonder de samenhang van de aaneengesloten en structuurbepalende landbouwgebieden in het gedrang te brengen en rekening houdend met de landschapsecologische en cultuurhistorische context.

2. *Ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor land- en tuinbouw tussen valleien van Gete, Demer, Herk en Mombeek:*

> gebied 1.3. land- en tuinbouwgebied van Kozen

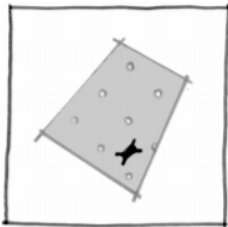
> gebied 1.4. land- en tuingebied van Kermt

- De landbouwstructuur is door zijn gemengd karakter en het belangrijk aandeel aan fruitteelt ruimtelijk structuurbepalend voor Vochtig Haspengouw. De door ruilverkavelingen goed gestructureerde agrarische gebieden worden maximaal voorbehouden voor de beroepslandbouw.

3. *Vrijwaren en versterken van landschappelijke waardevolle gebieden met erfgoedelementen als landschappelijke eenheden:*

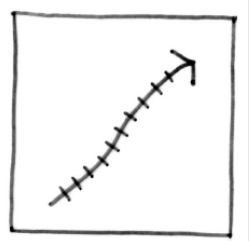
> gebied 7.1. omgeving kasteel van Stevoort

- Binnen Vochtig Haspengouw is er een aaneenschakeling van landschapsecologische en cultuurhistorisch waardevolle landschappen met belangrijke erfgoedelementen. Het behoud van deze landschappen met waardevolle kastelen, kasteelhoeves, kloosters en abdijen, vierkantshoeves en hoogstamboomgaardsites moet gegarandeerd worden.
- De ruimtelijke verweving van bos, landbouw en natuur binnen deze gebieden wordt behouden met aandacht voor de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van deze gebieden en ruimte voor toeristisch-recreatief medegebruik. Landbouwactiviteiten binnen historische parkstructuren moeten mogelijk blijven, maar daarnaast moet er ruimte zijn voor verbreding, heroriëntatie of herbestemming in functie van cultuurtoerisme en -recreatie op maat van het gebied.

4. *Behoud en herstel van de ecologische verbindingfunctie van beken in landbouwgebieden of verstedelijkte gebieden:*

> vallei van de Wijerbeek tussen Mierhoopbos/Nieuwenhovebos en Herk

- Een aantal beken hebben een functie als natte natuurverbinding en zijn van het behoud van de hoofdfunctie landbouw maar vrijwaart voldoende ruimte voor het realiseren van een ecologische basiskwaliteit die de verbindende functie moet ondersteunen. Daarnaast is het herstel van de verbindende functie van beekdoorgangen in verstedelijkte gebieden een bijzonder aandachtspunt.

- Het uitwerken van deze natuurverbindingsgebieden is een provinciale planningstaak.

Operationeel uitvoeringsprogramma regio Haspengouw-Voeren

Het operationeel uitvoeringsprogramma formuleert voor het plangebied volgende acties die relevant zijn voor het plangebied. Sommige van deze acties zijn reeds voltooid:

- Inrichtingsstudie voor Herkenrodebossen: afgerond in 2006 (gebied 6.4 en 7.1 en 1.4).
- Opmaak GRUP bosuitbreiding rond Herkenrodebos. Richtcijfer: ca. 135 ha bosuitbreiding (gebied 6.4.).
- Besluitvorming rond BPA stad Hasselt: goedgekeurd in 2008.
- Bevestiging landbouwgebieden en verspreide natuur- en parkgebieden buiten het plangebied van GRUP (gebied 1.4.)
- Herbestemming ontginningsgebied Wijer: dit gebied komt in aanmerking als alternatief bosuitbreidingsvoorstel indien onvoldoende bosuitbreidingsmogelijkheden gevonden worden in gebieden waar ruilverkavelingsprojecten lopende zijn (gebied 1.3; 6.3).

6.2.3.2 Herbevestigde agrarische gebieden regio Haspengouw en Voeren

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 2 december 2005 werd niet enkel de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur voor de regio Haspengouw-Voeren goedgekeurd. Het besluit herbevestigde (voor delen van de regio) ook de bestaande plannen van aanleg voor de agrarische structuur.

Het plangebied behoort niet tot één van de herbevestigde agrarische gebieden. Het 'landbouwgebied tussen Gete en Herk', tussen Herk-de-Stad, Alken en Nieuwerkerken sluit wel aan bij het deelgebied 'Herkenrodebossen' maar maakt er geen deel van uit.

6.3 Relatie met andere planningsprocessen en beslissingen waar het plan uitvoering aan geeft

6.3.1 Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)

Het VEN vormt met zijn grote aaneengesloten gebieden de ruggengraat van de natuurlijke structuur in Vlaanderen. Het is het geheel van de mooiste groene plekken in Vlaanderen waar de natuur extra beschermd wordt en gebruikers en eigenaars bijkomende middelen en mogelijkheden krijgen om mee te bouwen aan een natuur- en mensvriendelijke omgeving. Op die manier wil het VEN de belangrijke natuurkernen veilig stellen in de toekomst.

Om de versnippering van natuurgebieden tegen te gaan en tot grotere en verbonden leefgebieden voor planten en dieren te komen, voorzien het Natuurdecreet en het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) de afbakening van 125.000 ha (9,2% van de Vlaamse landoppervlakte) Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN). De afbakening verloopt in twee fasen: In de eerste fase werden consensusgebieden opgespoord op basis van de Gewenste Natuur- en Bosstructuur en de Gewenste Agrarische Structuur. Dat resulteerde in de afbakening van ca. 85.000 ha als overdruk op de bestemmingsplannen (gewestplannen, BPA's).

De aanduiding van de ontbrekende oppervlakte VEN gebeurt via de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen voor vastlegging van de bestemmingen op perceelsniveau en wordt GEN of GENO als overdruk aan een aantal bestemmingen toegevoegd.

In het deelgebied 'Herkenrodebossen' bevinden zich afzonderlijke delen van de grote eenheden natuur (gen) 'Het Herkenrodebos' dat behoort tot het VEN.³

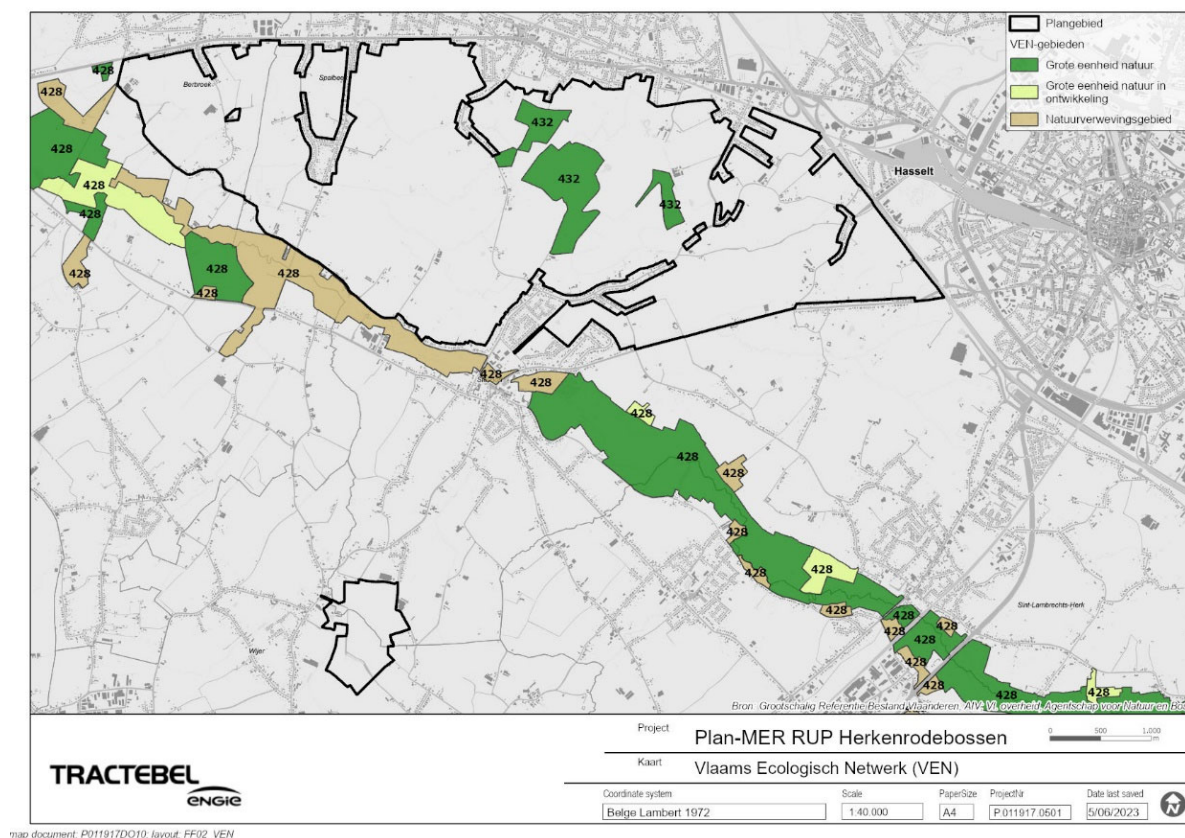
In uitvoering van de hierboven beschreven doelstelling bestaat één van de plandoelstellingen van het GRUP er in om de drie aanwezige VEN-gebieden te verbinden tot één geheel, met een mogelijke verbinding naar de Herkvallei. Dit was ook al zo voorzien in de ruimtelijke visie voor de regio Haspengouw-Voeren (gewenste natuur- en bosstructuur).

Concreet betekent dit dat de natuur- en bosbestemmingen ten oosten van de Kermtstraat afgebakend worden als GEN. De uitbreiding van de afbakening van het VEN laat toe om de meest waardevolle natuurkern in het gebied uit te breiden tot een aaneengesloten gebied van meer dan 50ha om zo mogelijke randeffecten te minimaliseren

Door deze uitbreiding neemt de bescherming van deze gebieden toe en maakt het mogelijk om versneld naar een solide boskern toe te werken. Hoe groter een natuur/boskern, hoe minder kwetsbaar het gebied is tegen externe invloeden, zoals verstoring, verdroging e.d., waardoor natuurdoelen sneller bereikt kunnen worden. Met name voor fauna is een voldoende grote natuur/boskern belangrijk om duurzame populaties in stand te houden.

Niet alle bosbestemmingen krijgen een overdruk 'grote eenheid natuur' om de hier aanwezige landbouwbedrijven niet verder onder druk te zetten.

Figuur 6-2. Situering VEN-gebieden

³ De Vlaamse Regering bakende in 2003 een eerste deel van het Vlaams Ecologisch Network af.

6.3.2 Beschermd onroerend erfgoed, vastgestelde inventarissen en erfgoedlandschappen

Onroerend erfgoed is het geheel van bouwkundig, landschappelijk en archeologisch erfgoed. Dit erfgoed kan zowel beschermd als niet beschermd zijn.

In het plangebied zijn er verschillende, waardevolle erfgoedelementen terug te vinden (zie ook 7.2.2 landschappelijke structuur en onroerend erfgoed). Een aantal van deze elementen is beschermd als monument, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezichten. Meerdere van deze elementen maken deel uit van de vastgestelde inventarissen. Zo overlapt het vastgesteld landschapsatlasrelict 'Herkenrodebos en kasteel van Steevoort' met het deelgebied Herkenrodebos.

Het GRUP wil de landschappelijke kwaliteiten en de (meest waardevolle) erfgoedelementen behouden en waar mogelijk versterken. Om het karakter van de omgeving te vrijwaren wordt het vastgelegde landschappelijke geheel 'Herkenrodebos en kasteel van Steevoort' omgezet in een erfgoedlandschap (zie ook 4.1.2.3. versterken landschappelijke kwaliteiten, beschermen van het (historische) bocagelandschap en het aanduiden van erfgoedelementen).

6.3.2.1 Het landschappelijk geheel 'Herkenrodebos en Kasteel van Steevoort'

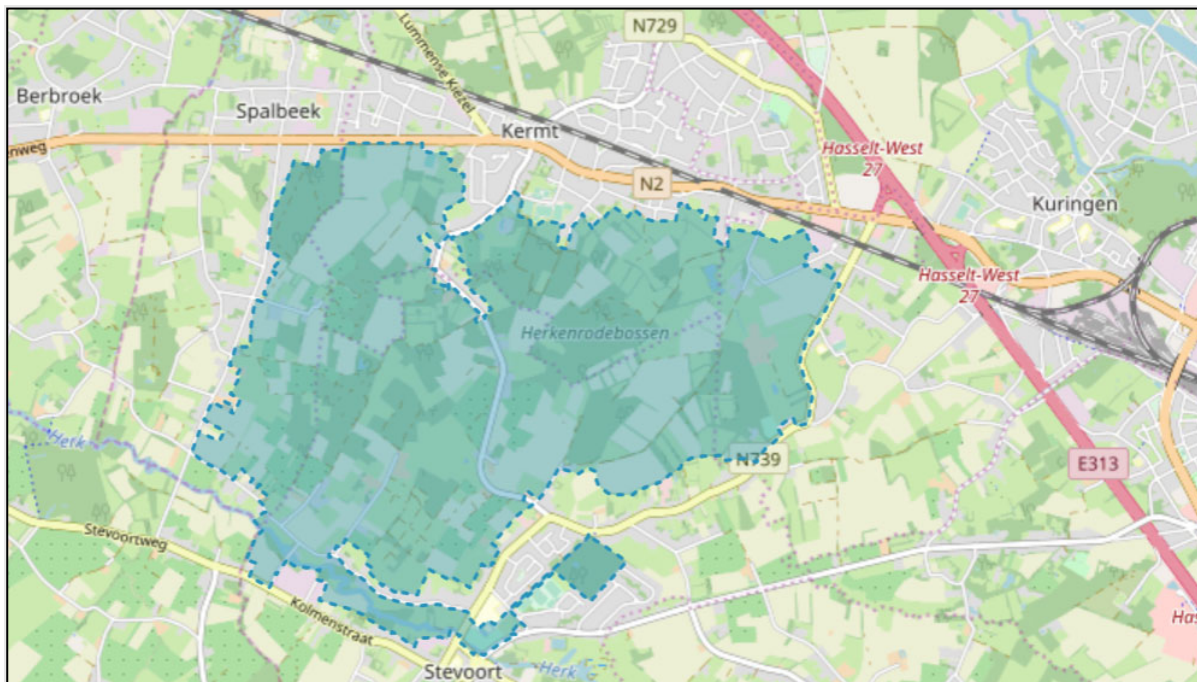
Dit gebied is bij het Onroerend Erfgoed gekend als een erfgoedobject met nummer 'ID 135347'. Het gebied omvat ook de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Sterrebos. Deze bescherming is geldig sinds 09/07/1993. Sinds 17/02/2022 is het gebied aangeduid als vastgesteld landschapsrelict.

Het gebied 'Herkenrodebos en kasteel van Steevoort' bevindt zich op de noordgrens van vochtig Haspengouw, op het interfluvium tussen de Demer in het noorden en de Herk in het zuiden. Het is een landschapsecologisch rijk gebied met relict van het voormalige Herkenrodebos en met een concentratie van bouwkundig erfgoed, in het bijzonder restanten van vakwerkbouw. De kern van dit gebied bestaat uit een aantal versnipperde bosrelict, die nu worden aangeduid als Herkenrodebos, Zusterkloosterbos en andere. Deze historisch stabiele bossen, met een rijke voorjaarsflora, worden afgewisseld met graslanden en aangevuld met kleine landschapselementen die vooral bestaan uit bomenrijen, hier en daar houtkanten, meidoornhagen en struwelen.

Het gebied 'Herkenrodebos en kasteel van Steevoort' is aangeduid als een vastgesteld landschapsrelict. Kern van dit gebied is Herkenrodebos, nu natuurreservaat, maar vroeger veel uitgestrekter. Twee evoluties kenmerken de ontwikkeling van het bos: 1° de ontwikkeling van middelhoutbos naar een hooghoutbos en 2° de evolutie van een aaneengesloten boscomplex naar een half open landschap met versnipperd bosarea. Binnen het gebied zijn er zowel beken die naar de Demer als naar de Herk afvloeien. Deze zijbeken zijn grotendeels regenwaterbeken die in de zomer droogvallen. Op de alluviale gronden van de Herk komen elzenbroekbossen voor met een onderbegroeiing van ruigtekruiden, afgewisseld met rietland.

Details omtrent de landschappelijke elementen zijn te vinden in paragraaf 3.3: de beschrijving van de ruimtelijke structuur.

Figuur 6-3. landschappelijk geheel 'Herkenrodebos en kasteel van Steevoort' (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135347>)

6.3.3 Integraal waterbeheer

Stroombeheerplannen

Op 1 juli 2022 stelde de Vlaamse Regering de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas voor de periode 2022-2027 vast. Stroombeheerplannen geven uitvoering aan de waterbeleidsnota (het beleidsdocument van de Vlaamse Regering met de visie op het integraal waterbeleid).

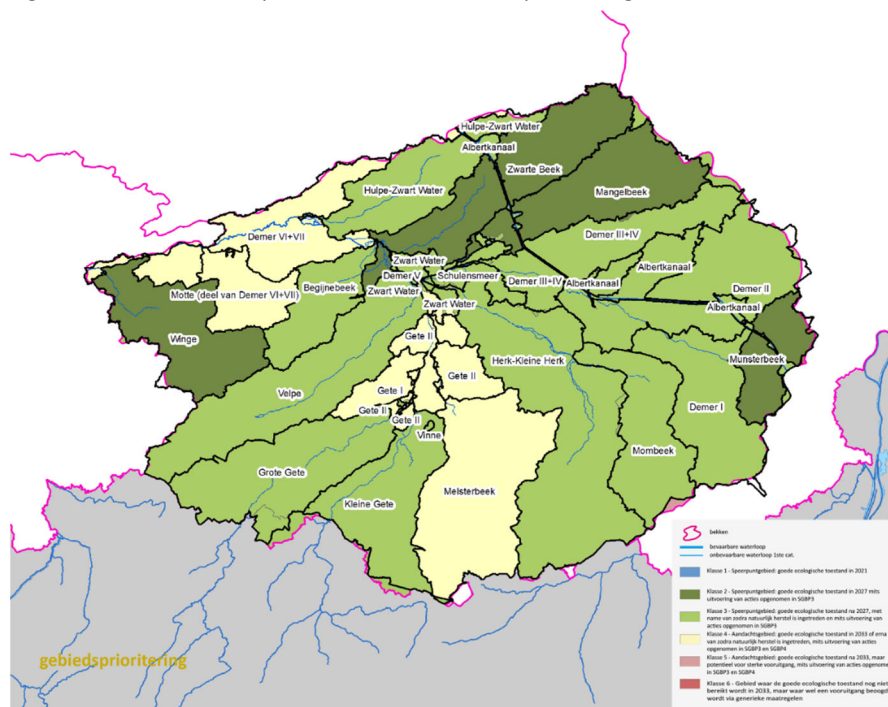
In de stroombeheerplannen wordt de acties en maatregelen vastgelegd voor een verbetering van het grondwater en oppervlaktewater en voor de bescherming tegen overstromingen en droogte.

Het opzet bestaat er in om 'de goede toestand' van het watersysteem te bereiken en de negatieve gevolgen van overstromingen te beperken.

De stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027 bestaan uit verschillende plandelen: een deel voor de stroomgebiedsdistricten van Schelde en Maas, elf bekkenspecifieke delen en zes grondwatersysteemspecifieke delen.

Het plangebied maakt deel uit van het Demerbekken. Voor het bekkenspecifieke deel 'Demberbekken' werd een gebiedsgerichte prioritering van acties uitgewerkt.

Figuur 6-4. Stroombeheerplannen – Demerbekken – prioritering

6.4 Relatie met andere gewestelijke planningsprocessen

6.4.1 Relatie met gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen

6.4.1.1 Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening Regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk

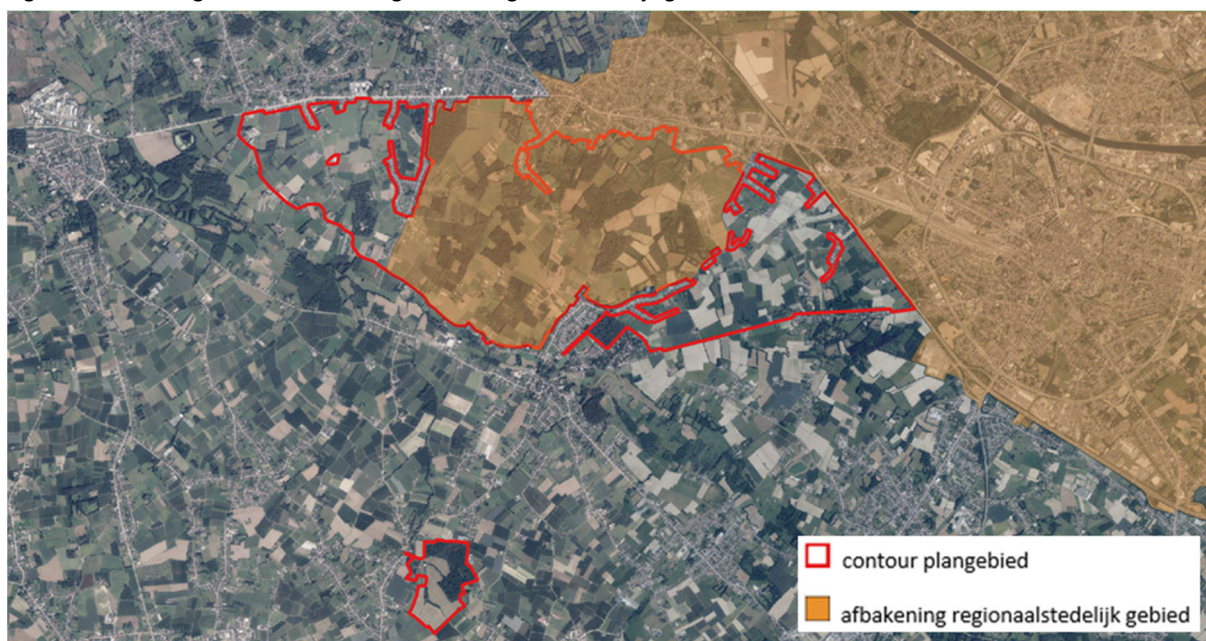
Het GRUP 'Afbakening Regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk' is door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd op 20/06/2014. Regionaalstedelijke gebieden hebben in kwantitatief en kwalitatief opzicht grote potenties om een belangrijk aandeel van de groei inzake bijkomende woongelegenheden, stedelijke voorzieningen en ruimte voor economische activiteiten op te vangen.

Met de goedkeuring van dit GRUP werd de afbakeningslijn van het regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk vastgelegd. Het deelgebied Herkenrodebossen valt deels binnen de contouren van het regionaalstedelijk gebied en maakt hiervan deel uit *'omwille van de potenties voor de ontwikkeling als stadsrandpark/-bos met mogelijkheden voor zachte recreatie voor de stadsbewoners'*.

In de visie ontwikkeld op het regionaalstedelijk gebied zijn de Herkenrodebossen opgenomen als een "randstedelijk open ruimtegebied", een gebied met een sterke verwevenheid van natuur, bos en landbouw. Hier wordt ingezet op het bewaren en herstellen van de landschappelijke, cultuurhistorische en ecologische waarden. Naast de landbouwactiviteiten gaat aandacht naar het toegankelijk maken van het gebied voor laag dynamisch recreatief medegebruik.

Het deelgebied 'Wijerbos' valt volledig buiten de contour van het regionaalstedelijk gebied.

Figuur 6-5. Situering t.o.v. de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Hasselt

Naast de vastlegging van de afbakeningslijn werd binnen de contour van het regionaalstedelijk gebied ook een aantal deelgebieden herbestemd. Deze deelgebieden situeren zich niet binnen het plangebied van voorliggend GRUP (Herkenrodebossen en Wijerbos).

6.4.1.2 Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Vallei van Herk en Mombeek van Alken tot Herk-de-Stad'

Ten zuiden van het deelplan Herkenrodebossen, grenst het plangebied aan het gewestelijk RUP 'Vallei van Herk en Mombeek van Alken tot Herk-de-Stad', definitief vastgesteld op 30/04/2009 en in uitvoering van de AGNAS-processen. Het grafisch plan is opgedeeld in 3 deelplannen. Deelplan 3 grenst aan voorliggend deelplan Herkenrodebossen, van deelplan 2 grenst enkel het noordelijk deel aan het voorliggend plan Herkenrodebossen.

Figuur 6-6. GRUP 'Vallei van Herk en Mombeek van Alken tot Herk-de-Stad' – deelplan 2 (rechts) en deelplan 3 (links)

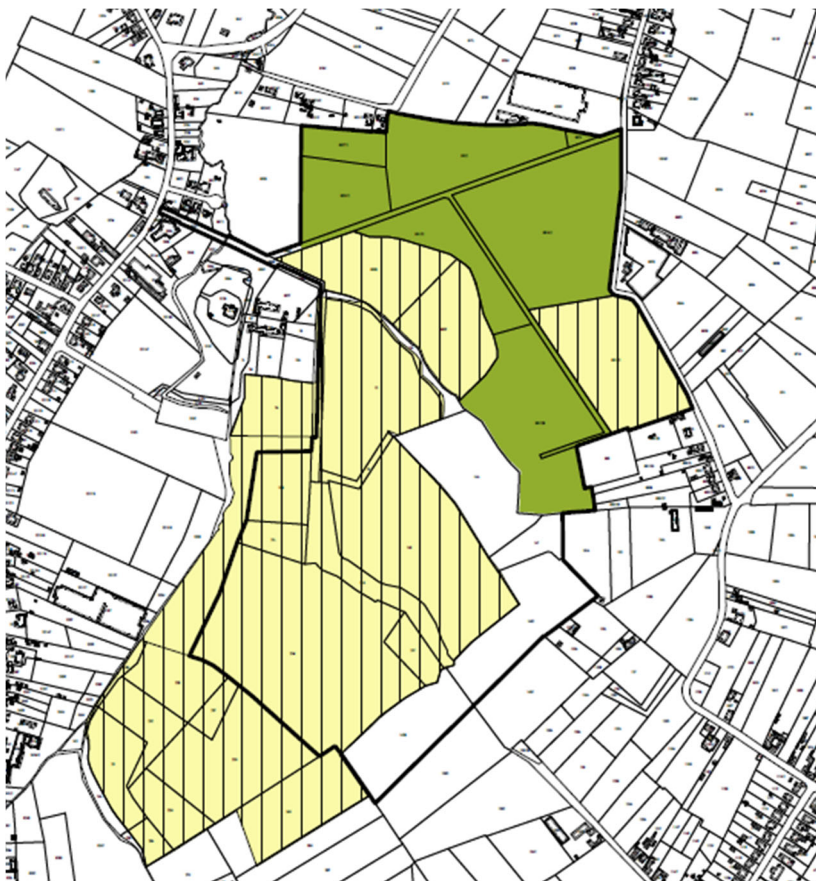

6.4.1.3 Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Oppervlakedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg'

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Oppervlakedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg' is door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd op 22/09/2006. Het gewestelijk RUP werd opgesteld in functie van de plaatselijke steenbakkerijen. Het GRUP biedt voornamelijk een oplossing voor de dringende behoefte op korte termijn en biedt tevens perspectieven voor de steenbakkerijen op middellange termijn. De deelgebieden 8 en 9 van dit GRUP hebben een overlapping met het deelgebied Wijerbos zoals omschreven in voorliggende startnota.

- Deelplan 8 betreft het 'te schrappen ontginningsgebied Wijer'. Door de ligging in Vochtig Haspengouw, betekenen veel ontginningen een tijdelijke onttrekking van gronden aan de beroepslandbouw. Het gebied wordt daarom, gedeeltelijk, terug bestemd als (bouwvrij) agrarisch gebied. Het ander deel krijgt een bestemming natuurgebied omwille van het huidige grondgebruik, onder meer een boomaanplanting.
- Deelplan 9 betreft het 'te schrappen ontginningsgebied Kozen'. Omwille van de ligging in Vochtig en ruimtelijk functioneel samenhangend geheel, wordt het deelgebied terug bestemd als (bouwvrij) agrarisch gebied. De aanwezige kleine landschapselementen (KLE's) dienen behouden te blijven.

Figuur 6-7. GRUP 'Oppervlakedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg' – deelplan 8 en deelplan 9 met contour deelgebied Wijer'

Deelplan 8 wordt volledig overschreven door voorliggend GRUP.

Deelplan 9 zal deels herbestemd worden.

Het deelgebied Wijerbos bevat ook gronden die geen deel uitmaakten van deelplan 8 of 9 (w.o. de naastgelegen site van het kasteel en de kasteelhoeve).

6.5 Relatie met provinciale en gemeentelijke ruimtelijke beleidsplannen, structuurplannen en bestemmingsplannen (RUP's en BPA's)

6.5.1 Beleidsplan Ruimte Limburg

De provincie Limburg maakt werk van een nieuwe ruimtelijk visie als opvolger van het provinciaal ruimtelijk structuurplan. Dit beleidsplan (Ruimtepact 2040) zal naast een strategische visie ook uit een aantal beleidskaders bestaan.

Het planningsproces voor de opmaak van het beleidsplan is lopende. Op 14 december 2022 werd het ontwerp beleidsplan voorlopig vastgesteld. In het voorjaar van 2023 werd een openbaar onderzoek ingericht.

Het ontwerp van beleidsplan beschrijft een toekomstperspectief voor de provincie. Het voorliggend GRUP draagt bij aan de realisatie van dit wensbeeld. Limburg heeft volgens het toekomstperspectief in 2040 (nog steeds) een rijke diversiteit aan landschappen. De provincie wil in de toekomst een topregio op vlak van open ruimte blijven. De samenhang tussen de grote kernen natuur-, landbouw en bos moet dan ook gegarandeerd worden.

Om dit toekomstperspectief waar te kunnen maken, wordt een aantal doelstellingen naar voor geschoven die volgens het Ruimtepact 2040 moeten fungeren als leidraad bij de benadering en boordeling van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Het GRUP past binnen de strategische doelstelling 'SD4 – Het openruimtesysteem versterken'.

Het beleidskader 'Open Ruimteschakels' moet deze doelstelling mee vorm geven. De provincie wil een grotere samenhang van de open ruimte door in zetten op sterke schakels én groenblauwe aders. Naast een aantal provinciale acties worden in het beleidskader 'Open ruimteschakels' meerdere suggesties meegegeven, die opgepikt kunnen worden door andere bestuursniveaus (Vlaanderen, gemeenten). Eén van deze suggesties ('h') heeft betrekking op een groene ader die in het deelgebied Herkenrodebossen gelegen is. Het beleidsplan suggereert om de mozaïek van natte graslanden, moerasvegetaties en KLE's te behouden omdat dit beschouwd wordt als een ruimtelijk kenmerk binnen de landschapseenheid Vochtig-Haspengouw.

6.5.2 Provinciaal ruimtelijk structuurplan Limburg

Het provinciaal ruimtelijk structuurplan Limburg, geactualiseerd bij MB van 23 juli 2012, selecteert volgende openruimte verbinding, relevant voor het voorliggend GRUP:

- nr.25 in en nabij het regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk 'tussen het vijvergebied Midden-Limburg en de Demervallei, tussen de Demervallei en omgeving Kuringen/ Sterrebos, de Demervallei tussen Kermt en Stokrooie' in kader van de gewenste landschappelijke structuur.

en volgende natte natuurverbinding, relevant voor voorliggend GRUP:

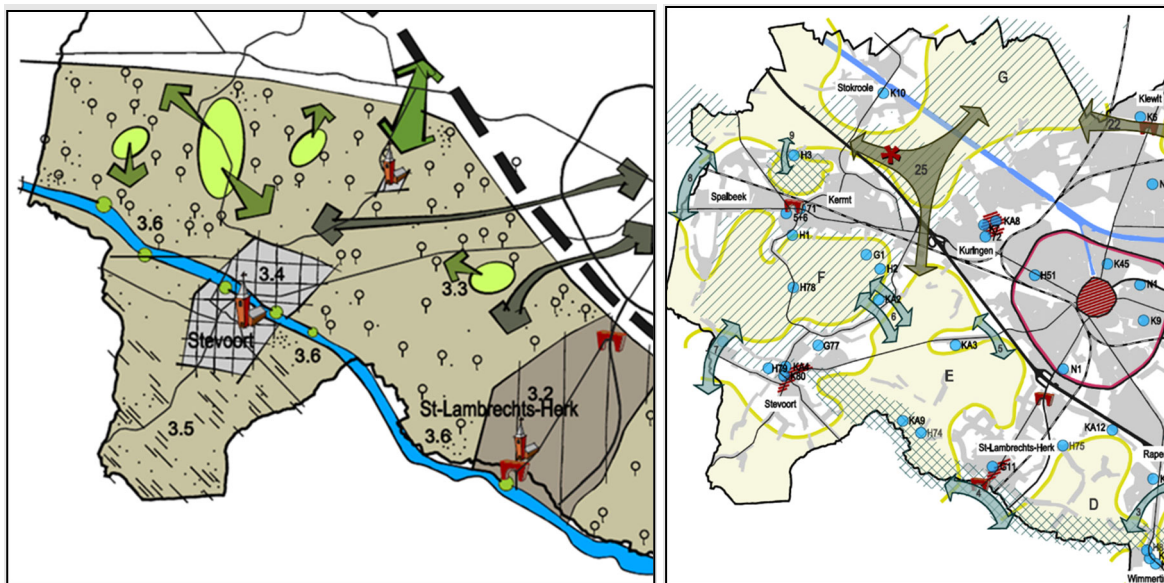
- nr.72 Sint-Truiden, Nieuwerkerken, Hasselt, Herk-de-Stad, tussen Mierhoopbos/Nieuwenhovebos en Herk via Wijerbeek > beek met habitats en open ruimte verbinding.

6.5.3 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Hasselt

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Hasselt is definitief goedgekeurd op 29/10/2009.

Het plangebied Herkenrodebossen behoort volgens het structuurplan Hasselt tot het deelgebied Haspengouw waarbij voor Herkenrodebos enerzijds de bestaande bosstructuur en de KLE's worden uitgebreid in harmonie met bestaande coulisselandschap en anderzijds worden ontwikkeld als verwevingsgebied voor landbouw en natuur.

Figuur 6-8. Links: deelgebied Haspengouw – Herkenrode 3.3. – kaart 02 – GRS Hasselt 2009. Rechts: gewenste landschappelijke structuur – kaart 03 – GRS Hasselt 2009.

In de gewenste openruimte- en landschappelijke structuur wordt het gebied van de Herkenrodebossen en omgeving, aangeduid als een grote samenhangende open ruimte (gebied F op kaart 03). De gebieden ten zuiden van de snelweg, gelegen tussen de kernen van Stevoort en Sint-Lambrechts-Herk, zijn aangeduid als een open ruimte met stedelijke landbouw (gebied E).

Gemeentelijke open ruimteverbindingen die het plangebied doorkruisen zijn:

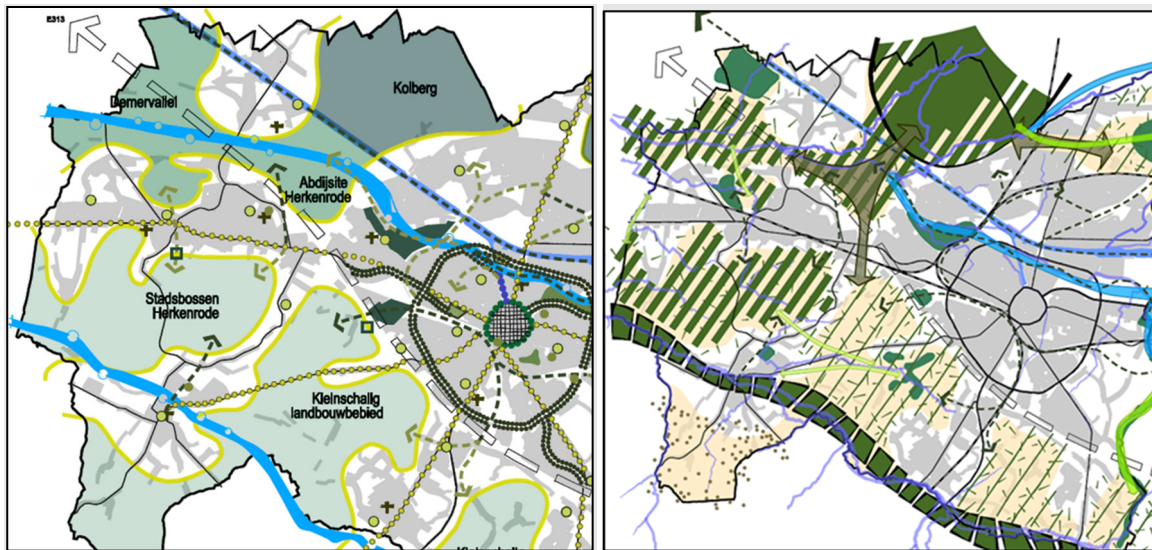
- Open ruimteverbinding gevormd door de nog resterende open ruimte tussen de snelweg en het woonlint langsheen de Runkstersteenweg
- Open ruimteverbindingen gevormd door de nog duidelijk herkenbare resterende open ruimten tussen de bebouwde zones langsheen de Stevoorstekiezel.
- Open ruimteverbinding gevormd door de nog resterende open ruimte aan de westelijke rand van de kern van Stevoort, tussen de KMO-zone en de bebouwing langsheen de Stevoortweg/Kolmenstraat

Het structuurplan duidt daarnaast nog het speelbos aan t.h.v. de hoofdtoegang van de Herkenrodebossen aan de sportzone Ten Hove, en een aantal groene assen.

In de gewenste structuur voor landbouw en natuur benadert de stad het open ruimtebeleid op haar grondgebied vanuit de stedelijke functie. De open ruimte van Hasselt is een nevelruimte waar natuur, landbouw, bos, wonen en recreatie elkaar moeten vinden. Herkenrodebos en omgeving is geselecteerd als een gemengd gebied (natuur, bos en landbouw).

Stedelijke landbouwgebieden zijn grote gebieden met landbouw als hoofdgebruiker maar met veel verspreid liggende nevenfuncties die eigen zijn aan een stedelijke omgeving: woonlinten, geïsoleerde zonevreemde woningen, recreatieve padennetwerken, maneges, horeca, plattelandsverblijven, kasteelparken, bedrijven, evenementenweiden, enz. De gemeente selecteert het stedelijke landbouwgebied tussen de Herkenrodebossen en Sint-Lambrechts-Herk als stedelijk landbouwgebied met hoofdfunctie landbouw.

Figuur 6-9. Links: gewenste natuurlijke en agrarische structuur kaart 12 – GRS Hasselt – 2009. Rechts: gewenste openruimte structuur kaart 12 – GRS Hasselt – 2009.

De stad wil voor deze stedelijke landbouwgebieden, in overleg met de landbouwsector, een vernieuwde geïntegreerde plattelandsvisie ontwikkelen. Hierin wordt onderzocht hoe deze gebieden kunnen ontwikkelen naar landbouwgebieden waarin stedelijke functies conflictloos geïntegreerd worden. Ze zal daarvoor een overlegplatform opstarten.

6.5.4 BPA Herkenrodebos, stad Hasselt

Het BPA 135 'Herkenrodebos', is goedgekeurd bij Ministerieel besluit van 28 februari 2008. Dit BPA is voor een beperkt deel overschreven door RUP 206 Herkenrodebos.

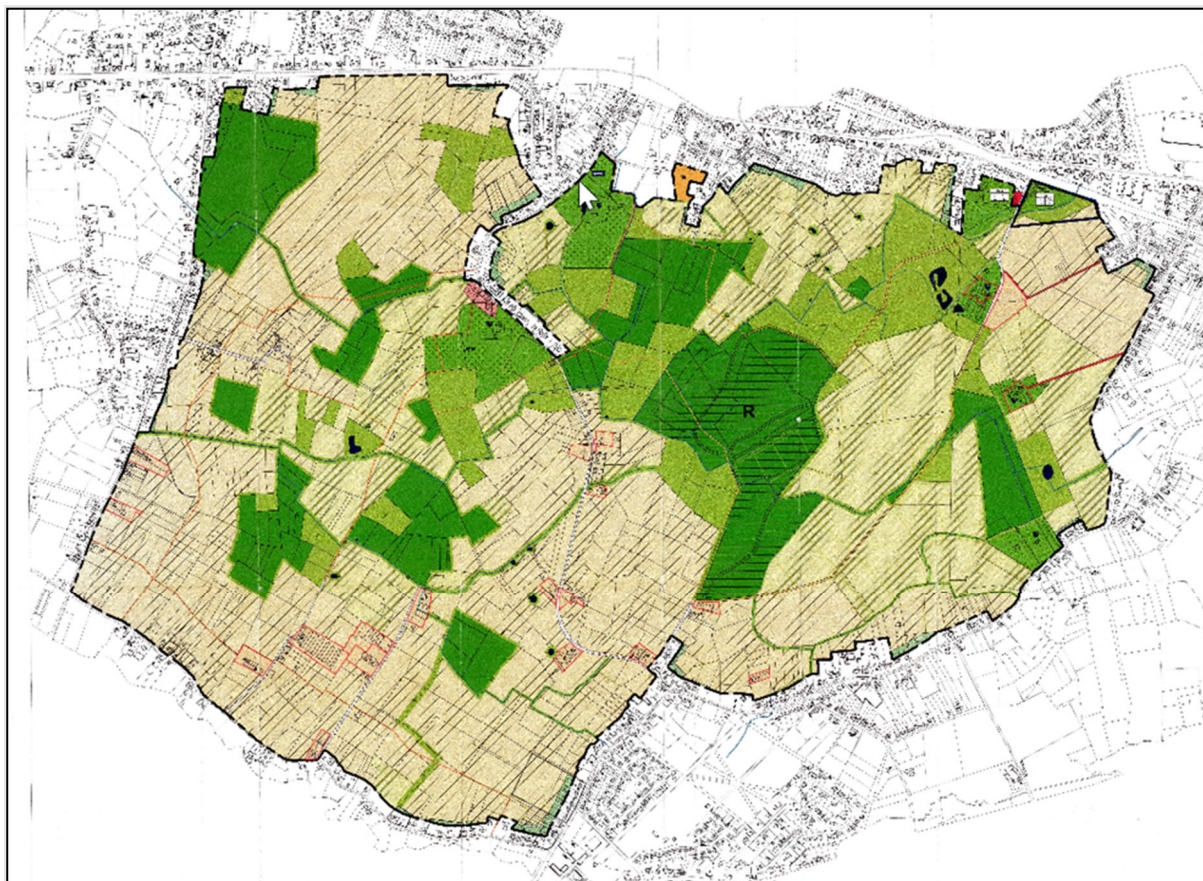
Dit BPA is in hoofdzaak gericht op het creëren van een samenhangend boscomplex, omgeven door een landschappelijk waardevol landbouwgebied.

Het meest ambitieuze aspect betreft de realisatie van een aaneengeschaakt systeem van bossen, groengebieden en –stroken. Waardoor enerzijds de potentie wordt gecreëerd om een bosontwikkelingsproject van ongeveer 100 hectare tot stand te brengen en anderzijds de natuurlijke en ecologische structuur van het gebied wordt versterkt. Hoewel heel wat gefragmenteerde landbouwgronden in de uitbouw van deze natuurlijke structuur terecht komen, blijft landbouw in het gebied de grootste ruimtegebruiker. Het BPA brengt een differentiatie aan in dit landbouwgebruik en biedt rechtszekerheid door de ondubbelzinnige bescherming van het resterende landbouwareaal (ook voor bedrijven, hun uitbreidings- en reconversiemogelijkheden).

Veel aandacht gaat uit naar het recreatieve medegebruik van deze ruimte, gericht op wandelen en fietsen.

Het BPA biedt een kader voor landschapsontwikkeling en voor de herwaardering van het aanwezige cultuurhistorisch erfgoed. De parken en het industrieel-archeologisch erfgoed worden beschermd en krijgen een duidelijk ontwikkelingsperspectief.

Figuur 6-10. BPA Herkenrodebos, stad Hasselt

6.5.5 RUP 206 Herkenrodebos, stad Hasselt

Het RUP 206 “Herkenrodebos” werd op 13 februari 2014 goedgekeurd door de deputatie van de provincie Limburg. Het RUP, dat het BPA Herkenrodebos overschrijft, heeft betrekking op één perceel dat foutief opgenomen was in het BPA (als ‘tuinzone’ terwijl het perceel al bebouwd was).

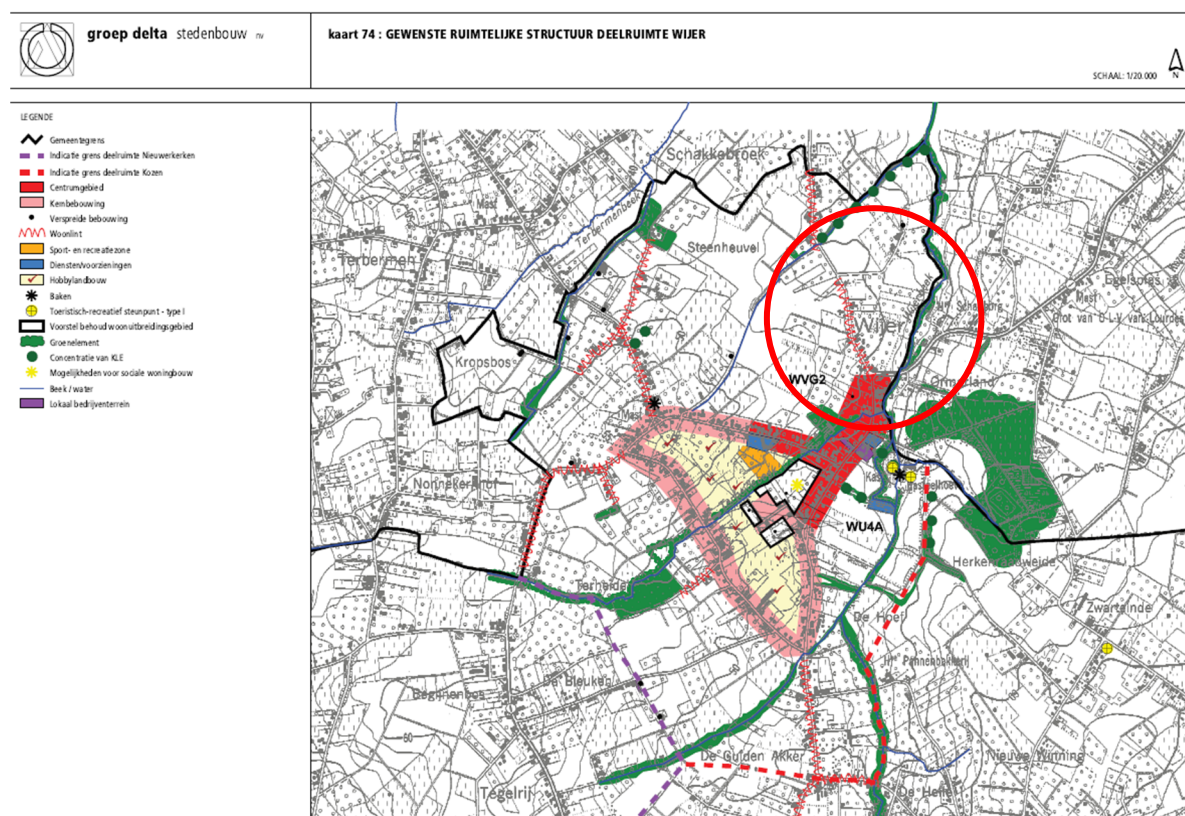
Figuur 6-11. Uitsnede grafisch plan RUP 206 Herkenrodebos

6.5.6 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Nieuwerkerken

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Nieuwerkerken is definitief goedgekeurd in 2005.

Figuur 6-12. Kaart 74 gewenste ruimtelijk structuur deelruimte Wijer uit GRS Nieuwerkerken

Het deelgebied Wijerbos ligt volgens het GRS Nieuwerkerken op de grens van de deelruimte Wijer en de deelruimte Kozen. Volgens de gewenste structuur van beide deelruimten zijn het kasteel van Wijer, en de Kerckhemhoeve, gelegen aan de Wijerbeek, aangeduid als een baken en toeristisch-recreatief steunpunt – type I. Dit betekent dat er gepaste ontwikkelingsmogelijkheden mogelijk zijn naargelang de behoefte, de ruimtelijke draagkracht en de ondersteuning aan natuurtoerisme zoals bv. de integratie van kleinschalige verblijfsaccommodatie, seminarie- hotelactiviteiten en horeca. De ruimtelijke draagkracht van de omgeving is de maatstaf voor ontwikkeling. Groenelementen en een concentratie van KLE's zijn aangeduid in beide deelruimten.

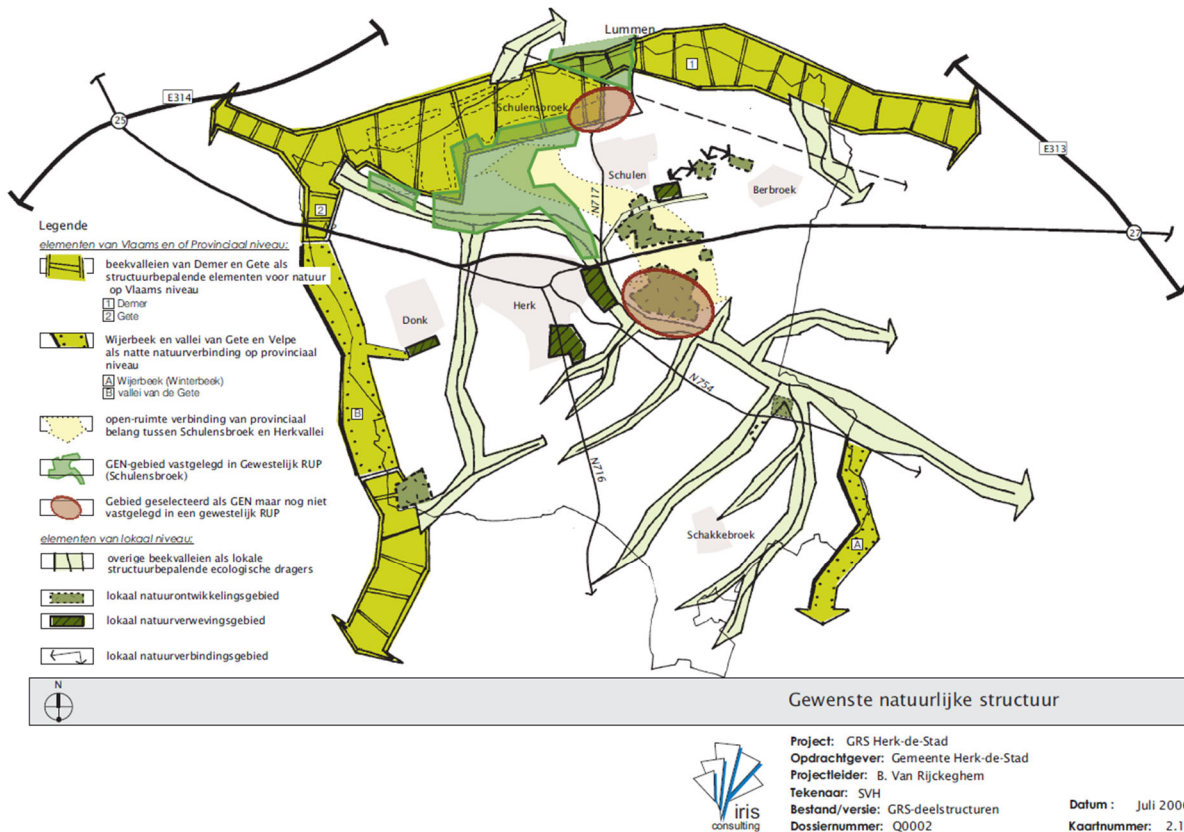
6.5.7 Gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Herk-de-Stad

Op 23 augustus 2007 werd het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan Herk-de-Stad definitief goedgekeurd.

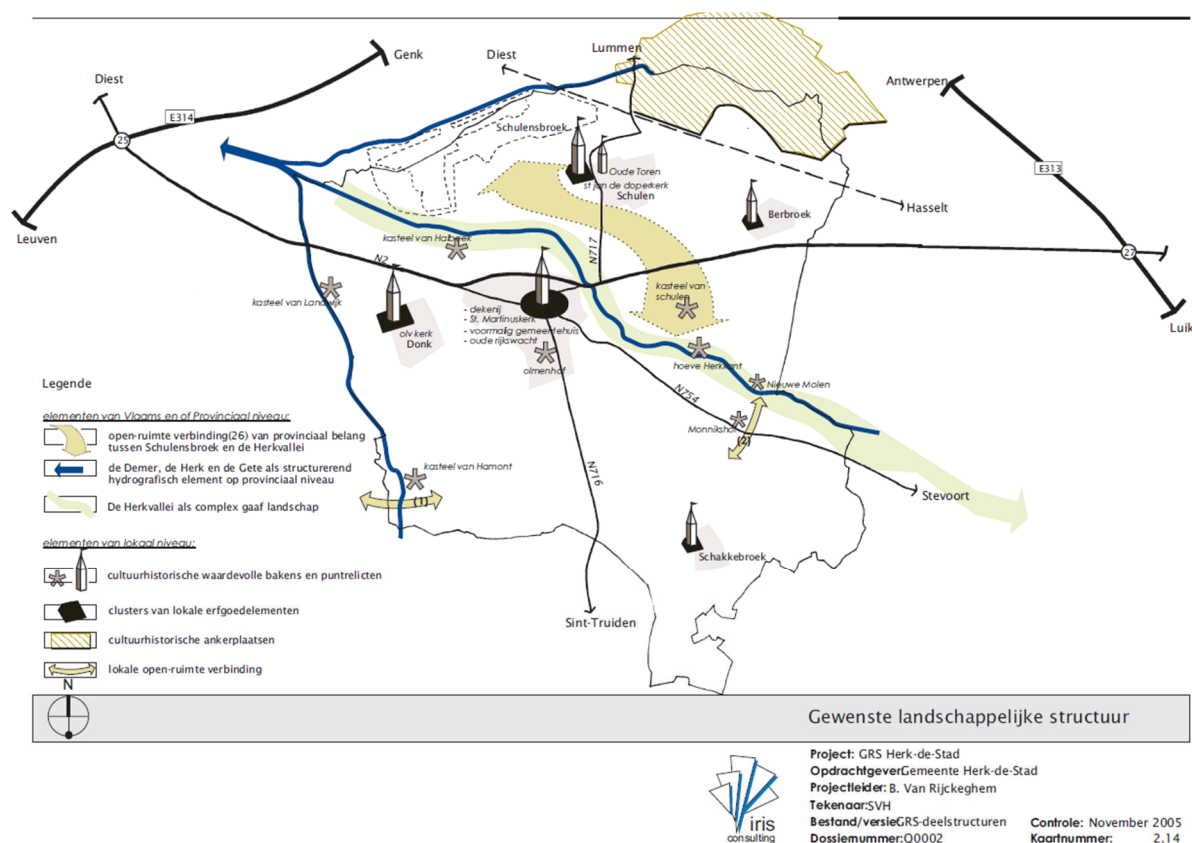
Het voorliggend plangebied behoort volgens het GRS van Herk-de-Stad tot deelruimte 3 'Woonraster Schulen-Berbroek', ten zuiden van de N2. Het betreft een groot aaneengesloten land- en tuinbouwgebied, doorkruist met enkele beekvalleien en gekenmerkt door talrijke KLE's, zoals poelen, hagen, bomenrijen en kleine loofbosfragmenten, die het landschappelijk open karakter breken van het omliggende landbouwgebied. Daarnaast zijn er in het gebied talrijke cultuurhistorische elementen aanwezig, die samen met de KLE's bijdragen tot de visuele aantrekkelijkheid van het gebied.

In de gewenste structuur moet de landbouw als belangrijkste drager van de open ruimte voldoende ruimte en mogelijkheden krijgen om zich maximaal te ontplooiën en in te spelen op veranderingen. De agrarische en landschappelijke diversiteit moet versterkt worden en de landbouwactiviteiten verder ontwikkeld in relatie tot landschap, natuur en recreatie als uitgangspunten voor een duurzame landbouw. Door deze opties vast te leggen kan er ruimte ontstaan voor een geïntegreerd proces van landbouwkundige vernieuwing in die gebieden die voor de land- en tuinbouw van belang zijn.

Figuur 6-13. De gewenste natuurlijke structuur GRS Herk-de-Stad 2007

Figuur 6-14. De gewenste landschappelijke structuur GRS Herk-de-Stad 2007

6.5.8 Gemeentelijk RUP Zonevremde constructies, Herk-de-Stad

Het gemeentelijk RUP Zonevremde constructies werd op 19 juli 2012 door de deputatie goedgekeurd. Twee van de deelgebieden van dit gemeentelijk RUP grenzen aan het plangebied maar maken er geen deel van uit.

- Deelgebied Zonevremde constructies – Windmolders NV (Bosstraat)
- Deelgebied Zonevremde constructies – BVBA Sign Works (N2 Steenweg)

Figuur 6-15. uitsnede grafisch plan deelgebied Sign Works (GP3)

Figuur 6-16. Uitsnede grafisch plan deelgebied Windmolders (GP7)

6.6 Relatie met relevante beleidsplannen en onderzoeken

6.6.1 Vlaams Energie- en Klimaatplan

De Vlaamse Regering keurde op 9 december 2019 het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030 definitief goed. Voor de sector LULUCF (Land Use, Land Use Change and Forestry) werd er een no-debit rule vastgelegd. Dat wilt zeggen dat de bestaande koolstofvoorraden in het begin van de periode, op zijn minst behouden moeten zijn aan het einde van de periode. Dit geldt niet voor elke landgebruikscategorie maar wel voor de koolstofvoorraden in hun geheel. Daarbij worden omzettingen van landgebruik die leiden tot koolstofopslag, zoals bebossing, (spontane) verbossing, vernatting, omzetting van akkerland naar (extensief) grasland, natuurinrichting en de vermindering van (verhard) ruimtebeslag, gestimuleerd.

Hiervoor worden binnen de LULUCF-sector de volgende belangrijke beleidslijnen en maatregelen opgenomen:

- Bouwshift, vrijwaren open ruimte en aanleg groenblauwe infrastructuur
- 10.000 ha extra bos tegen 2030
- Klimaat, biodiversiteit en waterbeheer sturend bij inrichting en beheer van waterrijke gebieden
- Investeren in extra natuur in functie van Europese natuur- en klimaatdoelen (+20.000 ha extra natuur onder natuurbeheer tegen 2024)
- Meer koolstofopslag in landbouwgronden

6.6.2 Stadsbosstudie

De stadsbosstudie werd in 2006 opgesteld door het Agentschap Natuur en Bos, de VLM en de stad Hasselt. Doel van het stadsbos Hasselt is het versterken van de bosstructuur en daarmee ook de landschappelijke en natuurlijke structuur in het gebied met aandacht voor ruimtelijke en functionele verweving met landbouw. Het stadsbos voor Hasselt dient een complex te vormen bestaande uit enkele grote aaneengesloten bossen die onderling verbonden zijn door kleinere bossen (stapstenen) of kleine landschapselementen. Op functioneel vlak moet het gedeelte dat aansluit bij de stad tegemoet komen aan de maatschappelijke behoeften (bos/groenbeleving vlakbij de stad), terwijl bosuitbreiding in het centraal en westelijk deel zich richt op het versterken en uitbouwen van de bestaande bossen in functie van een ecologische en landschapsversterkende functievervulling.

Kwantitatief wordt een bosuitbreiding van 135ha en een natuuruitbreiding van 70ha voorzien. In de visie gaat eveneens bijzondere aandacht naar het behoud van relicten, het beschermen van de open ruimte en recreatief medegebruik van bos-, landbouw- en natuurgebieden.

7 Bestaande ruimtelijk en feitelijke toestand van het plangebied

Kaart 1a. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen (fluviaal)

Kaart 1b. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen (pluviaal)

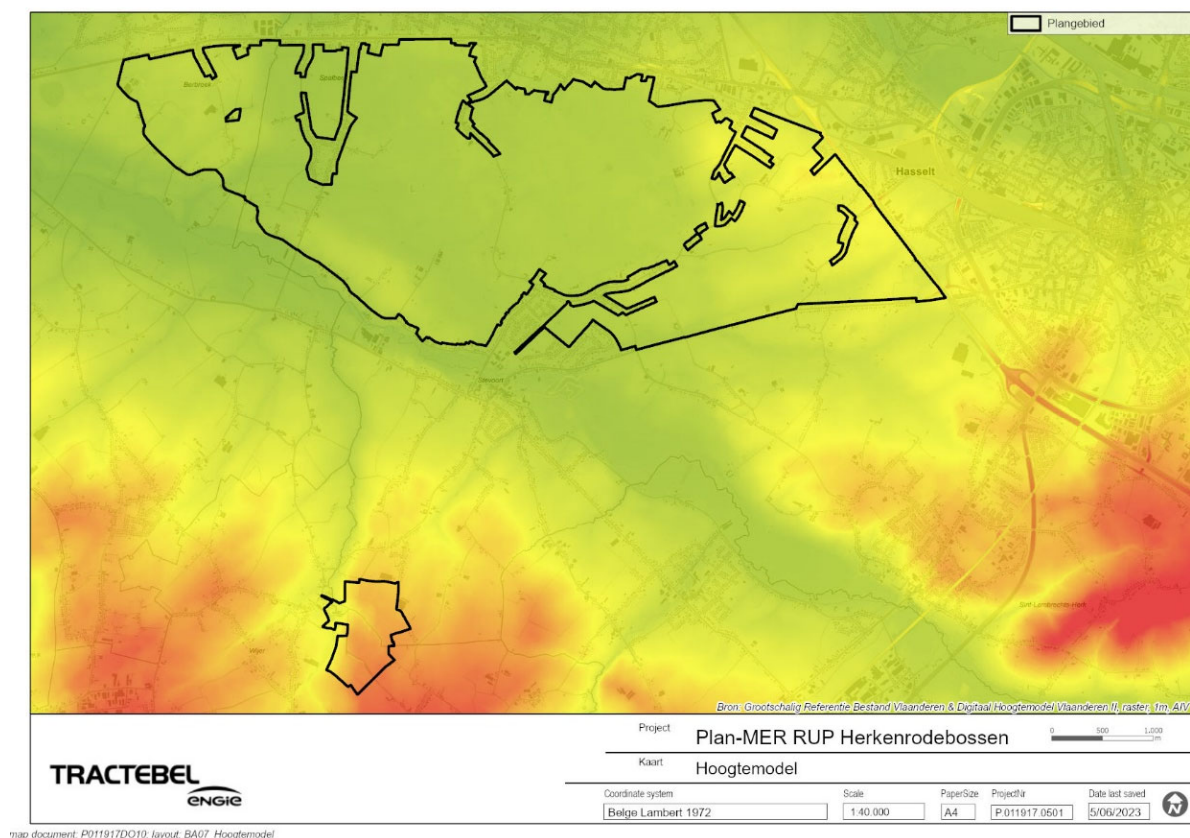
7.1 Fysisch systeem

7.1.1 Reliëf

De deelgebieden 'Herkenrodebossen' en 'Wijerbos' worden van elkaar gescheiden door de vallei van de Herk.

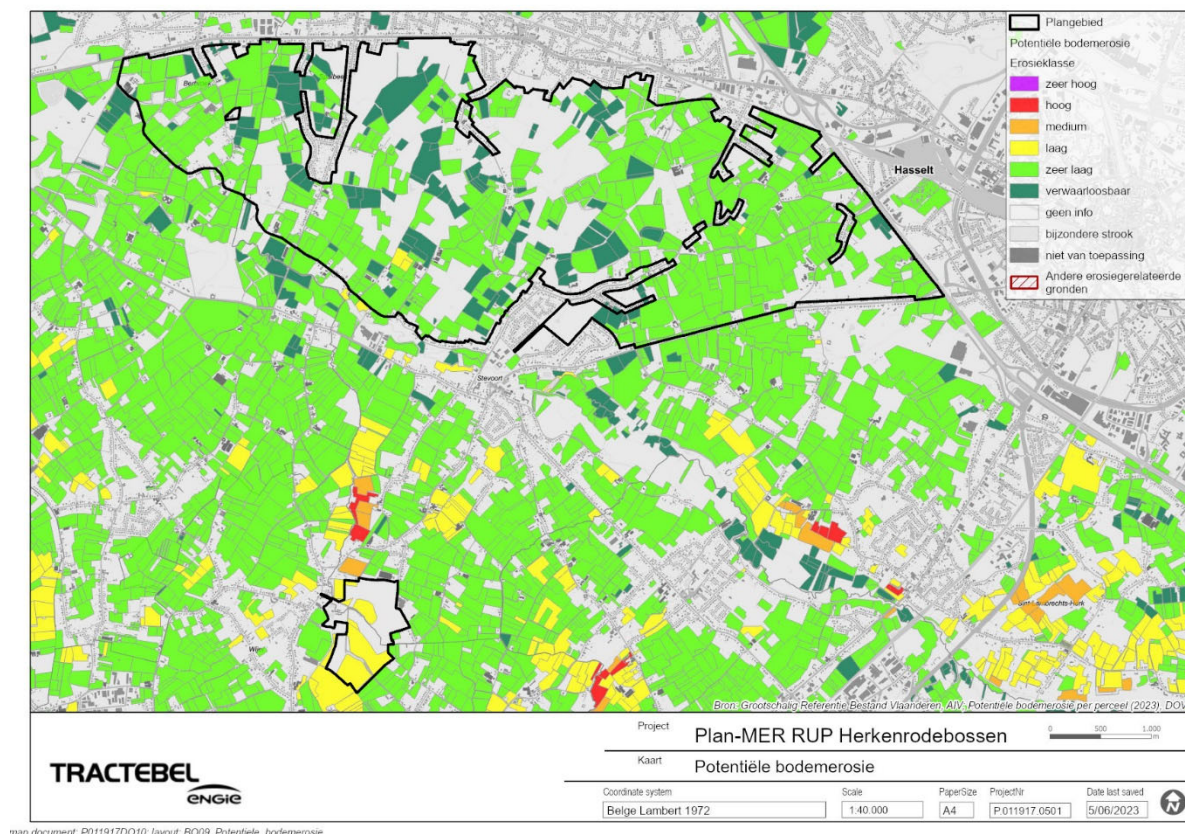
Het centrale gedeelte van de Herkenrodebossen bevindt zich in een depressie. Het gebied loopt op richting het oosten en het westen (ca. 30-40 m TAW). De stijging is het steilst richting het oosten. Het deelgebied Wijerbos is gelegen op de steilere zuidflank van de Herkvallei, op ca. 40-55m TAW (Figuur 7-1).

Figuur 7-1. Hoogteligging

Figuur 7-2 geeft de gevoeligheid van de bodem voor erosie weer, in zoverre informatie beschikbaar is voor het plangebied.

Figuur 7-2. Potentiële bodemerosiekaart per perceel (2021)

In Herkenrodebossen hebben de percelen overwegend een zeer lage tot zelfs een verwaarloosbare erosiegevoeligheid, met uitzondering van vier percelen in het westelijk deel van het gebied die een lage erosiegevoeligheid hebben. Ondanks de aanwezige hellingen is de bodemerosiegevoeligheid in Wijerbos laag, met uitzondering van één perceel waar de gevoeligheid medium is.

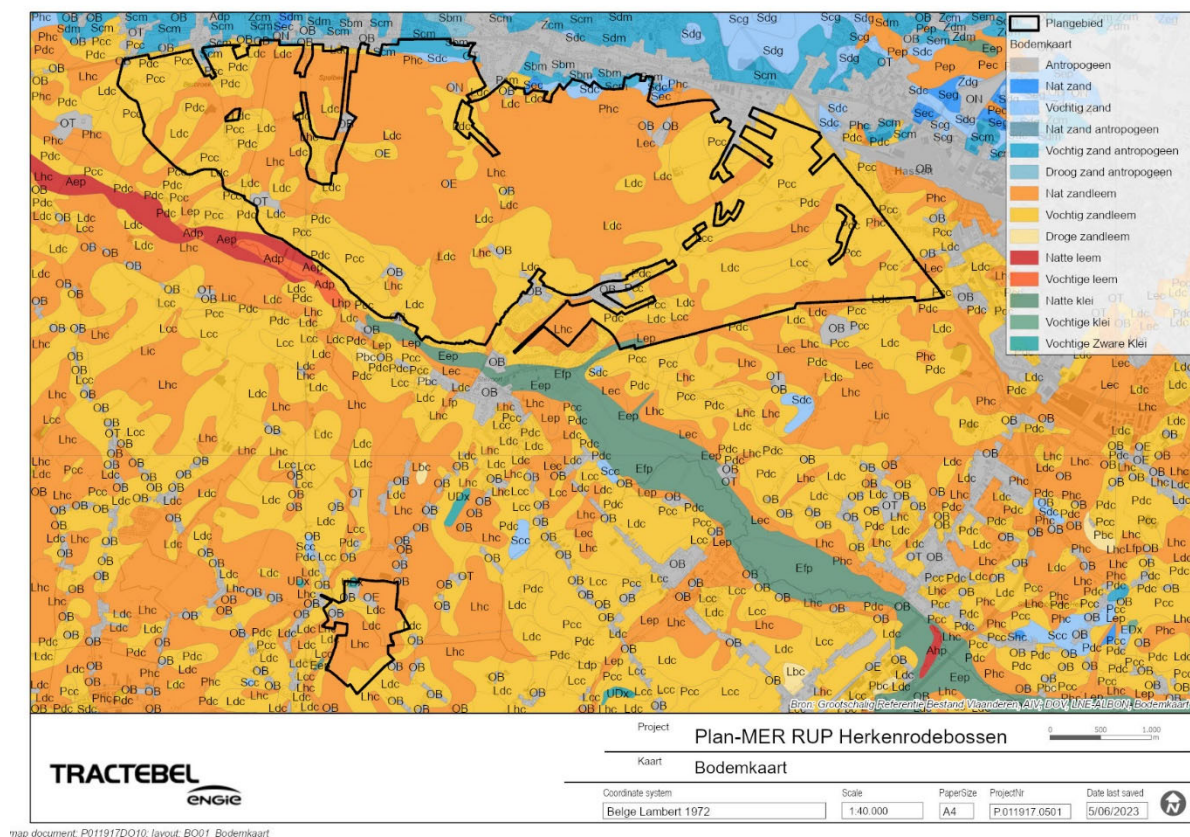
7.1.2 Bodem

De ondergrond in het plangebied bestaat uit lemige, zandige en kleiige afzettingen. De jongste, Quartaire deklagen variëren in dikte tussen minder dan 1 en circa 5 meter. De dikste afzettingen komen voor in de beekvalleien en op de hellingen van de hoger gelegen gebieden in het deelgebied Herkenrodebossen (eolische afzettingen van de Formatie van Gent). Het onderliggende Tertiaire substraat wordt in beide deelgebieden bepaald door de kleiige Formatie van Boom die in westelijke richting aanzienlijk in dikte toeneemt (tot circa 45 meter). In het oosten van het deelgebied Herkenrodebossen rust bovenop deze kleiige lagen de Formatie van Eigenbilzen die bestaat uit fijne kleiige zanden die tot 5 meter dik zijn. Onder de Formatie van Boom komt in het volledige plangebied de Formatie van Bilzen voor, die opgebouwd is uit een afwisseling van zanden en kleiige lagen van circa 10 meter dikte.

De bodem van het deelgebied Herkenrodebossen bestaat voornamelijk uit nat en vochtig zandleem. Aan de noordelijke rand van dit deelgebied zijn lemige zandgronden te vinden. Verspreid over dit deelgebied liggen enkele antropogene bodems. In het zuiden is één smalle strook met natte klei terug te vinden (Figuur 7-3).

Het deelgebied Wijerbos heeft hoofdzakelijk natte en vochtige zandleembodems met in het noorden een kleine oppervlakte van vochtige zware klei en enkele antropogene bodems.

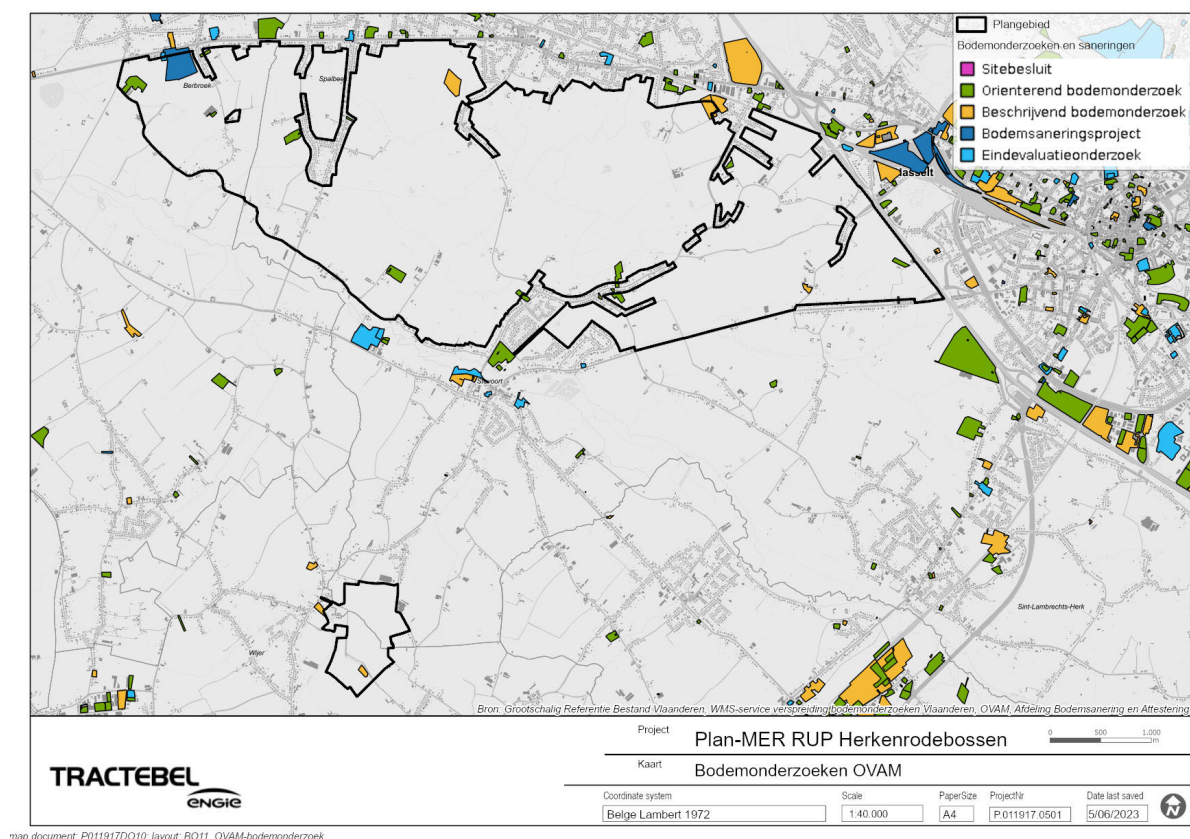
Figuur 7-3. Bodemkaart

Binnen de perimeter van het plangebied van Herkenrodebossen en in de onmiddellijke omgeving werden in het verleden verschillende milieuhygiënische bodemonderzoeken uitgevoerd (bron: OVAM dossierdatabank) (Figuur 7-4). Het betreft voornamelijk oriënterende bodemonderzoeken (OBO). Daarnaast zijn er ook een vijftal beschrijvende bodemonderzoeken (BBO) waar een verspreidings- en humaan risico en een mogelijke saneringsnoodzaak werden onderzocht. In het uiterste westen van het plangebied werd een bodemsaneringsproject opgestart. Op een naburig perceel werd een sanering uitgevoerd en afgesloten met een eindevaluatieonderzoek (EEO).

Binnen de grenzen van het deelgebied Wijerbos werd één BBO uitgevoerd.

Figuur 7-4. Bodemonderzoeken (OVAM)

7.1.3 Water

In beide deelgebieden van het plangebied is het grondwater weinig kwetsbaar. De deklaag is er kleiig en de eerste watervoerende laag is zand. De dikte van de onverzadigde zone is er niet bepalend. De freatische aquifer (CKS_0200_GWL_1) maakt deel uit van de centrale zanden van de Kempen.

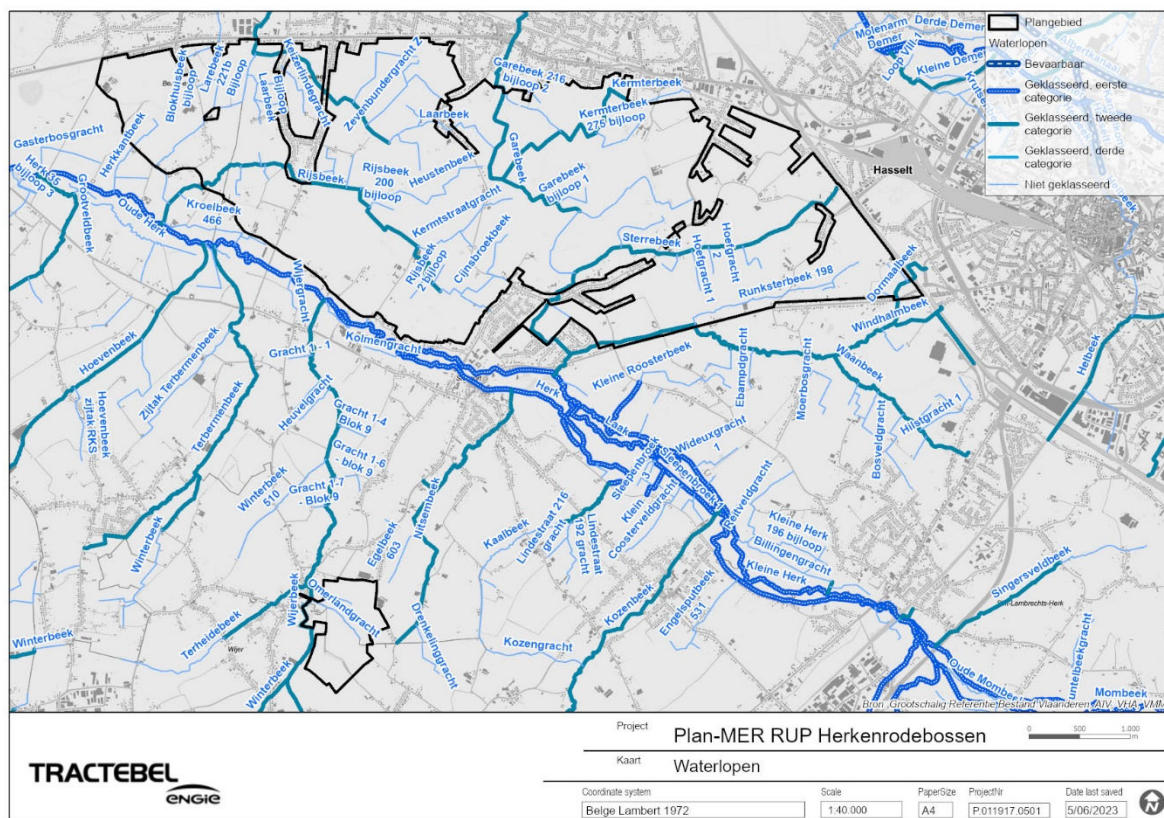
Beide deelgebieden zijn gelegen in het Demerbekken dat behoort tot het stroomgebied van de Schelde. Alle rivieren die door beide deelgebieden stromen, worden beheerd door Watering De Herk.

Het deelgebied van de Herkenrodebossen ligt verspreid over drie deelbekkens. De Laarbeek (VHA 7905, 2de categorie), de Bijloop Laarbeek (VHA 7951, niet geklasseerd) en hun zijbeken behoren tot het deelbekken van de Zwarte beek en stromen dus af naar de Zwarte beek. De Garebeek (VHA 7475, niet geklasseerd), de Kermterbeek (VHA 7549, niet geklasseerd) en hun zijbeken behoren tot het deelbekken van de Midden Demer. De Cijnsbroekbeek (VHA 7683, niet geklasseerd), de Rijsbeek (VHA 7644, 2de categorie), de Sterrebeek (VHA 8145, 2de categorie) en hun zijrivieren stromen af naar de (Oude) Herk en behoren tot het deelbekken van de Herk.

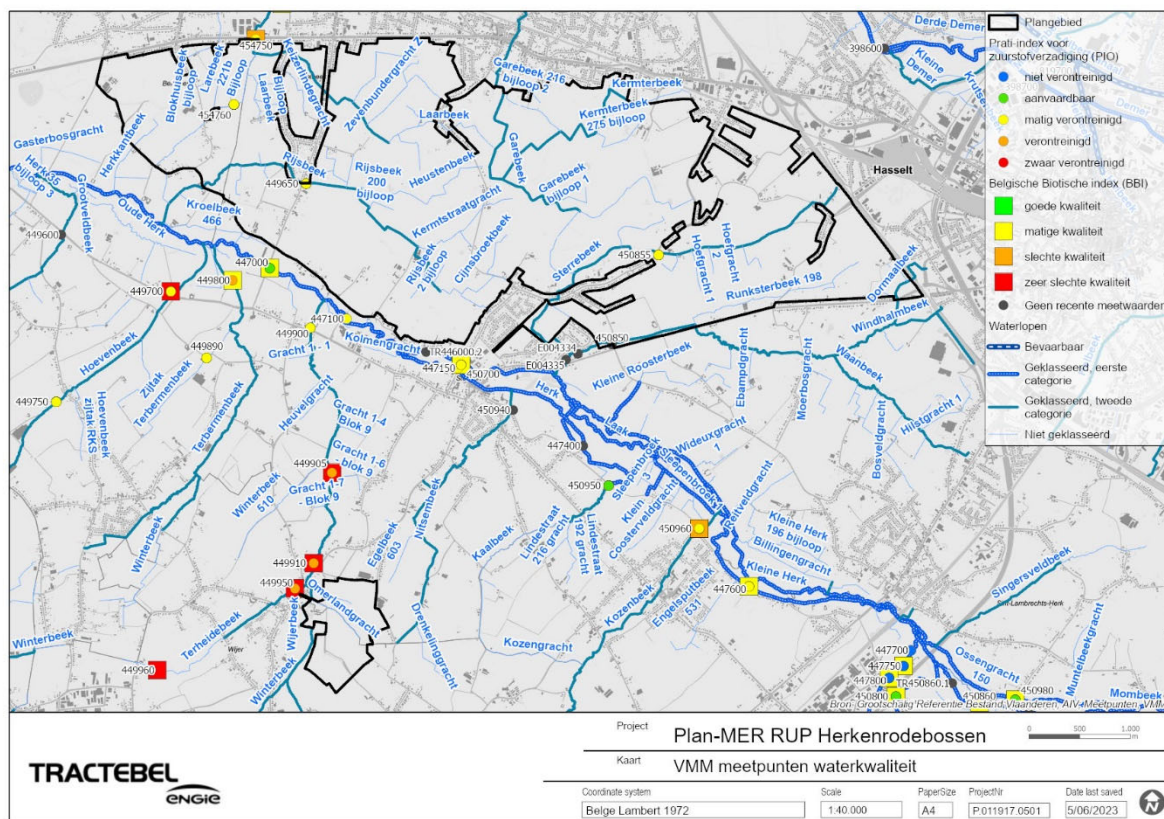
De Wijerbeek (VHA 7223, 2de categorie) en zijn twee zijbeken de Omerlandgracht (VHA 7318, niet geklasseerd) en de Ormerlandgracht (VHA 68388, niet geklasseerd) stromen door het deelgebied Wijerbos en behoren ook tot het deelbekken van de Herk.

Het oppervlaktewater van de Bijloop Laarbeek is matig verontreinigd en heeft een slechte biologische waterkwaliteit. Ook de Sterrebeek en de Rijsbeek zijn matig verontreinigd. De Terheidebeek en de Wijerbeek ter hoogte van deelgebied Wijerbos zijn verontreinigd en hebben een zeer slechte biologische waterkwaliteit (Figuur 7-6).

Figuur 7-5. Waterlopen

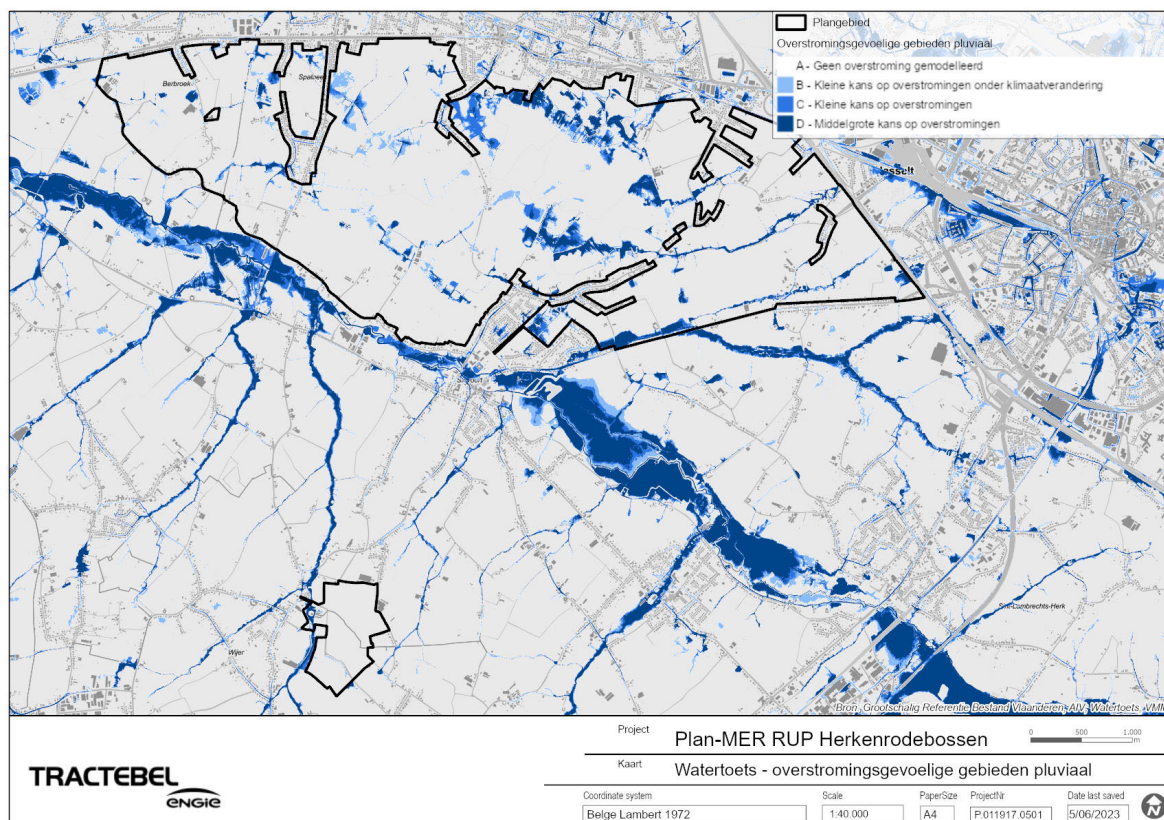
Figuur 7-6. VMM meetpunten waterkwaliteit

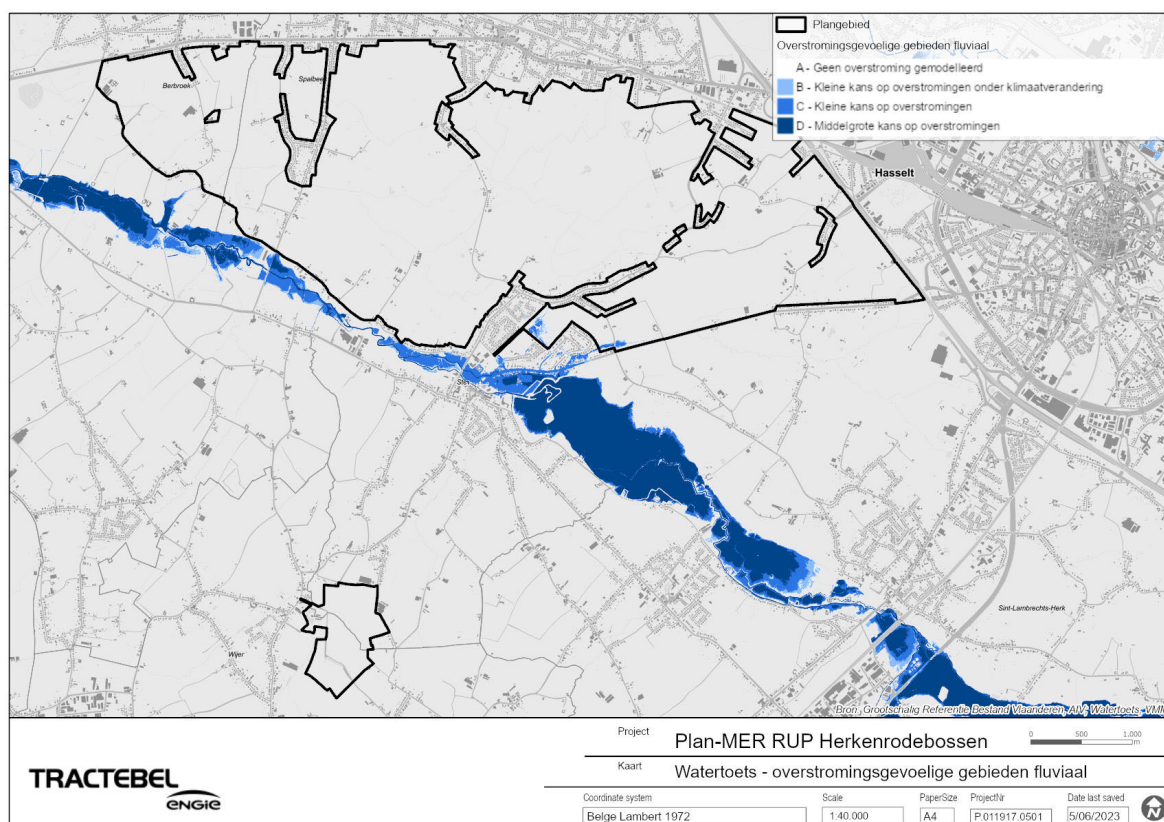
De dorpskern van Stevoort, gelegen in het zuiden van het deelgebied Herkenrodebossen en langs de Herk, is onderhevig aan overstromingen en is daarom aangeduid als pluviaal overstromingsgevoelig gebied (Figuur 7-7). Doorheen het deelgebied van Herkenrodebossen zijn meerdere locaties aangeduid als pluviaal overstromingsgevoelig gebied. De hele vallei van de Herk is eveneens aangeduid als fluviaal overstromingsgevoelig (Figuur 7-8). Het deelgebied Wijerbos kent geen overstromingsgevoelige gebieden.

Het zoneringsplan (Figuur 7-9) toont dat er in en langs het deelgebied Wijerbos recent riolering is aangelegd die is aangesloten op een waterzuiveringsstation (collectief geoptimaliseerd buitengebied), maar dat er ook nog heel wat plaatsen zijn waar de riolering gepland is, of nog niet is aangesloten op een waterzuiveringsstation (collectief te optimaliseren buitengebied). Langs de grens van het deelgebied Herkenrodebossen en langs de Stevoortse Kiezel is er reeds geruime tijd riolering aanwezig die is aangesloten op een waterzuivering (Centraal gebied). Langs de Stevoortse Kiezel en de zuidoostelijke grens van dit deelgebied is recent riolering aangelegd die is aangesloten op een waterzuiveringsstation. In dit deelgebied bevinden zich vooral gebieden waar de riolering gepland staat, of waar de riolering nog niet werd aangesloten op een waterzuiveringsinstallatie, alsook enkele gebieden waar er geen riolering gepland staat (individueel te optimaliseren buitengebied).

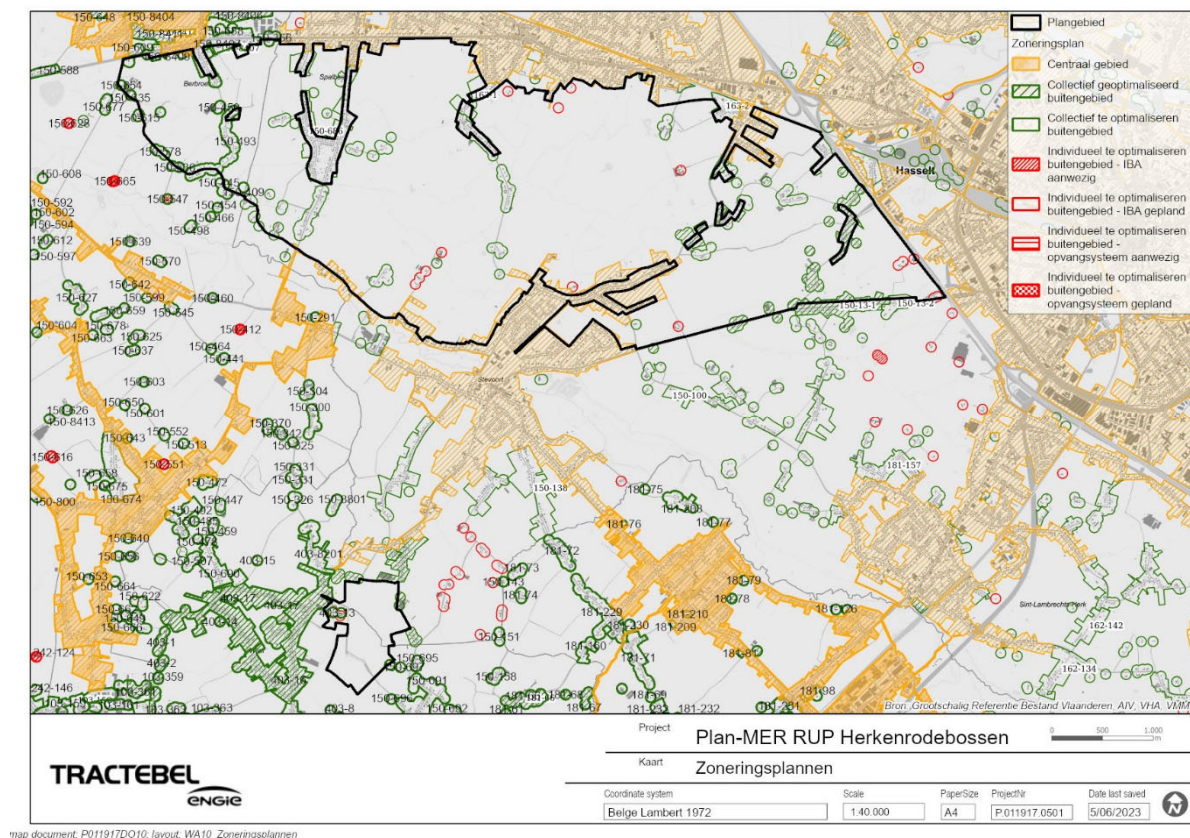
Figuur 7-7. Pluviale overstromingsgevoelige gebieden (watertoets)

Figuur 7-8. Fluviaal overstromingsgevoelige gebieden (watertoets)

Figuur 7-9. Zoneringsplan riolering

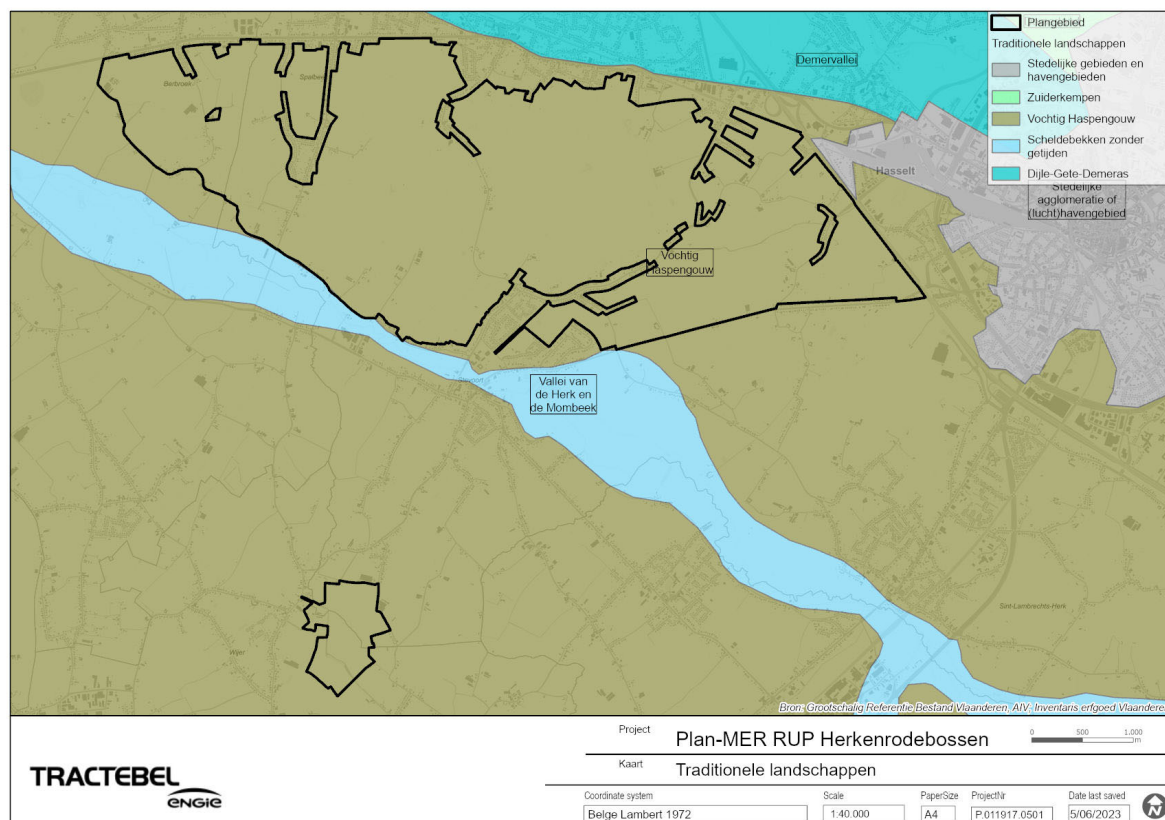

7.2 Landschappelijke structuur en onroerend erfgoed

7.2.1 Landschap

Het plangebied is volledig gelegen in het traditionele landschap 'Vochtig Haspengouw'. Herkenrodebossen bevindt zich op de noordgrens van vochtig Haspengouw, op het interfluvium tussen de Demer in het noorden en de Herk in het zuiden (Figuur 7-10).

Figuur 7-10. Traditionele landschappen

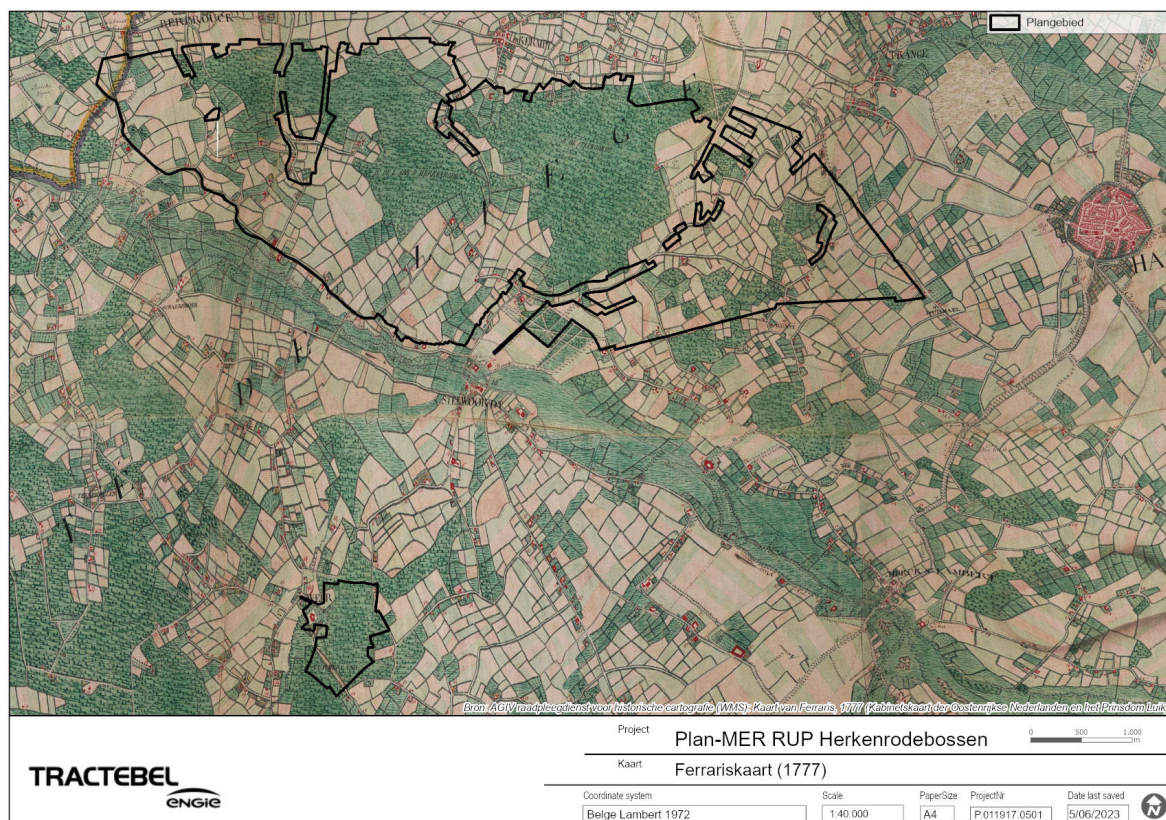
map document: P011917DO10; layout: LA06_Traditionele_landschappen

De centrale zone van het deelgebied Herkenrodebossen bestond in 1777 hoofdzakelijk uit bos. Langs de grenzen van dit deelgebied komen meer akkers en weiden voor, bewoning is terug te vinden langs de wegen, maar is nog vrij beperkt. Het deelgebied Wijerbos bestond volgens de Ferrariskaart in die tijd bijna volledig uit bos, er was nog geen bewoning aanwezig (Figuur 7-11). Op de Vandermaelenkaarten lijkt de situatie voor de Herkenrodebossen niet echt veranderd, terwijl in het deelgebied Wijerbos in periode 1846-1854 al een deel van het bos verdwenen is (Figuur 7-12).

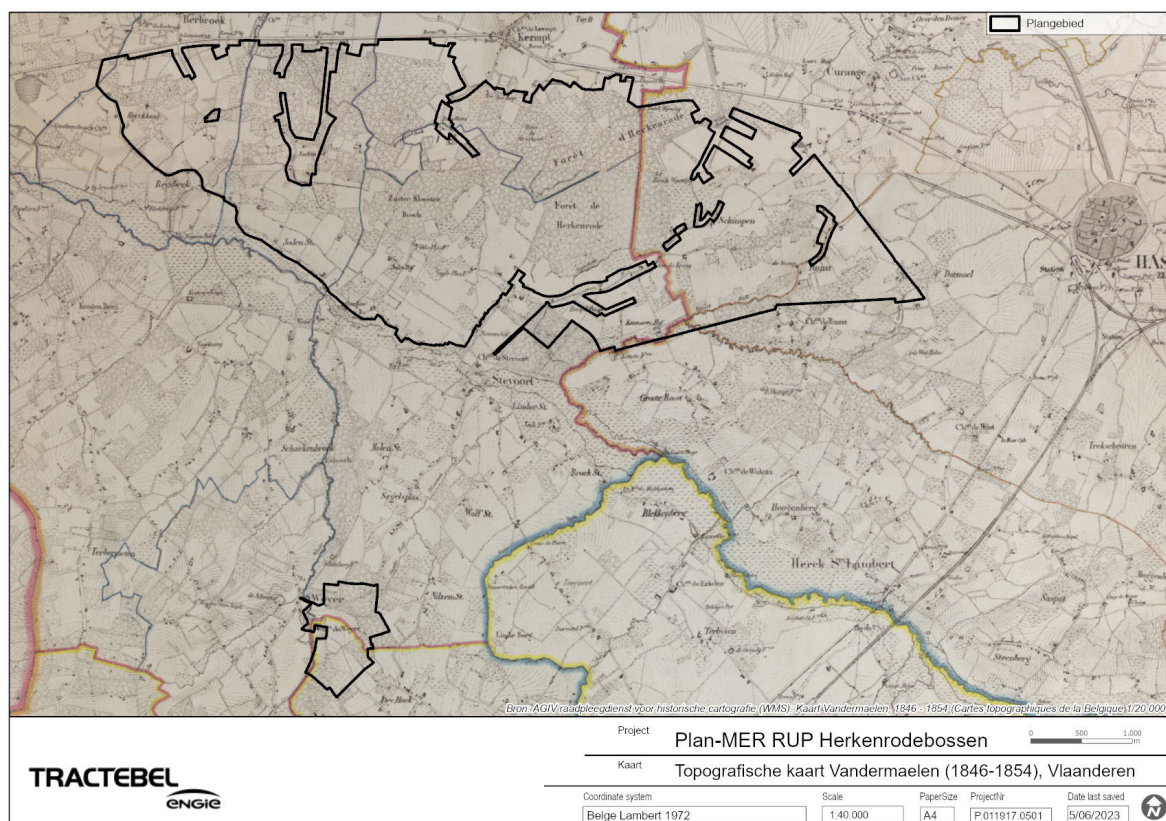
In 1939 is in het noorden van het deelgebied Wijerbos nog een klein stuk bos verdwenen. In het deelgebied Herkenrodebossen raakt het centrale bos meer en meer versnipperd. De belangrijkste wegen binnen het plangebied zijn dezelfde als deze in de huidige toestand (Figuur 7-15). In 1969 is er een toename van bosoppervlakte binnen het deelgebied Wijerbos. De bossen in Herkenrodebossen tonen een tegenovergestelde trend (Figuur 7-14).

Op de recentste topografische kaart lijkt de bosoppervlakte in beide deelgebieden opnieuw gedaald te zijn (Figuur 7-15).

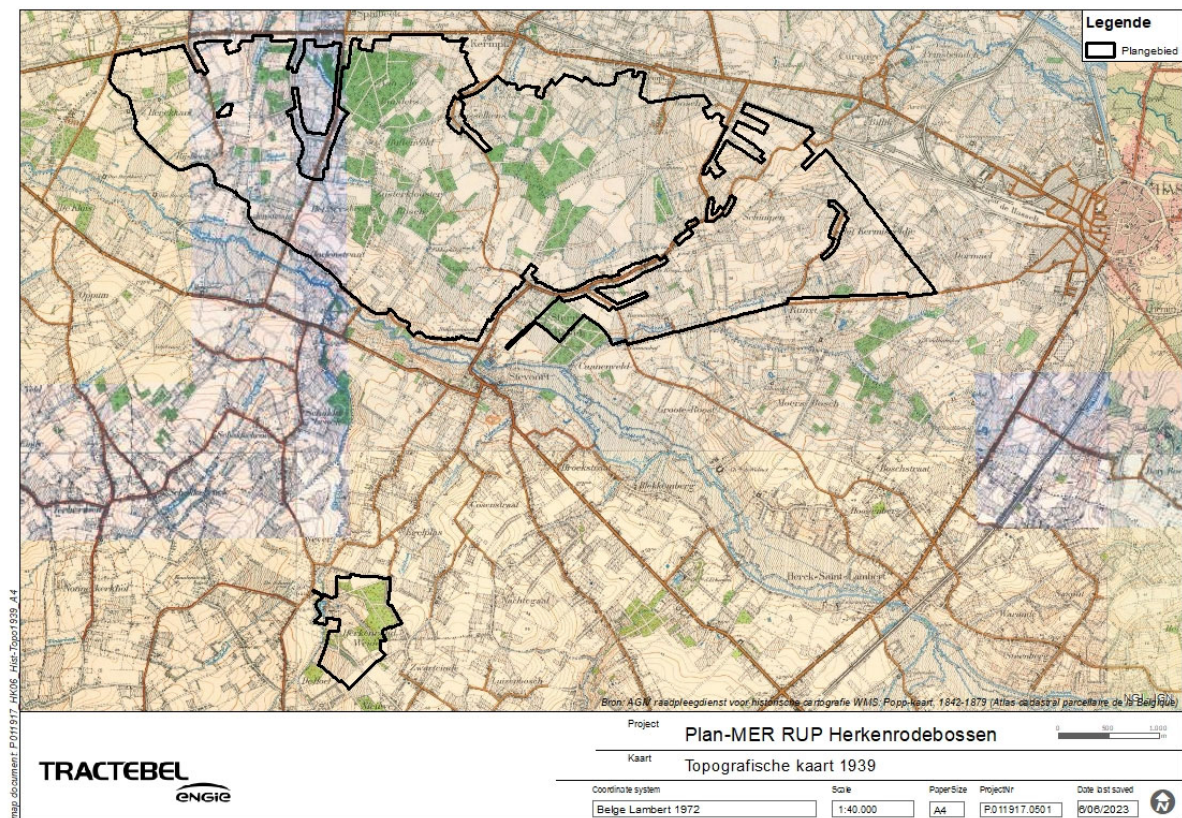
Figuur 7-11. Ferrariskaart (1777)

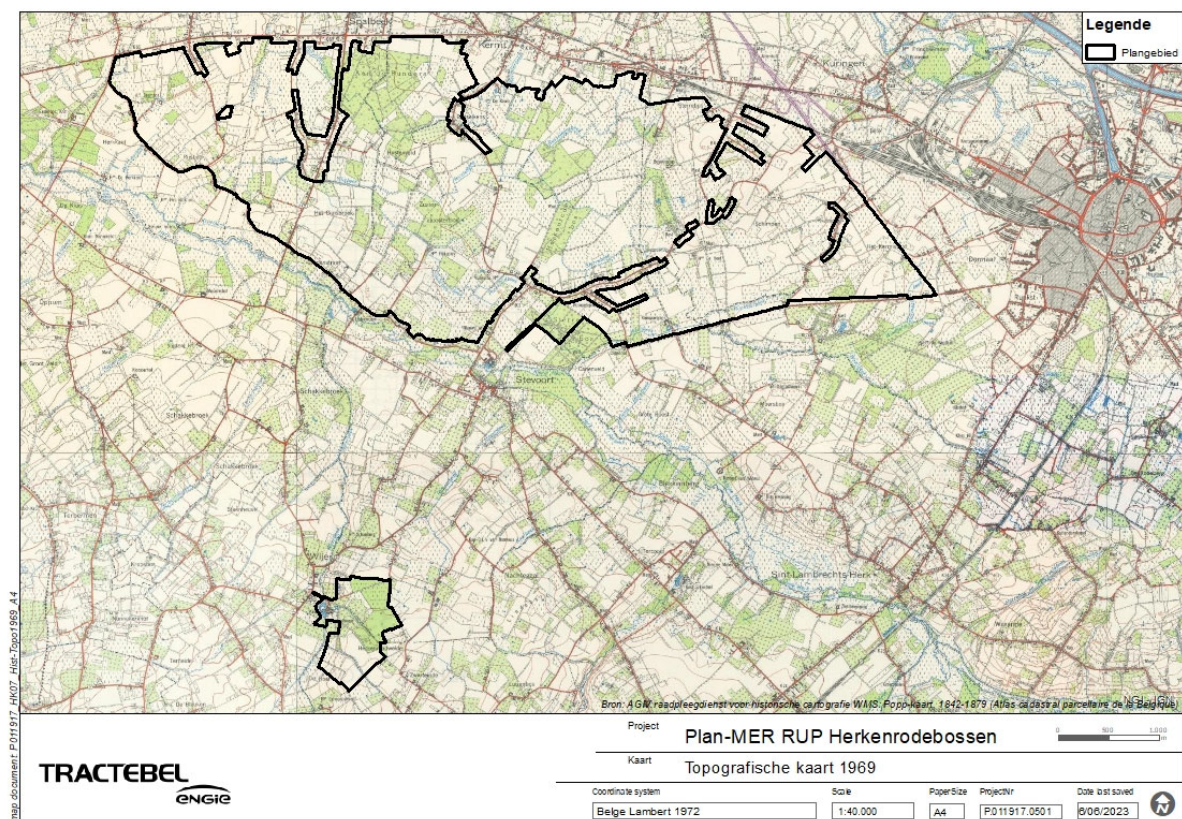
Figuur 7-12. Topografische kaart Vandermaelen (1846-1854)

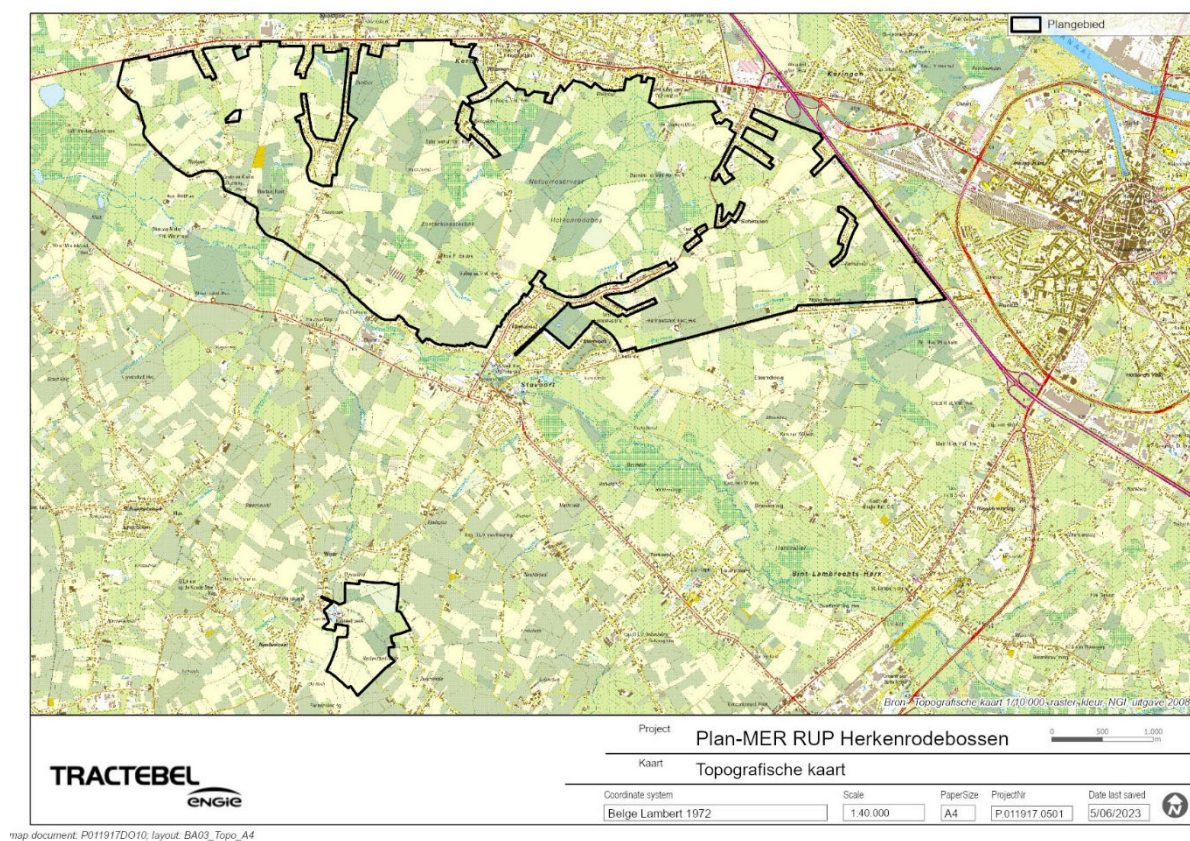
Figuur 7-13. Topografische kaart 1939

Figuur 7-14. topografische kaart 1969

Figuur 7-15. Topografische kaart

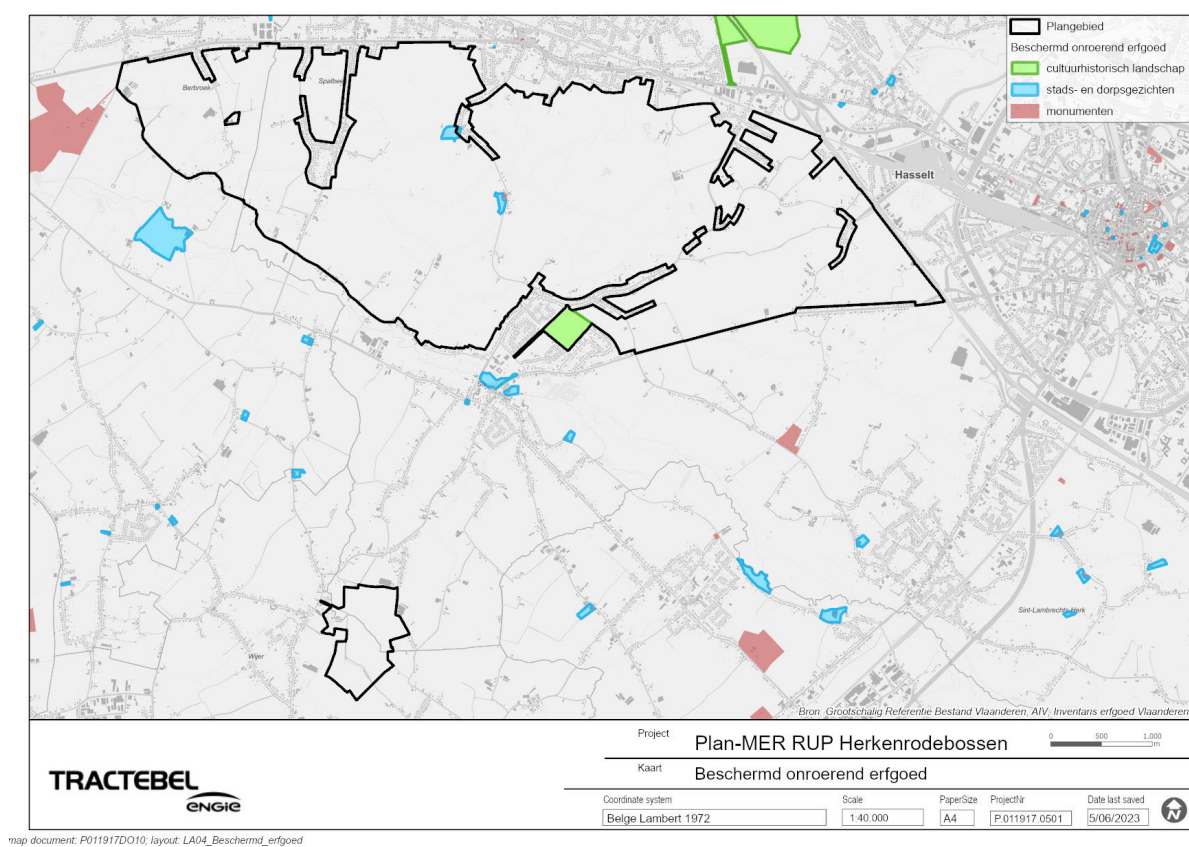
7.2.2 Onroerend erfgoed

Binnen de contouren van het deelgebied Herkenrodebossen bevinden zich 2 beschermde monumenten (Figuur 7-16):

- U-vormige vakwerkhoeve Busselkenswinning, Kermtstraat 118 (Hasselt). ID 2663. De U-vormige vakwerkhoeve met uitzondering van de aanbouw tegen de schuur-stal is beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door enerzijds de **historische waarden (en architectuurhistorische waarde)**: De Busselkenswinning is een historisch gegroeid, U-vormig hoevecomplex met gebouwen in baksteen en stijl- en regelwerk geschikt rond een rechthoekig erf. Het ten noorden van het erf gelegen woonhuis in vakwerk gaat vermoedelijk terug tot minstens de eerste helft van de 19de eeuw, gezien het reeds afgebeeld staat in de Atlas van de Buurtwegen als onderdeel van een hoevecomplex met losstaande componenten. De losstaande aanhorigheden worden ten laatste in 1898 vervangen door het huidige schuur-stal volume ten zuiden en de varkensstal met karrenhuis ten oosten van het erf. In 1908 tenslotte wordt de huidige, U-vormige constellatie van het hoevecomplex geregistreerd waarbij het woonhuis met het schuur-stalvolume verbonden wordt. Het bakstenen gedeelte van het woonhuis, bestaande uit een diephuis en stalling, mag waarschijnlijk met deze verbouwingen geassocieerd worden. Anderzijds speelt ook de **sociaal-culturele waarde** een rol: De U-vormige hoeve getuigt van de traditionele landbouwactiviteiten in de vallei van Herk en Mornbeek en drukt de eigenheid van de streek uit. (Bron: <https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/2663>)
- Gesloten hoeve met onmiddellijke omgeving, kermtstraat 158 (Hasselt). ID 2622. De vierkantshoeve en onmiddellijke omgeving zijn beschermd als monument omwille van het algemeen belang gevormd door enerzijds de **architectuurhistorische waarde**: De vierkantshoeve is een gaaf bewaard voorbeeld van een historisch geëvolueerd hoevecomplex met woonhuis, schuur en stallingen, gedeeltelijk in vakwerk, gedeeltelijk versteend, onder

pannen zadeldaken. Vooral de straatvleugel en de woonhuisvleugel zijn grondig verbouwd (in de tweede helft van de 19de eeuw, voor zover af te leiden uit de raamvormen). Het woonhuis telt tegenwoordig twee bouwlagen, maar een oorspronkelijker constellatie van anderhalve bouwlaag met een laterale gang, centrale schoorsteen en onderkelderde opkamer is nog perfect afleesbaar. Van de dienstgebouwen behielden de rechtse stalvleugel en de achternvleugel met schuur nog een gaaf skelet in houtwerk. De hoeve beschikt nog over een aardig hinterland dat de oorspronkelijke functionaliteit van het ensemble onderstreept. Anderzijds **de sociaal-culturele waarde**: Het complex, in samenhang met het agrarische hinterland, is van een bijzondere beeldbepalende waarde. Daarnaast maakt de gave vakwerkpertij een deel uit van een steeds sterker uitdunnend gebouwenbestand dat getuigt van een eeuwenoude landelijke bouwtraditie, die in Limburg lang is blijven voortleven. En ten laatste speelt ook de **volkskundige waarde** een rol: Het complex, in samenhang met het agrarische hinterland, is van een bijzondere beeldbepalende waarde.. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/2622>)

Figuur 7-16. Beschermd onroerend erfgoed, vastgestelde inventaris en wetenschappelijke inventaris

Er zijn ook 2 beschermde dorpsgezichten aanwezig binnen het deelgebied Herkenrodebossen (Figuur 7-16) Deze worden gekoppeld aan de hierboven beschermde monumenten.

- U-vormige vakwerkhoeve Busselkenswinning: omgeving, Kermtstraat 118 (Hasselt). ID 2664. De omgeving van de U-vormige vakwerkhoeve Busselkenswinning te Stevoort, is beschermd als dorpsgezicht omwille van het algemeen belang gevormd door de **sociaal culturele waarde**. Het rechthoekige erf met de sporen van een tredmolen, de meidoornhagen op de noordelijke perceelsgrens en ten (zuid) oosten van de hoeve langs de landweg, de landweg zelf, de gemengde hoogstamboomgaard achter het woonhuis, alsook het weiland ten zuidwesten bepalen mee het landelijk karakter van het hoevecomplex en vormen een ondersteuning van de agrarische erfgoedwaarden. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/2664>)

- Gesloten hoeve: wijdere agrarische omgeving, Kermtstraat 158 (Hasselt). ID 2625. De wijdere, agrarische omgeving van de vierkantshoeve is beschermd als dorpsgezicht omwille van het algemeen belang gevormd door zijn **architectuurhistorische waarde**: De omgeving van de hoeve behield een essentieel agrarisch karakter, onderstreept de hoeve also in zijn oorspronkelijke functionaliteit. Het terrein heeft daarnaast een uitgesproken beeldbepalende waarde, die bovendien bijdraagt tot de beeldbepalende waarde van de hoeve. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/2625>)

In het plangebied ligt daarnaast heel wat bouwkundig erfgoed dat is opgenomen in de vastgestelde inventaris. Dit bouwkundig erfgoed bevindt zich zowel in deelgebied 'Herkenrodebossen' als het deelgebied 'Wijerbos' (Figuur 7-17). Ter hoogte van het deelgebied 'Herkenrodebossen' gaat dit om:

- Langgestrekte hoeve, Herkkantstraat 41 (Herk-de-Stad). ID 18650. Gerestaureerd hoevetje van circa 1920 dat momenteel als woonhuis in gebruik is. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/18650>)
- Kasteel Rijsdaal, Herkkantstraat 177 (Hasselt). ID 18341. Alleenstaand neoclassicistisch herenhuis, gelegen in een park. Dubbelhuis van drie traveeën en twee bouwlagen onder schilddak, gebouw in de tweede helft van de 19de eeuw. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/18341>)
- Hoeve met losstaande bestanddelen, Laarbeekstraat 33 (Hasselt). ID 17702. Hoeve met losstaande bestanddelen, uit de tweede helft van de 19de eeuw. Gebouwen onder zadeldaken, gegroepeerd rondom het rechthoekig erf. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/17702>)
- Langgestrekte hoeve, Wijerstraat 119 (Hasselt). ID 18638. Langgestrekte hoeve uit 19de eeuw, met ordonnantie: dwarsschuur-stal-woonhuis. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/18638>)
- Hoeve met losstaande bestanddelen, Keizerlindestraat 28 (Hasselt). ID 17753. Hoeve met losstaande bestanddelen, naar verluidt gebouwd circa 1920. Gebouwen in stijl- en regelwerk met witgekalkte lemen vullingen. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/17753>)
- Semi-gesloten hoeve, Herkkantstraat 105 (Hasselt). ID 20002. Semi-gesloten hoeve op U-vormige plattegrond, uit de 19de eeuw. Gebouwen in stijl- en regelwerk met lemen vullingen onder zadeldaken, gelegen rondom een rechthoekig erf. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/20002>)
- Hoeve met losse bestanddelen, Herkkantstraat 29 (Hasselt). ID 17624. Hoeve met losstaande bestanddelen, uit de 19de eeuw, gegroeid uit een langgerekt hoevetje in stijl- en regelwerk met witgekalkte lemen vullingen op gecementeerde bakstenen stoel. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/17624>)
- U-vormige vakwerkhoeve Busselkenswinning, Kermtstraat 118 (Hasselt). ID 20647. U-vormige hoeve uit de 19de eeuw, met gebouwen van baksteen en stijl- en regelwerk gegroepeerd rondom het rechthoekig erf. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/20647>)
- Scholteswinning, Kermtstraat 130 (Hasselt). ID 19927. Semi-gesloten hoeve uit de 18de eeuw, met gebouwen onder zadeldaken, gelegen rondom het rechthoekig erf. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/19927>)
- Hoeve Ten Roye, Kermtstraat 43 (Hasselt). ID 17837. Hoeve met losstaande bestanddelen, voormalige afhankelijkheid van de abdij van Sint-Truiden, gedateerd 1683. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/17837>)
- Gesloten hoeve, Kermtstraat 158 (Hasselt). ID 16828. Semi-gesloten hoeve gevormd door woonhuis, dwarsschuur en stallen rondom een rechthoekig erf. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/16828>)
- Gesloten hoeve, Kermtstraat 149 (Hasselt). ID 16832. Kleine gesloten hoeve uit het interbellum. Ondanks de sterke renovatie behield de hoeve zijn gesloten karakter en is de relatie met het omliggende landschap nog sterk aanwezig.

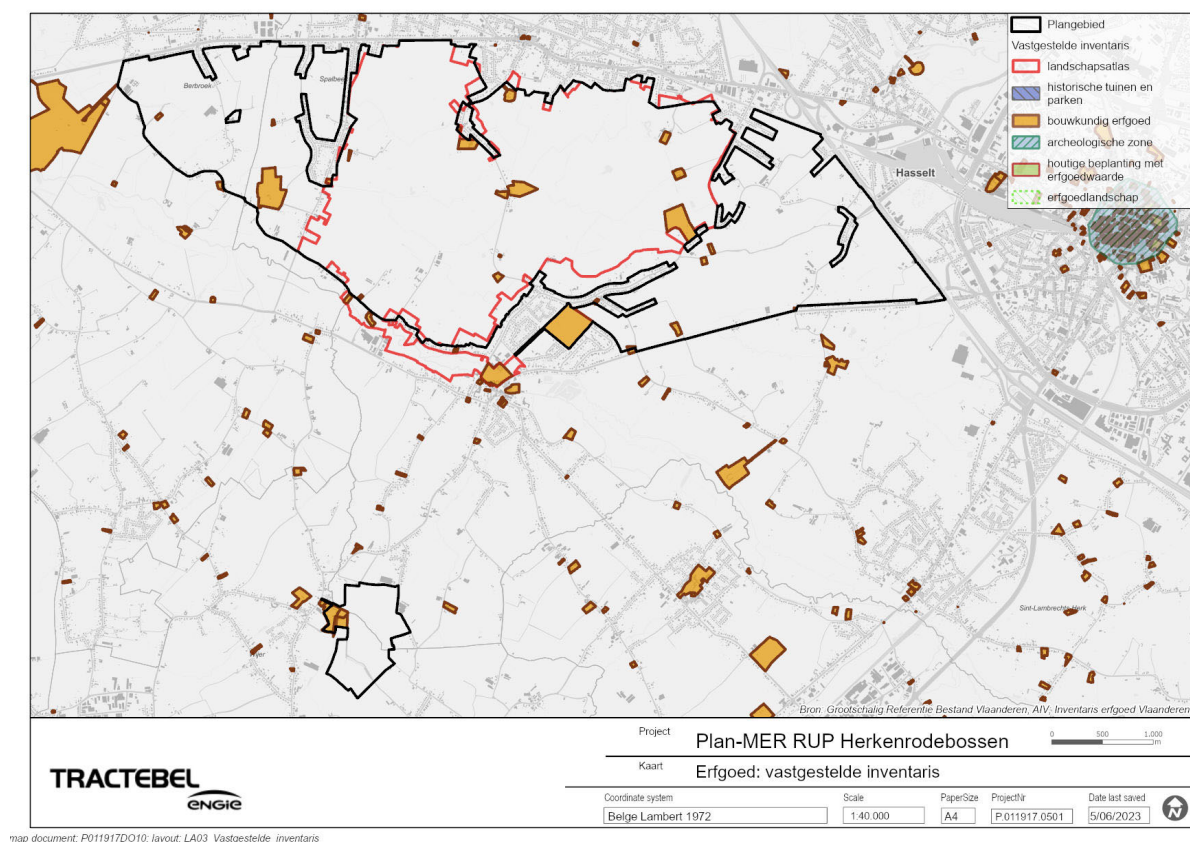
- (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/16832>)
- Gesloten hoeve, Kermtstraat 185 (Hasselt). ID 16680. Gesloten hoeve, uit de 19de eeuw, ietwat achteruit gelegen ten opzichte van de straat. Gebouwen gegroepeerd rondom het rechthoekig erf. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/16680>)
 - Hoeve Vuileplas, Kermtstraat 182 (Hasselt). ID 17885. Gesloten hoeve uit de 19de eeuw, met gebouwen in stijl- en regelwerk met blauwgekalkte lemen vullingen, gelegen rondom het rechthoekig erf. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/17885>)
 - Schoolinrichting Mariaburcht, Hasseltse dreef 115 (Hasselt). ID 19950. Voormalig waterkasteel van de Heren van Stevoort. Thans omgebouwd tot schoolinrichting. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/19950>)
 - Hoeve Hompelepomp, Kannaertsstraat 68 (Hasselt). ID 17518. Hoeve met losstaande bestanddelen uit de eerste helft van de 19de eeuw. Bakstenen gebouwen onder zadel, gegroepeerd rondom de rechthoekige binnenplaats. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/17518>)
 - Canenhof, Hasseltse dreef 15 (Hasselt). ID 16093. Reeds vermeld als middeleeuws laathof. Thans hoeve met losse bestanddelen, met oudste kern uit de 17de eeuw en verbouwingen uit de 19de en 20ste eeuw. Gebouwen rondom een trapezoidaal erf. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/16093>)
 - Kasteelhoeve Kannaerts Hof, Kannaertsstraat 5 (Hasselt). ID 18423. Kasteelhoeve, eertijds Loons leen gelegen op het gehucht KleinStevoort. Thans semi-gesloten hoeve met gekasseide binnenkoer. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/18423>)
 - Stokerij Claes, Herkenrodebosstraat 86-90 (Hasselt). ID 20474. Landbouwstokerij ontstaan vóór het midden van de 19de eeuw, en vanaf eind 19de eeuw uitgegroeid tot grootschalig industrieel complex. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/20474>)
 - Boswinning, abdijhoeve Herkenrode, Stevoortse kiezel 100 (Hasselt). ID 15573. Hoeve met losse bestanddelen, gelegen temidden van haar landerijen, en door een zandweg met de Stevoortse Kiezel verbonden. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/15573>)
 - Kasteel van Schimpen, Stevoortse kiezel 192 (Hasselt). ID 18391. Landhuis, gelegen in een ruim park. Circa 1870 gebouwd in eclectische stijl, naar ontwerp van architect Bidaut. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/18391>)
 - Langgestrekte hoeve, Stevoortse kiezel 201 (Hasselt). ID 18639. Sterk gerestaureerd, langgestrekt hoevetje, uit de 19de eeuw, omgebouwd tot woonhuis. Voor de hoeve ligt de boomgaard omsloten door een meidoornhaag. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/18639>)
 - De hoef, Stevoortse kiezel 199 (Hasselt). ID 16163. Semi-gesloten hoeve, met kern uit de tweede helft van de 18de eeuw. Gebouwen in stijl- en regelwerk met bakstenen vullingen onder zadeldaken. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/16163>)
 - Winning van Martens, Runksterkiezel 125 (Hasselt). ID 20986. Semi-gesloten hoeve uit de 18de - 19de eeuw met rechthoekig erf. Witgekalkt stijl- en regelwerk met lemen vullingen op lage bakstenen stoel. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/20986>)

In het deelgebied 'Wijerbos' situeert zich volgend bouwkundig erfgoed:

- Kasteel van Wijer, Grotestraat 205 (Nieuwerkerken). ID 18398. Huidige toestand daterend van 1910. Van het omgrachte kasteel bleef alleen de donjon met traptoren uit de 16de eeuw over. (Bron: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/18398>)

- Kasteelhoeve, Grotestraat 209 (Nieuwerkerken). ID 18416. Hoeve met losstaande bestanddelen, uit de 1ste helft van de 17de eeuw; door een gekasseide oprit, die over de slotgracht leidt, wordt het erf met het kasteel verbonden. (Bron: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/18416>)

Figuur 7-17. Vastgestelde inventaris

Binnen het deelgebied Herkenrodebossen bevindt zich ook een beschermd cultuurhistorisch landschap en een vastgesteld landschapsatlasrelict (Figuur 7-17):

- Sterrebos, Lofbeemdenstraat (Hasselt). ID 2443. Dit is een beschermd eiken-haagbeukbos. Het is één van de twee sterrenbossen die in de 18de eeuw samen met een nieuw waterkasteel werden aangelegd op het voormalig kasteeldomein van de heren van Klein Stevoort. De **natuurwetenschappelijke waarde** volgt de ligging van het Sterrebos. Deze is gelegen in de overgangszone tussen het Kempens en het Brabants fytogeografisch district. Hierdoor komen planten kenmerkend voor de eerder arme, droge en zure Kempense bodems samen voor met planten kenmerkend voor de vruchtbare Haspengouwse leemstreek. Er zijn enkele steeds zeldzamer wordende vochtminnende plantensoorten en strikte freatofyten aanwezig. Het Sterrenbos herbergt een meer dan gemiddelde soortenrijkdom aan planten. Omvangrijke olmenstoven, knotlinden en het uitgesproken voorjaarsaspect van de kruidlaag zijn kenmerken typisch voor oude loofbossen die een langdurige ontwikkeling hebben ondergaan zonder verstoring die er voor komen. Het Sterrebos en de dreef herbergen ook heel wat fungi, waaronder enkele zeer tot uiterst zeldzame soorten. De **cultuurhistorische waarde** komt uit de aanwezigheid van een zeldzaam voorkomend stervormig lanenpatroon in het Sterrebos, dat getuigt van de laatbarokke tuinarchitectuur. De aanleg gebeurde naar aanleiding van de residentiële verbouwing van het waterkasteel de Libotton. Het voorkomen van oude knotlinden en olmenstoven, getuigen van eeuwenoude grensaanduidingen en van vroeger bosbeheer. Ook de **esthetische waarde** is er van belang: het Sterrebos heeft een hoge esthetische belevingswaarde dankzij het stervormig lanenpatroon, het uitgesproken

voorjaarsaspect van de kruidlaag, de loop van de Sterrebeek, de vijver en de gevarieerde bosstructuur. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/2443>)

- Herkenrodebos en kasteel van Stevoort. Kermt, Kuringen, Spalbeek, Stevoort (Hasselt) ID 135347. Sinds 17-02-2022 is dit gebied vastgesteld als landschapsatlasrelict. Het gebied bevindt zich op de noordgrens van vochtig Haspengouw, op het interfluvium tussen de Demer in het noorden en de Herk in het zuiden. Het is een landschapsecologisch rijk gebied met relictten van het voormalige Herkenrodebos en met een concentratie van bouwkundig erfgoed, in het bijzonder restanten van vakwerkbouw. In het zuidwesten liggen de kastelen van Stevoort en Schimpen. De kern van dit gebied bestaat uit een aantal versnipperde bosrelictten, die nu worden aangeduid als Herkenrodebos, Zusterkloosterbos en andere. Deze historisch stabiele bossen, met een rijke voorjaarsflora, worden afgewisseld met graslanden en aangevuld met kleine landschapselementen die vooral bestaan uit bomenrijen, hier en daar houtkanten, meidoornhagen en struwelen. (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135347>)

Het vastgesteld landschapsatlasrelict “Herkenrodebos en kasteel van Stevoort” betreft de vaststelling van het landschappelijk geheel “Herkenrodebos en kasteel van Stevoort”. Daarnaast is het de omvattende vaststelling van vijf landschappelijke elementen die deel uitmaken van het landschappelijk geheel (Figuur 7-17). Een landschappelijk element is een onderdeel van het landschappelijk geheel met een eigen afbakening.

1. Bosgrens met grenspalen rond Herkenrodebos (erfgoedelement met nummer ID 307990):

Ten zuiden van Kermt bij Hasselt ligt een netwerk van grachten die samen een oude bosgrens vormen rond het bosbezit van de voormalige abdij van Herkenrode, een 12de-eeuwse cisterziënerinnenklooster in het nabijgelegen Kuringen. Twee nog bestaande grenspalen, die zeker van 1730 (of ervoor) dateren, begeleiden de bosgrens.

De bosgrens bestaat uit een diep uitgegraven, smalle gracht (Kermterbeek, Busselkesbeek, Garebeek, Sterrebeek) met steile wanden en een doorgaans hoekig tracé op de perceelsranden. Enkel langs het Burchelbos is de gracht minder diep en door erosie deels opgevuld. Langs de grachten komt meestal een walletje voor, dat waarschijnlijk is ontstaan door de opstapeling van geruimd slib uit de grachten. Historische houtkanten komen er niet op voor. De oude bosgrens met grenspalen geeft nog altijd de contouren van het historische abdijbezit aan, een getuige van het landgebruik uit het verleden.

Figuur 7-18. Bosgrens met grenspalen rond Herkenrodebos

(bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/307990>)

2. Kasseiweg naar stokerij Claes (erfgoedelement met nummer ID 307992):

Kasseiweg in blauwe hardsteen, ontstaan in 1864 samen met de komst van een industriële stokerij op het grondgebied van de rijke burgerfamilie Claes in Kuringen.

Figuur 7-19. Kasseiweg naar stokerij Claes (Bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/307992>)

De Lindedreef is deel van de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Sterrebos. Deze bescherming is geldig sinds 09/07/1993.

Figuur 7-20. Lindendreef naar en langs het Sterrebos
(bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/304338>)

Onverharde weg doorheen een jong ontginningslandschap in Stevoort bij Hasselt, omgeven door landbouwgronden en bosrelicten. Minstens een deel van het wegtracé is 18de-eeuws of ouder.

GRUP Herkenrodebossen en Wijerbos
212 00540 00001

Figuur 7-21. Onverharde weg Regenakkerstraat (bron: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/307991>)

5. Park en Sterrebos van Mariaburcht (erfgoedobject met nummer ID 134636):

De site omvat de aanduiding als vastgesteld bouwkundig erfgoed Schoolinrichting Mariaburcht. Deze vaststelling is geldig sinds 01/02/2018

De site omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Sterrebos. Deze bescherming is geldig sinds 09/07/1993.

De site omvat de aanduiding als beschermd stads- of dorpsgezicht, intrinsiek Watermolen op de Herk met omgeving. Deze bescherming is geldig sinds 13/03/1979.

Park in landschappelijke stijl met riant karakter (26 hectare) van rond 1890, horend bij het voormalig kasteeldomein van de heren van Klein Stevoort, die er in de 18de eeuw een nieuw waterkasteel bouwden en twee Sterrebossen aanlegden. Ze vertrokken daarbij van een oudere kern. Sedert 1922 werd het kasteel tot een school omgevormd, Mariaburcht genaamd, met nieuwe gebouwen in het park.

Het historische kasteeldomein is door de ruimtelijke ontwikkelingen in Stevoort van de voorbije decennia in twee delen uit elkaar gevallen: 1° het kasteel en zijn onmiddellijke omgeving met park in landschappelijke stijl en 2° het Sterrebos met dreef.

Figuur 7-22. Park en Sterrebos van Mariaburcht

In het plangebied ligt ook niet-geïnvventariseerd erfgoed:

- De tramlijn Hasselt - Herk-de-Stad is nog te zien in het microreliëf tussen de Sint-Kwintensstraat en het kruispunt van de Stevoortse Kiezel en de Haagstraat. Hier liep de

trambaan voor een lang stuk niet langs een bestaande weg, maar door het landbouwlandschap.

- Aan de Wijerstraat, ter hoogte van de Busselkensbeek, zijn de resten van een schans duidelijk zichtbaar op het digitaal hoogtemodel.

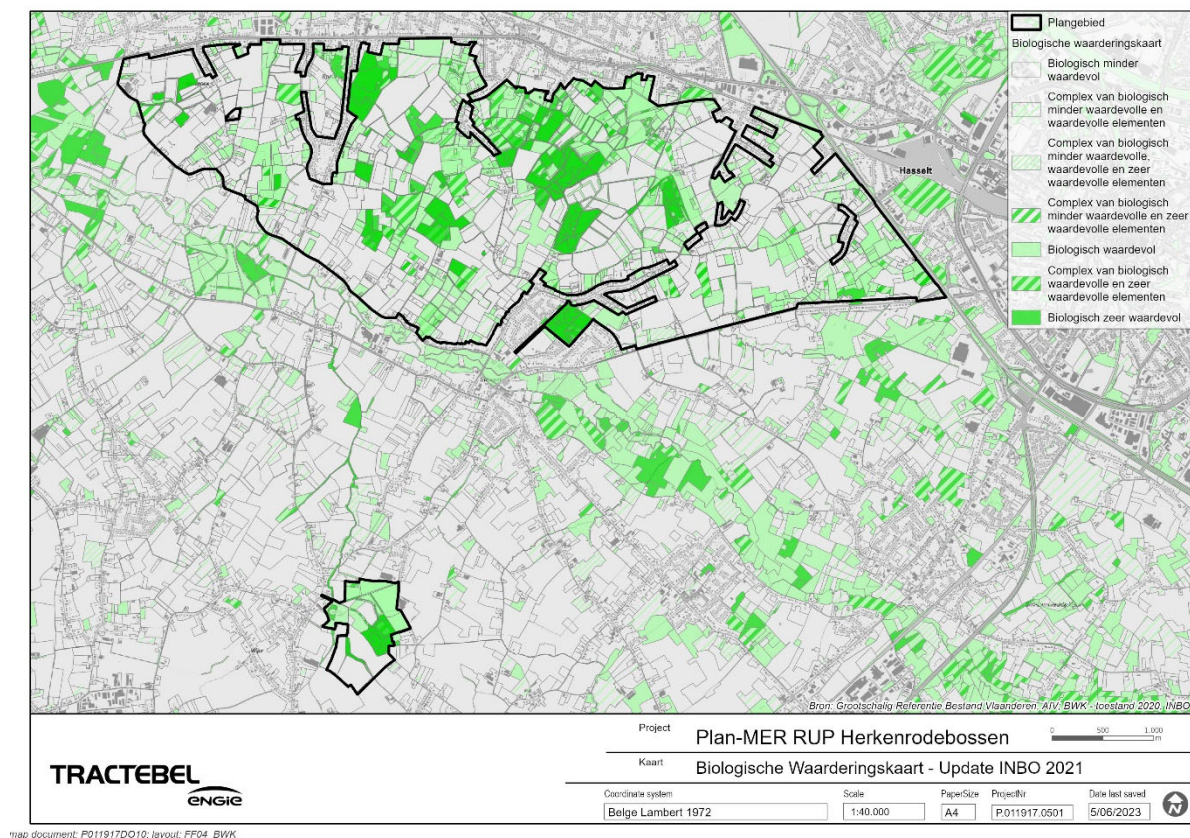
7.3 Natuurlijke structuur

In de kern van beide deelgebieden zijn biologisch zeer waardevolle gebieden terug te vinden. Deelgebied Herkenrodebossen bestaat voor 55,1% uit biologisch minder waardevolle gebieden, terwijl dit voor deelgebied Wijerbos slechts 45,9% is. In het deelgebied Wijerbos is ook 33,6% van het gebied biologisch waardevol, bij de Herkenrodebossen is dit slecht 19,3%. 18,1% van deelgebied Wijerbos is biologisch zeer waardevol gebied, terwijl dit slecht 9,8% is in de Herkenrodebossen. Tabel 1 toont de totale oppervlaktes van de zeven klassen van de biologische waarderingskaart.

Tabel 1: Oppervlaktes van de biologische waarderingskaart (update INBO 2021) per deelgebied

	Herkenrodebossen		Wijerbos	
	ha	%	ha	%
Biologisch minder waardevol (m)	799,06	55,07	24,87	42,41
Complex van biologisch minder waardevolle en waardevolle elementen (mw)	143,80	9,91	0,26	0,44
Complex van biologisch minder waardevolle, waardevolle en zeer waardevolle elementen (mwz)	10,53	0,73		
Complex van biologisch minder waardevolle en zeer waardevolle elementen (mz)	2,55	0,18		
Biologisch waardevol (w)	280,49	19,33	21,80	37,17
Complex van biologisch waardevolle en zeer waardevolle elementen (wz)	71,97	4,96	1,14	1,94
Biologisch zeer waardevol (z)	142,54	9,82	10,58	18,04
Totaal	1450,96		58,64	

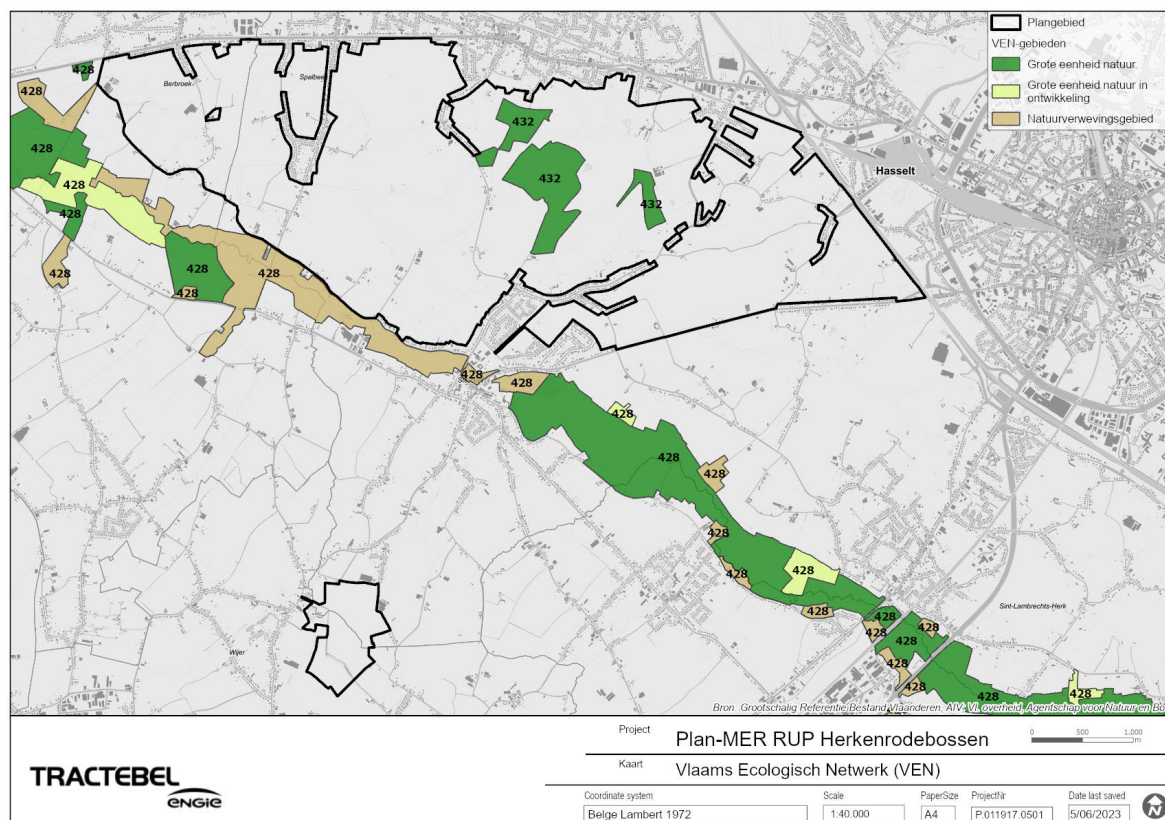
Figuur 7-23. Biologische Waarderingskaart – Update INBO 2021

Het Herkenrodebos is opgenomen binnen de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk en wordt aangeduid als 'grote eenheid natuur'. Net buiten het deelgebied Herkenrodebossen, langs de Herk, bevindt zich het VEN-gebied 'de Herk'. Dit VEN-gebied bevat zowel 'grote eenheden natuur' (GEN) als 'grote eenheden natuur in ontwikkeling' (GENO) als 'natuurverwervingsgebieden'. Dit is te zien op Figuur 7-24.

Het Herkenrodebos is een groot maar versnipperd natuurgebied tussen de Hasseltse deelgemeenten Kermt, Stevoort en Spalbeek. Het GEN gebied overlapt met het natuurgebied Herkenrodebossen. Dit natuurgebied vormt een natuurmozaïek tussen de verschillende woornkernen en is voorzien van meerdere kleine landschapselementen die structuur geven aan de open ruimte. De hazelmuis, Bechtsteinvleermuis, boomkikker en kamsalamander komen er voor (Bron: <https://natuurenbos.be/herkenrodebossen>).

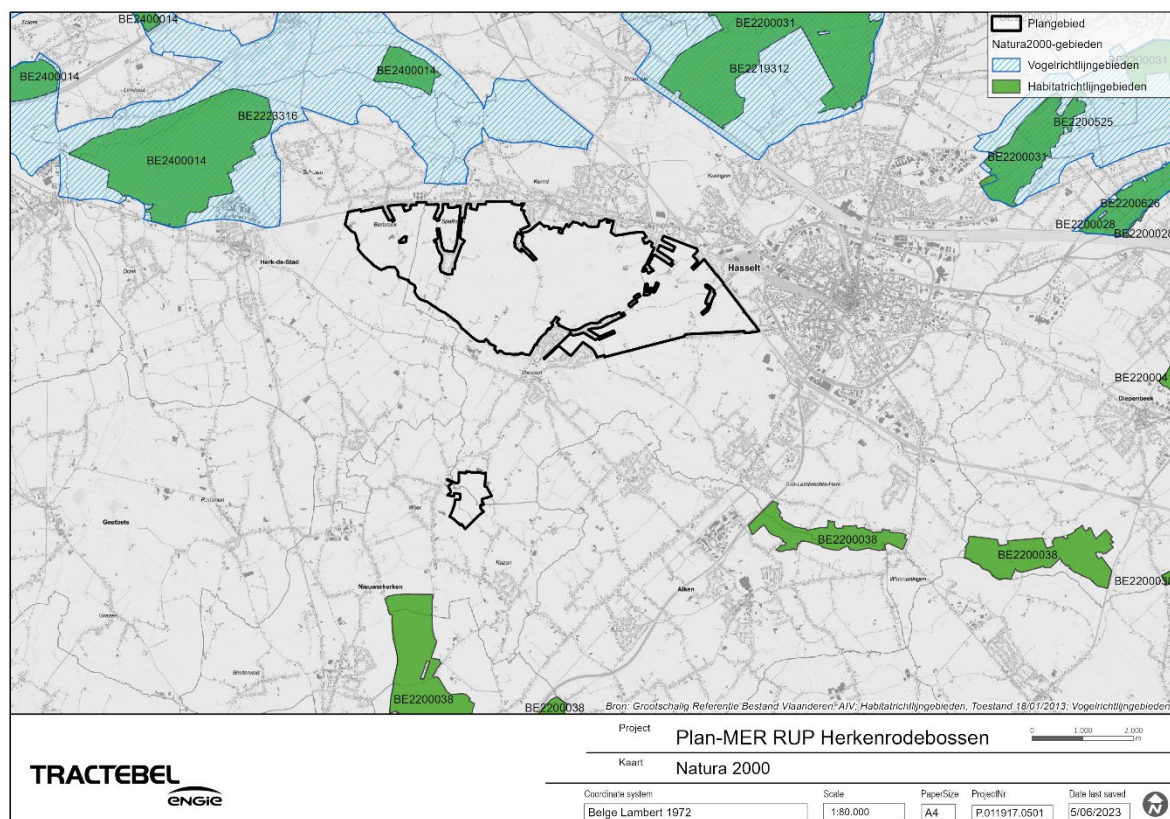
Figuur 7-24. Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)

Figuur 7-25 toont dat het plangebied niet overlapt met Natura 2000 gebieden. Het dichtstbijzijnde habitatrichtlijngebied, Bossen en kalkgraslanden van Haspengouw (BE2200038), bevindt zich op ongeveer 1.6 km van deelgebied Wijerbos. De Demervallei (BE2400014), bevindt zich op ongeveer 2.5 km van deelgebied Herkenrodebossen.

Net ten noorden van het deelgebied Herkenrodebossen op ruim 300m, bevindt zich het vogelrichtlijngebied 'De Demervallei' (BE2223316). Dit vogelrichtlijngebied overlapt deels met het habitatrichtlijngebied BE2400014 'Demervallei' en is gelegen op grondgebied van de gemeenten Herselt, Aarschot, Scherpenheuvel-Zichem, Diest, Halen, Lummen, Herk-de-Stad en Hasselt. Het is in totaliteit 6457 hectare groot. Enkel het vogelrichtlijngebied wordt besproken aangezien het habitatrichtlijngebied te ver gelegen is om effecten te ondervinden van het plangebied. De 'Demervallei' situeert zich op de grens tussen de Kempen en het Hageland. In globa wordt de zuidzijde afgebakend door een reeks Diestiaanheuvelds welke typisch zijn voor het Hageland, terwijl het reliëf aan de noordelijke valleiflank relatief zacht verloopt en een aantal land-duinencomplexen bevat. Deze grote variatie in abiotiek op korte afstand zorgt voor een grote verscheidenheid aan habitattypes en leefgebieden van soorten.

Figuur 7-25. Natura 2000 gebieden

De volgende 6 natuurclusters vormen het leefgebied voor de vogelsoorten waarvoor doelstellingen worden gesteld in dit vogelrichtlijngebied: Waterlopen, vijver- en moeraslandschap, valleigraslanden en ruigte, heide, loofbos en KLE-rijk landschap. Onderstaande tabel linkt deze soorten met het landschap waarin ze voorkomen. (Bron: <https://www.natura2000.vlaanderen.be/gebied/demervallei>).

Tabel 2: Doelsoorten Vogelrichtlijngebied 'De Demervallei' (BE2223316) (Bron: <https://www.natura2000.vlaanderen.be/gebied/demervallei>)

Soort	Landschap
Blauwborst	Vallei: vijver- en moeraslandschap
Boomleeuwerik	Heidelandschap
Bruine kiekedief	Vallei: vijver- en moeraslandschap
Grauwe klauwier	KLE-rijk landschap
Grote zilverreiger	Vallei: vijver- en moeraslandschap
Ijsvogel	Vallei: waterlopen
Kleine zilverreiger	Vallei: vijver- en moeraslandschap
Krakeend	Vallei: vijver- en moeraslandschap
Kwartelkoning	Vallei: natte graslanden en ruigten
Nachtzwaluw	Heidelandschap
Porseleinhoen	Vallei: vijver- en moeraslandschap
Roerdomp	Vallei: vijver- en moeraslandschap

Soort	Landschap
Wespendief	Boslandschap
Zwarte specht	Boslandschap

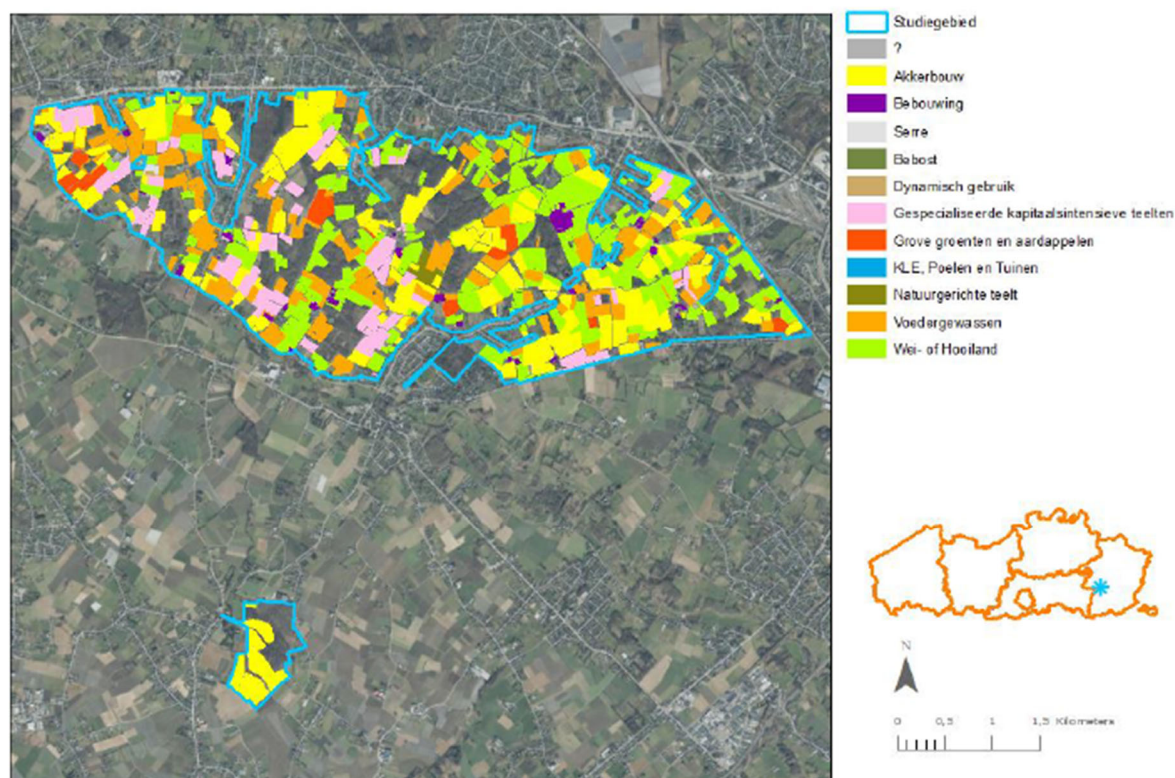
7.4 Agrarische structuur

Het landbouwgebruik en de landbouwstructuur in het plangebied werd in kaart gebracht. Figuur 7-26 geeft het landbouwgebruik weer.

In het oosten van deelgebied Herkenrodebossen zijn voornamelijk wei- of hooilanden en akkerbouw te vinden. Het westen van het gebied wordt eerder gekenmerkt door de aanwezigheid van voedergewassen en gespecialiseerde kapitaalsintensieve teelten (vl. fruitplantages maar ook aspergeteelt en boomkweek). In het uiterste westen komt teelt van grove groenten en aardappelen voor.

In het deelgebied Wijerbos komt volgens de landbouwgebruikskaart enkel akkerbouw voor.

Figuur 7-26. Landbouwgebruik (Departement Landbouw en Visserij, 2023)

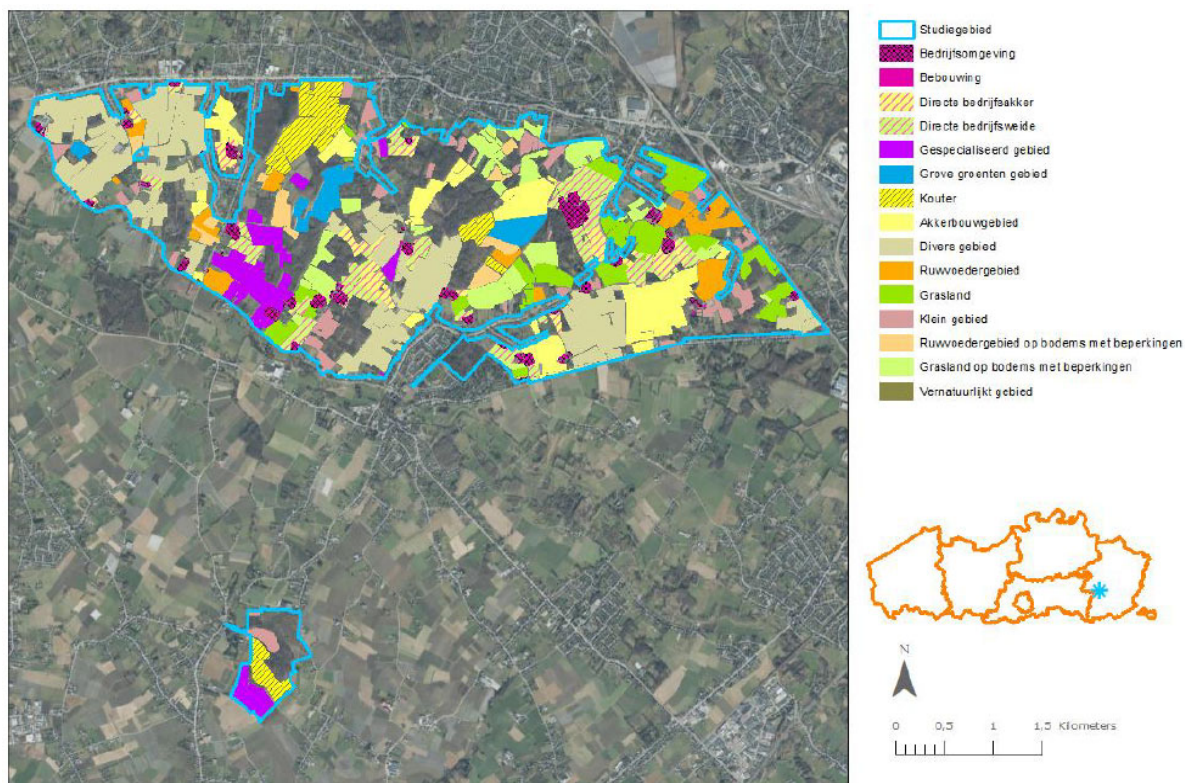

Op basis van het landbouwgebruik, zijn ruimtelijke samenhang, de bedrijfsstructuur en waar nodig ook de intrinsieke bodemkwaliteit, wordt de landbouwstructuur weergegeven in Figuur 7.27.

In het uiterste westen van deelgebied Herkenrodebossen is een gebied voor grove groenten te vinden, aansluitend in oostelijke richting zijn achtereenvolgens ruwvoedergebieden, akkerbouwgebieden en gespecialiseerde gebieden te vinden. Centraal in het gebied is grasland te vinden, in oostelijke richting gaat dit over naar akkerbouwgebied. Het oostelijk deel van deelgebied Herkenrodebossen wordt gekenmerkt door een eerder gevarieerde landbouwstructuur.

Deelgebied Wijerbos wordt opgedeeld in klein gebied in het noorden, akkerbouwgebied centraal in het deelgebied en gespecialiseerd gebied in het zuiden.

Figuur 7-27. Landbouwstructuur (Departement Landbouw en Visserij, 2023)

7.5 Nederzettingsstructuur en verkeersinfrastructuur

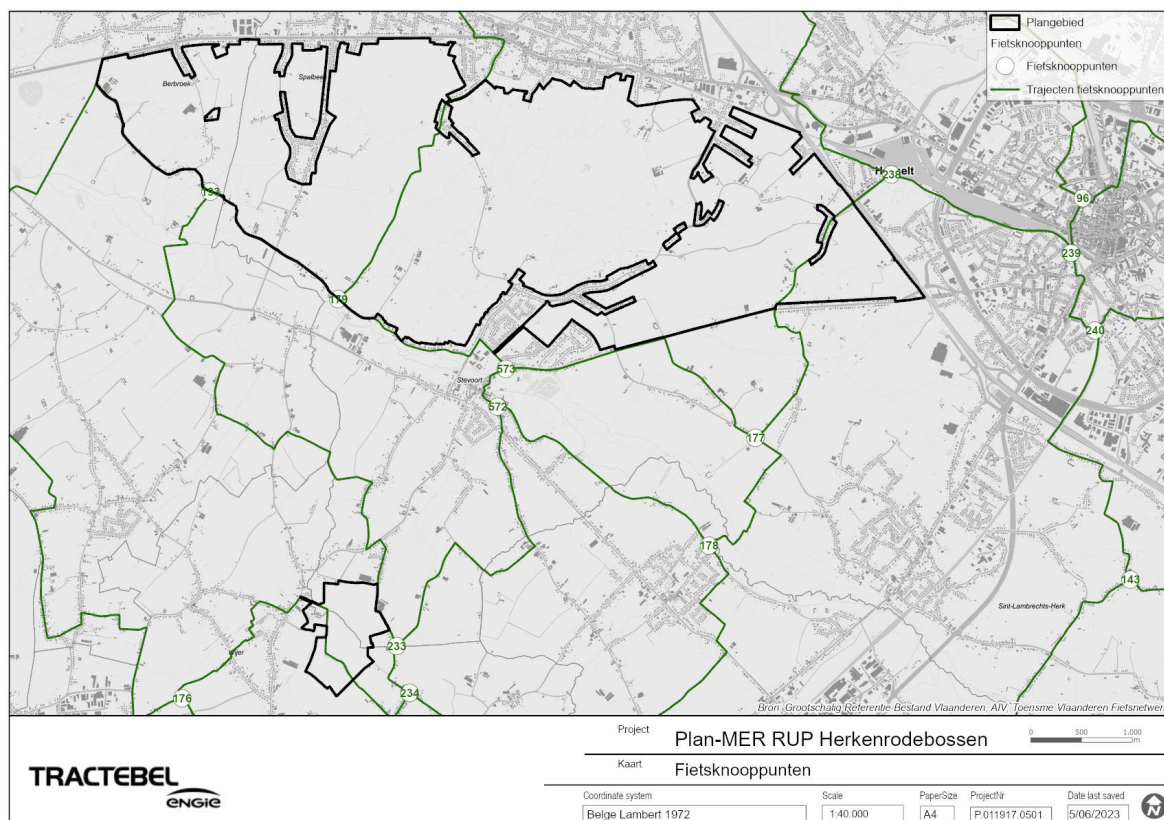
Het deelgebied Herkenrodebossen is gelegen tussen de stad Hasselt (in het oosten), de dorpskern van Stevoort (in het zuiden), de dorpskern van Kermt (in het noorden) en Herk-de-Stad (in het westen). Het deelgebied Wijerbos is ten oosten van de dorpskern van Wijer gelegen, dit is een deelgemeente van Nieuwerkerken.

De oostelijke grens van het deelgebied Herkenrodebossen valt samen met de autosnelweg A13 (autosnelweg Antwerpen-Luik). De noordelijke grens valt gedeeltelijk samen met de Diestersteenweg/N2 (secundaire weg type 3) en de spoorverbinding die Leuven en Hasselt verbindt (spoorlijn 35). De zuidelijke grens valt samen met de Herkkantstraat (lokale weg type 3) en de Hasseltse dreef (lokale weg type 1). Dit deelgebied wordt doorkruist door de volgende lokale wegen type 2: Wijerstraat, de Kermtstraat, de Stevoortse Kiesel en de Kannaertsstraat. Langs deze wegen en langs de wegen op de grens van het plangebied wordt lintbebouwing aangetroffen. Alle overige wegen zijn lokale wegen type 3. In Wijerbos komen enkel lokale wegen type 3 voor (Egelstraat, Zwarteindestraat, Eendepoelstraat en Grotestraat).

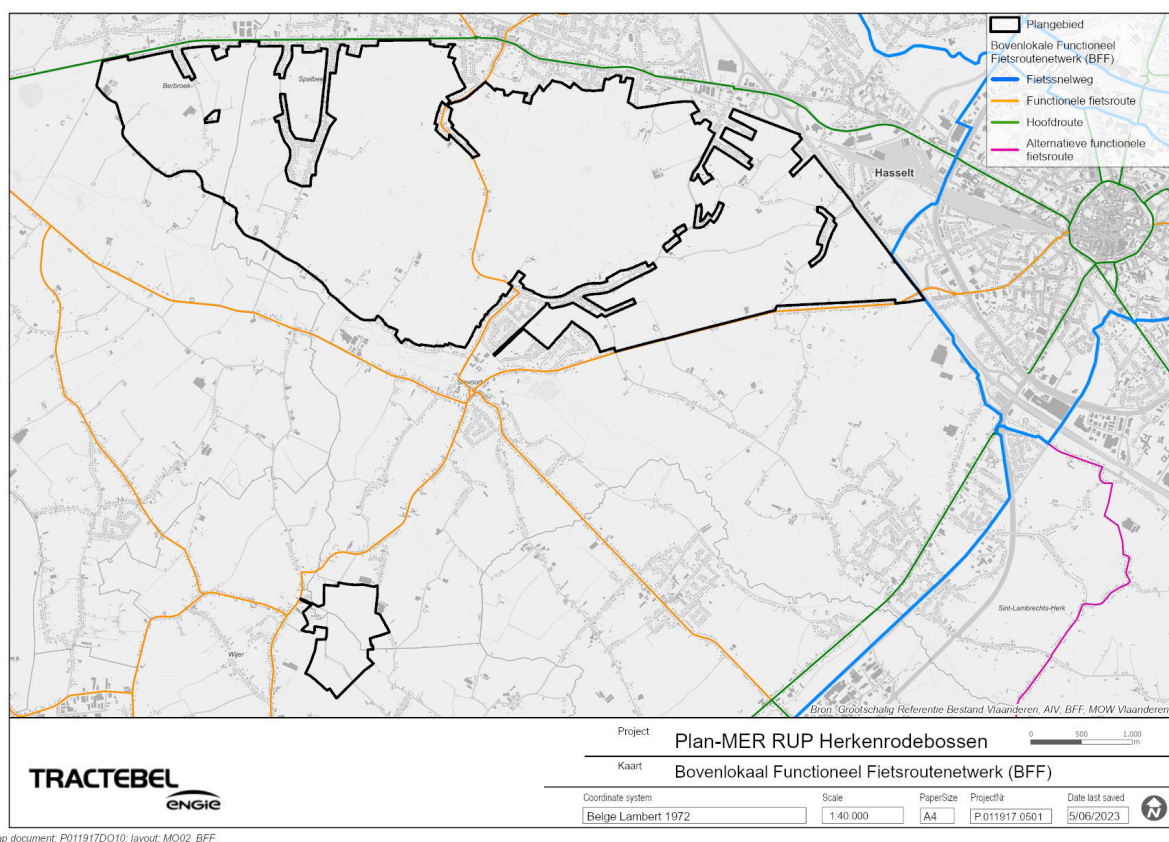
Beide deelgebieden worden doorkruist door trajecten van fietsknooppunten (Figuur 7-28) en er bevinden zich meerdere wandel- en fietspaden in het deelgebied Herkenrodebossen. Ten oosten van het plangebied loopt de fietssnelweg die Hamont-Achel met Sint-Truiden verbindt (F74) (Figuur 7-29).

Aan de noordelijke grens van het plangebied bevindt zich volgens het gewestplan een zone met ambachtelijke bedrijven en kmo's. Op de bodemgebruikskaarten wordt die zone als industriële bebouwing aangeduid. Langs de Stevoortse Kiesel bevindt zich een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut volgens het gewestplan. Deelgebied Wijerbos wordt op het gewestplan grotendeels ingekleurd als ontginningsgebied (Figuur 7-30).

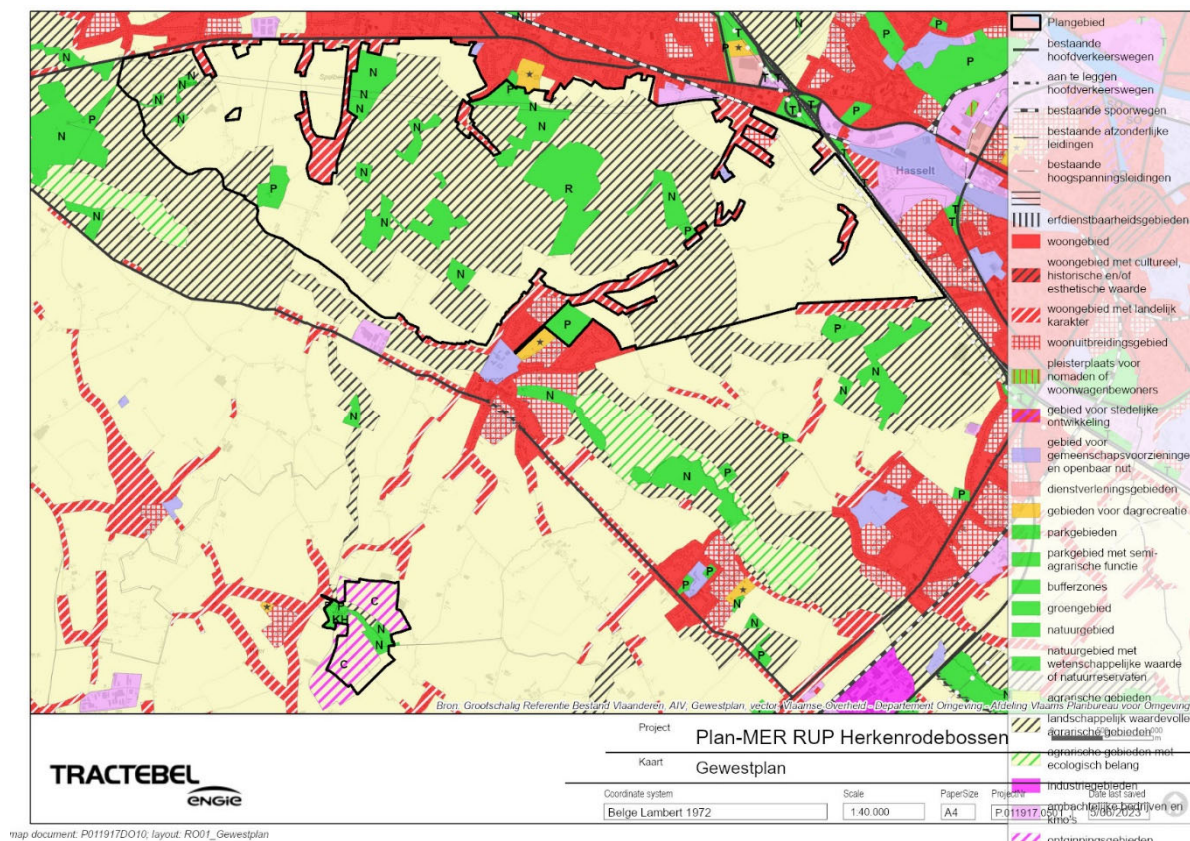
Figuur 7-28. Fietsknooppuntennetwerk

Figuur 7-29. Fietsnetwerk

Figuur 7-30. Gewestplan (2018)

8 Bestaande juridische toestand per deelgebied

Kaart 2. Bestaande juridische toestand: gewestplan, gewestplanwijzigingen en ruimtelijke uitvoeringsplannen

Kaart 3. Bestaande juridische toestand: andere plannen

De bestaande juridische toestand van de 2 deelgebieden wordt weergegeven per deelgebied in onderstaande tabellen en op de bijhorende kaarten.

8.1 Deelgebied Herkenrodebossen

Plan	Naam
Gewestplan(nen) of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	<i>Gewestplan Hasselt-Genk (KB 03/04/1979)</i> <i>Gewestelijk RUP Afbakening regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk (afbakeningsslijn)</i>
Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen	/
Gemeentelijke plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen	<i>Gemeentelijk RUP Zonevreemde constructies – Windmolders NV , Herk-de-Stad (aangrenzend)</i> <i>Gemeentelijk RUP Zonevreemde constructies – BVBA Sign Works – Vanderydt, Herk-de-Stad (aangrenzend)</i> <i>Gemeentelijk RUP Herkenrodebos, Hasselt</i> <i>BPA 'Herkenrodebos', Hasselt</i> <i>RUP 206 'Herkenrodebos', Hasselt</i>
Verkavelingsvergunningen	<i>Verkavelingen uit het vergunningenregister</i>
Beschermde monumenten	/
Beschermde dorpsgezichten	<i>U-vormige vakwerkhoeve + omgeving – Kermestraat 118</i> <i>Kermestraat: wijdere, agrarische omgeving van de vierkantshoeve</i>
Beschermde landschappen	<i>Sterrebos</i>
Vastgestelde landschapsatlasrelicten	<i>Herkenrodebos en kasteel van Stevoort</i>
Vogelrichtlijngebieden (SBZ-V)	/
Habitatrichtlijngebieden (SBZ-H)	/
Ramsargebieden	/
Gebieden van het duinendecreet	/
Gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)	<i>Natuurreservaat Herkenrodebos</i>
Gebieden van het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON)	/
Vlaamse of erkende natuurreservaten	/
Bosreservaten	/
Beschermingszones grondwaterwinning	/
Bevaarbare waterlopen	/

Onbevaarbare waterlopen	<i>Rijsbeek (2^e categorie)</i> <i>Sterrebeek (2^e categorie)</i> <i>Kermterbeek (2^e categorie)</i> <i>Dormaalbeek (2^e categorie)</i> <i>Heustenbeek (niet geklasseerd)</i> <i>Cijnsbroekbeek (niet geklasseerd)</i> <i>Bijloop Laarbeek (niet geklasseerd)</i>
-------------------------	---

8.2 Deelgebied Wijerbos

Plan	Naam
Gewestplan(nen) of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	<i>Gewestplan Sint-Truiden – Tongeren (05-04-1977)</i> <i>Gewestelijk RUP Oppervlaktedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg</i>
Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen	/
Gemeentelijke plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen	/
Verkavelingsvergunningen	/
Beschermde monumenten	/
Beschermde dorpsgezichten	/
Beschermde landschappen	/
Vastgestelde landschapsatlasrelicten	/
Vogelrichtlijngebieden (SBZ-V)	/
Habitatrichtlijngebieden (SBZ-H)	/
Ramsargebieden	/
Gebieden van het duinendecreet	/
Gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)	/
Gebieden van het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON)	/
Vlaamse of erkende natuurreservaten	/
Bosreservaten	/
Beschermingszones grondwaterwinning	/
Bevaarbare waterlopen	/
Onbevaarbare waterlopen	<i>Wijerbeek (2^e categorie)</i> <i>Omerlandgracht (niet geklasseerde waterloop)</i>

9 Verantwoording planvoorstel

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op het planvoorstel in relatie tot de visie op het plangebied.

Deze visie vertrekt (o.m.) vanuit de bestaande en feitelijke toestand zoals deze beschreven wordt in voorgaande hoofdstukken.

Eerst wordt ingezoomd op het algemeen planvoorstel (bestendigen/versterken van de essentiële functies van de open ruimte) om daarna in te gaan op de concrete planvoorstellen voor de twee deelgebieden zelf.

9.1 Algemeen planvoorstel

Het plan bestaat uit verschillende onderdelen die bijdragen aan de bestendiging en/of het versterken van de essentiële functies van de open ruimte (bos, natuur én landbouw). Het planningsproces is specifiek gericht op het vinden van een nieuw evenwicht tussen de verschillende openruimtefuncties binnen dit plangebied en de vertaling ervan in logische ruimtelijke gehelen.

Het planvoorstel is gebaseerd op de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos⁴ die in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is opgesteld voor de regio Haspengouw-Voeren (zie 6.2.3.1). Deze gewenste ruimtelijke structuur is opgebouwd volgens een aantal ruimtelijke concepten, die in dit ruimtelijk uitvoeringsplan verder uitgewerkt en verfijnd werden:

- Samenhangende boscomplexen en patronen van verspreide bosfragmenten behouden en versterken;
- Ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor land- en tuinbouw tussen valleien van Gete, Demer, Herk en Mombeek
- Vrijwaren en versterken van landschappelijke waardevolle gebieden met erfgoedelementen als landschappelijke eenheden;
- Behoud en herstel van de ecologische verbindingsfunctie van beken in landbouwgebieden of verstedelijkte gebieden.

In functie van deze gewenste ruimtelijke structuur werden bijkomende natuur- en bosgebieden vastgelegd⁵. Daarnaast worden bestaande agrarische gebieden bevestigd en/of gedifferentieerd naar bouwvrij agrarisch gebied, agrarisch gebied met ecologisch belang of agrarisch gebied met overdruk natuurverwerving.

Het RUP draagt bij aan een aantal acties uit het operationeel uitvoeringsprogramma voor de regio Haspengouw-Voeren. Zo maakt het RUP de vooropgestelde bosuitbreiding mogelijk.

Binnen het plangebied worden bijkomende gebieden bestemd als bosgebied i.f.v. een effectieve bosuitbreiding. Voor het deelgebied 'Herkenrodebossen' komt het richtcijfer voor de kwantitatieve bosuitbreiding neer op ca. 135ha.⁶ In het deelgebied 'Wijerbos' worden ca. 54 ha bestemd als bosgebied. In het deelgebied 'Herkenrodebossen' wordt via een herbestemming een natuuruuitbreiding van ca. 70ha voorzien. Deze natuuruuitbreiding laat toe om in te zetten op natuurherstel.

⁴ Ruimtelijke visie die werd opgesteld n.a.v. de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) voor de buitengebiedsregio Haspengouw-Voeren

⁵ In de bijlage I wordt verduidelijkt welke gronden (in vergelijking met de

⁶ O.b.v. luchtfoto's uit 2005 (referentiesituatie richtcijfer) en 2020 werd de bebossingsgraad in kaart gebracht. De beboste structuren van voor 2005 krijgen een groene bestemming. Nieuwe bebossingen, geplande bebossingen maar ook ontbossingen vanaf 2005 worden meegeteld in het richtcijfer voor de bosuitbreiding. Het richtcijfer van 135ha voor de feitelijke bosuitbreiding wordt planologisch vertaald. De bosbestemming in het GRUP wordt gevoed door de groene bestemmingen op het gewestplan, de bestaande bosstructuren van voor 2005 en de bosuitbreiding van ca. 135ha..

In de zoektocht naar de meest geschikte locaties voor de beoogde bos- en natuuroitbreiding werden volgende principes gehanteerd:

- versterken solide boskernen (o.m. via bijkomende aanduiding van VEN-gebieden);
- streven naar samenhang door verbinden van resterende bosrelicten via bosuitbreiding en natuurverwerving;
- planologisch verankeren van bestaande bossen en recentere bosaanplanten: bestaande bossen krijgen maximaal een bosbestemming;
- geen eenzijdige bosuitbreiding maar het realiseren van een robuust, (bio)divers landschap;
- de door de overheid verworven gronden (in het plangebied) worden prioritair ingezet om de bos- en natuuroitbreiding mogelijk te maken;
- verbeteren kwaliteiten van een gevarieerd landschap met behoud/versterken van bos- én graslandhabitats;
- niet hypothekeren van de uitoefening van professionele landbouwactiviteiten door (o.a.) het vrijwaren van huiskavels;
- aanduiden en respecteren van de belangrijkste landbouwkernen.
- Fragmentatie van het landbouwgebied tegengaan en zoveel mogelijk vermijden van randeffecten;
- streven naar logische en samenhangende gehelen van landbouwpercelen i.f.v. een leefbare bedrijfsvoering;
- tegengaan van zonevreemd en oneigenlijk gebruik van gronden. Maximaal vrijwaren van de gronden die het meest geschikt zijn voor beroepsmatige landbouw.

In vergelijking met de bestaande situatie neemt het aandeel landbouwgrond dat louter voorbehouden is voor de beroepslandbouw af (vnl.) in het voordeel van bos en natuur. Ondanks de aanzienlijke opgave m.b.t. bos- en natuuroitbreiding, wordt (ook op niveau van het deelgebied Herkenrodebossen) een haalbaar evenwicht tussen alle essentiële functies van de open ruimte nagestreefd.⁷

Via natuurverweving en – verbindingsen wordt de samenhang tussen groengebieden vergroot zonder de landbouwstructuur te sterk aan te tasten. De aanleg van kleine landschapselementen (bomenrijen, houtkanten, ...) kunnen hier een belangrijke rol in spelen. Door de landschappelijke kwaliteiten te versterken in relatie tot het aanwezige erfgoed, vergroot de aantrekkelijkheid van het gebied dat zo (conform de visie op de uitbouw van het regionaalstedelijk gebied) de rol van stadsrandpark kan opnemen. De herbestemming van delen van het gebied 'Herkenrodebossen' naar gemengd open ruimte gebied ondersteunt (mee) deze ambitie. Binnen dit gebied zijn natuurbehoud, bosbouw, landbouw, landschapszorg en recreatie nevensgeschikte functies. Dit is ook een zone waar hobbylandbouw kan ontplooid worden.

Het aanduiden van erfgoedelementen benadrukt het belang om voldoende aandacht te schenken aan de relatie tussen het wijzigende landschap en het waardevolle erfgoed. Met de aanduiding van deze elementen wordt tevens gestreefd naar het duurzaam behoud en de versterking ervan. Het streven naar grotere, aaneengesloten gehelen in het planvoorstel doet hier geen afbreuk van. Er wordt ingezet op het behoud van de bestaande variëteit aan landschappen en (waar mogelijk) een versterking van de typische landschapkenmerken (i.f.v. biodiversiteit, landschapsbeleving, ...).

Voorliggend uitvoeringsplan ambieert een versterking van de open ruimtestructuur waardoor het planningsproces zich voornamelijk toespitst op de 'zachte bestemmingen' (bos, natuur, landbouw, ...). Een aantal niet gerealiseerde 'harde bestemmingen' (woongebied, woonuitbreidingsgebied,) zijn na gericht onderzoek binnen de plancontour behouden. Zo is voor het deelgebied Herkenrodebossen specifiek onderzocht welke niet gerealiseerde harde bestemmingen idealiter worden gevrijwaard van verder ruimtebeslag in functie van een bijdrage aan deze openruimtestructuur/of als natuurverbinding.

⁷ In bijlage 1 wordt verduidelijkt welke impact de aanduiding van bijkomende bos- en natuurgebieden heeft op de (beroeps)landbouw.

Het plan zet geen ‘zachte bestemmingen’ om naar hard ruimtegebruik op één uitzondering na. In functie van de bestemming van een deels zonevreemd gelegen manege wordt een herbestemming naar een zone voor dagrecreatie vooropgesteld. Het bestemmen van deze recreatieve voorzieningen wordt afgestemd op de randvoorwaarden en de doelstellingen vanuit de natuurlijke en agrarische structuur. Deze herbestemming naar recreatiegebied wordt gekoppeld aan landschapsherstel en natuuruitbreiding.

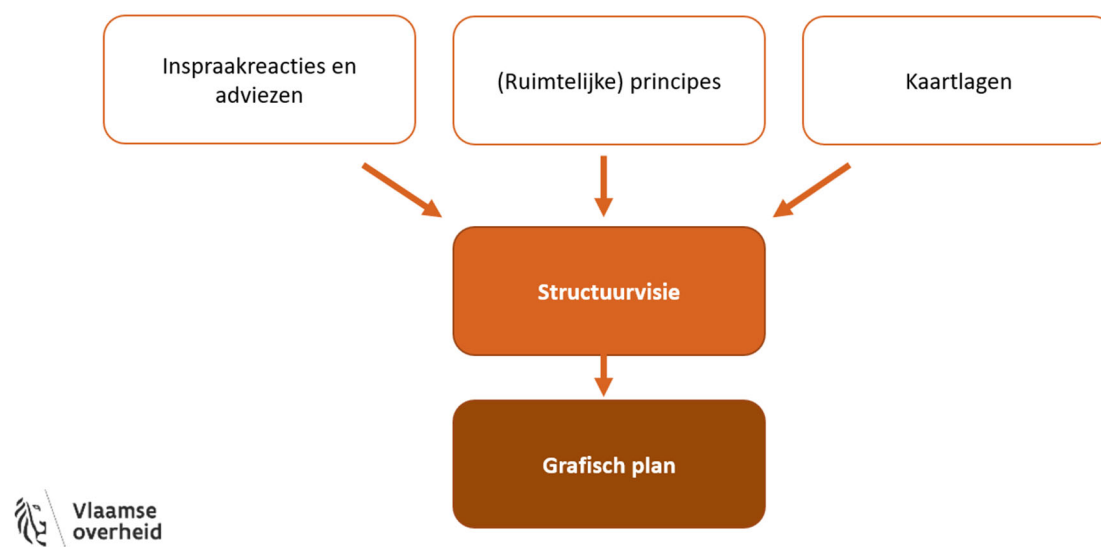
9.2 planvoorstel deelgebied Herkenrodebossen

Om de vooropgestelde doelstellingen (vanuit het afbakeningsproces van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS, stadsbosstudie) op terrein waar te kunnen maken, kreeg de ruimtelijke visie voor de buitengebiedsregio Haspengouw-Voeren een gebiedsgerichte doorvertaling o.b.v. de hierboven beschreven principes, de ontvangen inspraakreacties en adviezen, gebiedskennis en een analyse van kaartlagen (w.o. een landbouwimpactstudie).

Voor het deelgebied Herkenrodebossen werd een participatief proces opgezet waarbij zowel individuele landbouwers, vertegenwoordigers van de landbouw-, natuursector en de gemeentebesturen gehoord werden. O.b.v. de ontvangen input werd er aan een kaart met planopties gewerkt die (rekening houdend met de bezorgdheden van diverse betrokkenen) stelselmatig gedurende het proces verfijnd werd. Dit proces resulteerde in een ontwerp van grafisch plan.

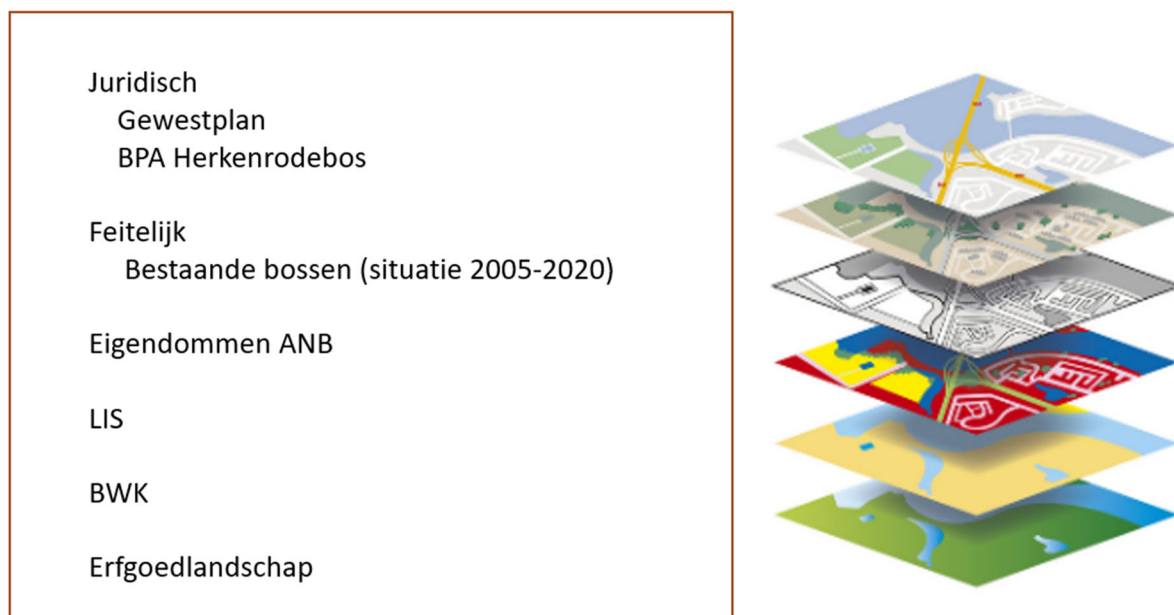
Onderstaande figuur verduidelijkt hoe de structuurvisie, die doorvertaald werd naar een grafisch plan, tot stand kwam.

Figuur 9-1. schema gehanteerde werkwijze om tot een grafisch plan te komen

Eén van de stappen om tot een grafisch plan te komen, bestond uit de analyse van diverse kaartlagen. Zonder in de detail in te gaan op iedere kaart die deel uitmaakte van de analyse, geeft onderstaand overzicht weer welke kaarten er onder meer gehanteerd werden.

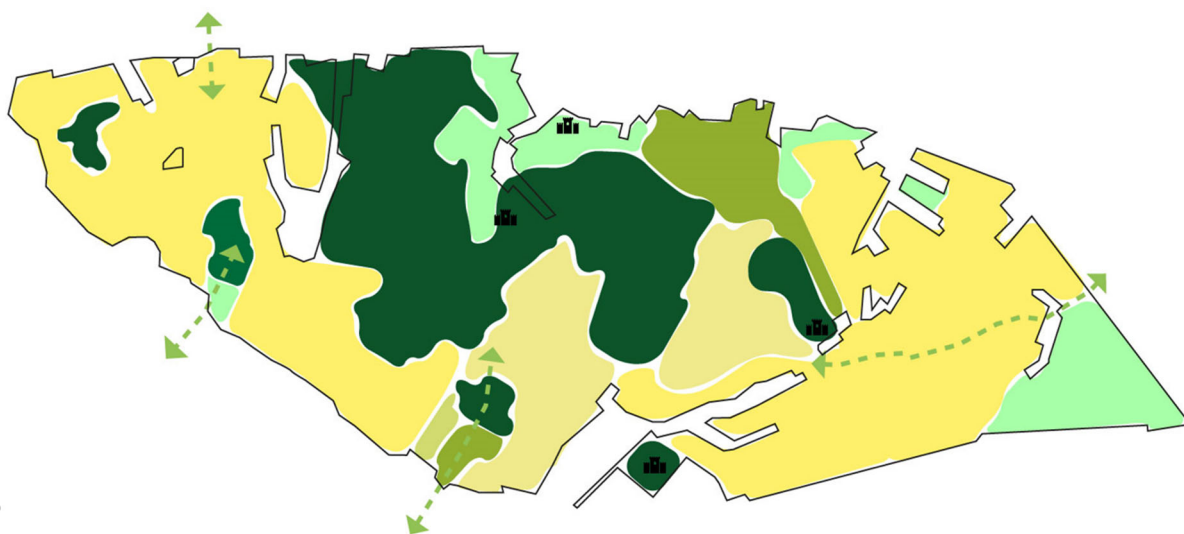
Figuur 9-2. overzicht geanalyseerde kaartlagen

Figuur 9-6. structuurschets o.b.v. de gehanteerde ruimtelijke principes, analyse van de kaartlagen, inspraakreacties

Figuur 9-7. gestileerde structuurvisie als basis voor het grafisch plan

Volgende ruimtelijke concepten uit de visie voor regio Haspengouw-Voeren werden verder doorvertaald in het grafisch plan voor het deelgebied Herkenrodebossen:

- Samenhangende boscomplexen en patronen van verspreide bosfragmenten behouden en versterken:

In het centrale deel van het plangebied worden de noordelijk gelegen bosrelicten gebufferd door een bosuitbreiding. De bestaande, grotere bosfragmenten worden met elkaar verbonden. Op die manier wordt het boslandschap opgebouwd rond de oude boskernen. Jongere bossen (w.o. de recente aanplantingen) worden behouden en waar mogelijk uitgebreid. Recentere boskernen worden maximaal geïntegreerd in het boslandschap zodat een robuust, samenhangend geheel ontstaat.

Deze bosuitbreiding gebeurt niet blind maar rekening houdend met:

- de samenhang in de aaneengesloten landbouwgebieden die zich zowel ten oosten als ten westen van het beoogde boslandschap bevinden;
- de cultuurhistorische context van het erfgoedlandschap.

Door het aanduiden van bijkomende VEN-gebieden kan er versneld werk gemaakt worden naar solide en meer robuuste boskernen waardoor de kwetsbare natuur weerbaarder is tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Concreet betekent dit dat alle natuur-en bosbestemmingen ten oosten van de Kermtstraat afgebakend worden als GEN.

Deze VEN-aanduidingen zijn nodig om bestaande en toekomstige natuurwaarden maximaal te kunnen bufferen t.o.v. andere activiteiten die een negatieve impact kunnen hebben op het behalen van de beoogde natuurdoelen. Met deze aanduiding treden wettelijke bepalingen in werking die sturend kunnen zijn voor de (toekomstige) inrichting en het beheer van deze gebieden.

In het VEN staat duurzaam behoud en ontwikkeling van de biodiversiteit op de eerste plaats. Rekening houdend met andere aanwezige functies in het gebied kondigde de Vlaamse overheid in eerste instantie een aantal bewarende maatregelen af om die doelstellingen te bereiken. Zo zal de Vlaamse overheid in die gebieden werken aan een meer natuurgerichte bosbouw, waarbij een evenwicht wordt nagestreefd tussen enerzijds de ecologische en recreatieve waarde van een bos en anderzijds de economische waarde ervan. De waterhuishouding wordt bewaard of hersteld in haar natuurlijke staat of afgestemd op natuurelementen met een hoge waarde. Daarvoor wordt er gewerkt aan de verbetering van de waterkwaliteit en -kwantiteit, de structuur van de waterlopen en hun oevers, uiteraard zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft voor de gebieden buiten het VEN. De verbetering van de structuur van de waterloop, de aandacht voor natuurlijke overstroming e.d. kunnen bovendien positieve gevolgen hebben op de bescherming tegen wateroverlast in andere gebieden en op de bescherming van de infiltratiegebieden van het grondwater. Een andere doelstelling is het herstel van het microreliëf en de structuur van het landschap. Veel planten en dieren hebben net die kleine variaties op korte afstanden in het reliëf nodig om te kunnen overleven. Heel wat planten en dieren zijn ook afhankelijk van het landschap.

De landbouw is vaak een van de oorzaken van de achteruitgang van de Vlaamse natuur, maar is anderzijds ook een basis waarop natuurwaarden zijn geënt. Zo zijn bijvoorbeeld de akkervogels voor hun voortbestaan afhankelijk van de landbouw. Op akkers vinden zij hun voedsel (zaden en insecten), maar ze worden er ook bedreigd door overmatig pesticidengebruik dat hun voedselaanbod vermindert en schaalvergroting die hun broedplaatsen in de houtkanten en bosjes bedreigt. Het beleid probeert landbouw en natuur- en landschapsbehoud met elkaar te verzoenen. Tot slot is de vraag naar recreatie in de natuur zeer hoog. Het Vlaamse beleid stemt natuur en (zachte) recreatie en toerisme op elkaar af en laat ze elkaar versterken.

Voor een aantal gronden in bos- en natuurgebied, die opgenomen worden in het VEN, worden er i.f.v. de uitoefening van professionele landbouwactiviteiten overgangsmaatregelen ingeschreven in het GRUP.

Op termijn zal beroepslandbouw in deze gebieden uitdoven tenzij de (landbouw)activiteiten verenigbaar zijn met de ruimtelijk kwetsbare bestemming (bv. extensief maaibeheer, onderhoud van KLE's, beperkte begrazing, ...).

- Ruimtelijk-functionele gebieden vrijwaren voor land- en tuinbouw tussen valleien van Gete, Demer, Herk en Mombeek:

In het oosten en westen van het deelgebied bevinden zich samenhangende landbouwstructuren. Het RUP herbevestigt grote delen van deze landbouwgebieden waardoor er voldoende ruimte geboden wordt voor het functioneren van bestaande, beroepsmatige bedrijfszetels.

Bestaande (landbouw)bedrijfszetels werden opgenomen in agrarisch gebied. De contour van deze bestemmingszone werd voldoende ruim genomen zodat de ontwikkelingsmogelijkheden van deze zetels verzekerd blijven.

Om uitvoering te geven aan dit ruimtelijke concept voorziet het RUP in volgende bestemmingen:

- **Agrarische gebieden (voorbehouden voor de beroepslandbouw)**
- **agrarisch gebied** (AG, artikel 1) al dan niet met overdruk 'natuurverwervingsgebied' (AG, artikel 1.4)
- **bouwwij agrarisch gebied** (BAG, artikel 2)
- **agrarisch gebied met ecologisch belang** (AGEB, artikel 3)

Bovenstaande gebieden situeren zich vnl. ter hoogte van bestaande landbouwkernen. In veel gevallen wordt de bestaande, agrarische bestemming herbevestigd. Er worden m.a.w. geen (of nauwelijks) gronden herbestemd naar agrarisch gebied indien deze gronden nog geen 'landbouwbestemming' hadden.

Door deze agrarische gebieden te herbevestigen, wordt aangegeven dat de landbouwfunctie in deze gebieden primeert.

- Vrijwaren en versterken van landschappelijke waardevolle gebieden met erfgoedelementen als landschappelijke eenheden:

Het kenmerkende bocagelandschap in het noorden van het plangebied wordt beschermd door:

- gronden te herbestemmen;
- het omzetten van het vastgestelde landschappelijk geheel in een erfgoedlandschap.

Een aantal sites met de meest waardevolle erfgoedelementen (beschermd en/of bouwkundig erfgoed, w.o. hoeves en kastelen) wordt opgenomen in de bestemmingszone 'artikel 6. Gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde'.

I.f.v. het behoud en het versterken van de landschappelijke en erfgoedwaarde volgende elementen in overdruk aan:

- erfgoedlandschap (artikel 9)
 - (delen van) het vastgesteld landschapsrelict 'Herkenrodebos en kasteel van Steevoort'
- te behouden puntvormig erfgoed- of landschapselement (artikel 10):
 - Winning van Martens (Runksterkiezel 125, Hasselt);

- De Hoef (Stevoortse Kiezel 199, Hasselt)
- Canenhof (Hasseltse Dreef 15, Hasselt)
- Treures als kapelboom (Runksterkiezel tegenover nr. 32, Hasselt)
- te behouden lijnvormig erfgoed- of landschapselement (artikel 11):
 - oude bosgrens et grenspalen rond Herkenrodebos (Kermt, Kuringen, Stevoort te Hasselt)
 - onverharde weg Regenakkerstraat (Hasselt)
- te behouden vlakvormig erfgoed- of landschapselement (artikel 12):
 - Kleinschalig landschap met houtkanten (Meybroekstraat, Hasselt)
 - Tuin voormalig restaurant 't Scholteshof (Kermtstraat, Hasselt)

Naast de ruimtelijke concepten uit de visie voor regio Haspengouw-Voeren, geeft het RUP ook uitvoering aan doelstellingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en/of de strategische visie van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen w.o.:

- De realisatie van een robuuste open ruimte en het inrichten van een netwerk van groenblauwe aders

Naast het vrijwaren/versterken van de open ruimte, wil het RUP ook ecologische verbindingen beschermen en realiseren. Door het vrijwaren en/of aanleggen van kleine landschapselementen (KLE's) ontstaan stapstenen tussen groengebieden zonder dat de landbouwfunctie verdrongen wordt.

Om de ambitie m.b.t. het realiseren van verbindingen met groengebieden (binnen en buiten de plancontour) kracht bij de zetten, duidt het GRUP een aantal ecologische verbindingen aan:

- ecologische verbindingen langs de Haagstraat
- ecologische verbinding langs en in het verlengde van de Regenakkerstraat

Naast de aanduiding van deze ecologische verbindingen, worden in het zuiden van het deelgebied ook een aantal percelen herbestemd naar natuurgebied om een natuurverbinding mogelijk te maken tussen dit deel van het plangebied en het vastgesteld gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de vallei van Herk en Mombeek. Op deze manier kan het achterliggende groengebied doorgetrokken worden tot aan de straatzijde en ontstaat een waardevolle stapsteen in het versterken van de natuurlijke structuur richting de vallei van de Herk. Deze herbestemming is tevens een vertaling van de plandoelstelling om de bestaande VEN-gebieden te connecteren met de vallei van de Herk.

Figuur 9-8. situering percelen t.o.v. het gewestplan (links) en op het grafisch plan GRUP (rechts)

Figuur 9-9. situering percelen t.o.v. het GRUP Vallei van Herk en Mombeek van Alken tot Herk-de-Stad en op luchtfoto

Indien het gewestplan of het BPA Herkenrodebos agrarisch gebied bestemde als landschappelijk of ecologisch waardevol, worden deze aanduidingen hernomen (voor zover de agrarische bestemming behouden blijft).

Een aantal agrarische gebieden (grondkleur) krijgt de overdruk 'natuurverwevingsgebied'. In deze gebieden zijn natuurbehoud en landbouw nevenschikt.

Het GRUP duidt een aantal gebieden aan waar landbouw één van de nevenschikte functies is (naast natuurbehoud, bosbouw, landbouw, landschapszorg en recreatie):

- **gemengd open ruimte gebied (GO, artikel 5)**
- Terugdringen ruimtebeslag

In het plan worden (m.u.v. een zone voor dagrecreatie) geen gronden herbestemd naar een harde bestemming (wonen, bedrijvigheid, gemeenschapsvoorzieningen, ...). Het plan is immers gericht op het behoud van de onbebouwde ruimte. Buiten de zone voor dagrecreatie krijgen alle gronden daarom een open ruimte bestemming. Bestaande woonlinten, die voornamelijk gelegen zijn in woongebied met landelijk karakter (gewestplanbestemming), en de woongebieden incl. tuinzones volgens het BPA Herkenrodebos, worden niet mee opgenomen in het plangebied.

Door de open ruimte af te bakenen worden er grenzen gesteld aan bijkomende bebouwing. Naast de bouwloten, die als natuurgebied bestemd worden (zie hoger) wordt ook een woonuitbreidingsgebied herbestemd. Zo worden de achterliggende gronden tussen de Kleine Negenbundersstraat en de Grote Negenbundersstraat (Hasselt) herbestemd naar een gemengd open ruimte gebied. Zo kan in de toekomst bijkomend ruimtebeslag in de open ruimte vermeden worden.

Figuur 9-10. situering percelen Negenbundersstraat t.o.v. gewestplan (links) en grafisch plan GRUP (rechts)

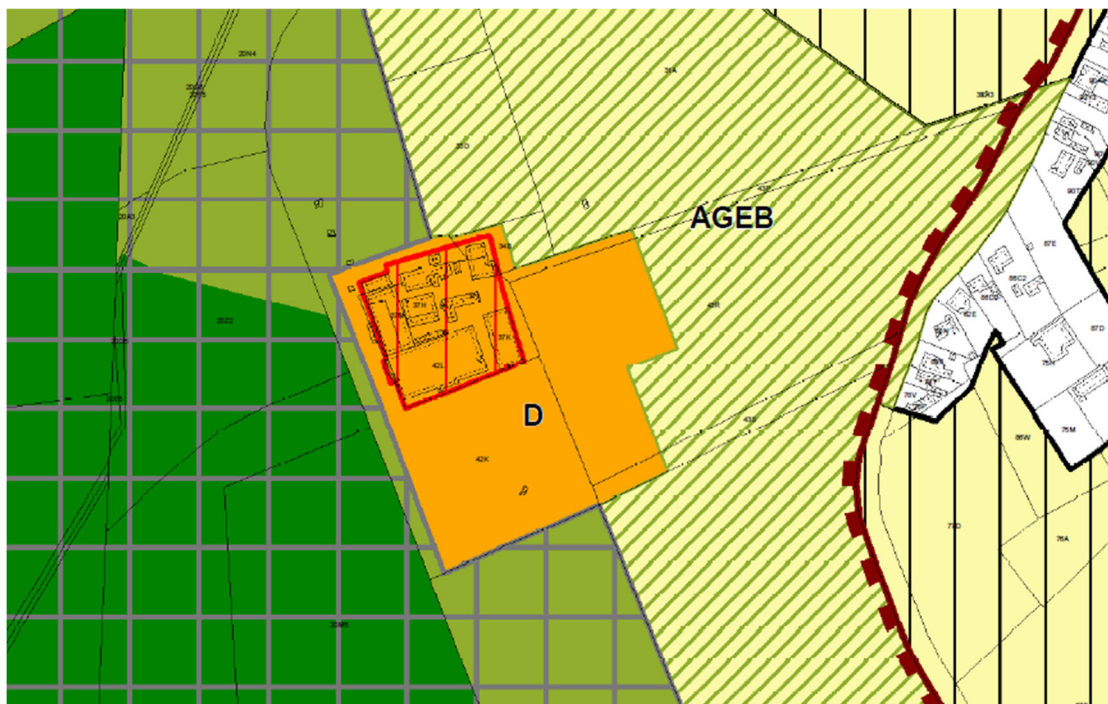

Door gronden aan te duiden als bouwvrij agrarisch gebied wordt het bijkomend ruimtebeslag in deze open ruimte bestemming teruggedrongen.

Naar aanleiding van een inspraakreactie, werd onderzocht op welke manier de huidige activiteiten van de manege Woutershof bestendig zouden kunnen worden, rekening houdend met de specifieke context (ligging nabij bestaand VEN-gebied) én de plandoelstellingen.

Een herbestemming, die de regularisatie van een aantal onvergunde activiteiten mogelijk zou maken, wordt gekoppeld aan natuuruitbreiding (bestemmingswijziging van agrarisch gebied naar natuurgebied) én landschapsherstel die via het vergunningenbeleid afgedwongen kunnen worden.

Figuur 9-11. uitsnede grafisch plan GRUP (omgeving Woutershof)

De bestemming '**dagrecreatie**' moet de manege toelaten om de bestaande activiteiten (paardensport) te bestendigen in relatie tot de andere plandoelstellingen van dit GRUP. Binnen de zone van dagrecreatie wordt een zone in overdruk (8.2) voorzien waar gebouwen en constructies voor de exploitatie van de manege kunnen opgericht worden. De zone in overdruk zal ook toelaten om zonevreemde constructies in het landschap te supprimeren en te bundelen in de geëigende bestemming. Buiten deze zone zijn geen opgaande constructies mogelijk. De zone voor dagrecreatie omvat verder de bestaande pistes, parkings en verhardingen.

Om de negatieve impact van de activiteiten van de manege op de aangrenzende groengebieden te minimaliseren, worden er o.a. grenzen gesteld aan de bebouwbare oppervlakte in de vorm van een vloer/terrein index. De dynamiek van de paardensportactiviteiten, die toegelaten kunnen worden in de gebouwen/constructies die hiervoor opgericht worden, mag de draagkracht van de omgeving niet overschrijden.

De ruimtelijke inpasbaarheid van de gebouwen/constructies, die in functie van het uitoefenen van de paardensport worden opgericht en/of aangelegd, is gezien de specifieke context een bijzonder aandachtspunt. Criteria om de ruimtelijke inpasbaarheid af te toetsen zijn schaal, bebouwings- en verhardingsgraad, landschapsherstel- en natuurontwikkeling, buffering, waterbeheer,

9.3 planvoorstel deelgebied Wijerbos

Volgende ruimtelijke concepten uit de visie voor regio Haspengouw-Voeren werden verder doorvertaald in het grafisch plan voor het deelgebied Herkenrodebossen:

- Samenhangende boscomplexen en patronen van verspreide bosfragmenten behouden en versterken:
Het deelgebied Wijerbos heeft (o.a.) betrekking op een voormalig ontginningsgebied. In dit deel van het plangebied staat bosuitbreiding centraal. Het GRUP geeft daarom aan het overgrote deel van het gebied 'Wijerbos' de bestemming '**bosgebied**' (artikel 7). De herbestemming naar bos maakt het mogelijk om oude bosfragmenten te verbinden en versterken tot een robuuster bosgebied met aandacht voor de integratie van kleine landschapselementen. De bestemming 'bos' laat toe om het streefbeeld, dat door ANB werd uitgewerkt in functie van inrichtingswerkzaamheden, te realiseren.
- Vrijwaren en versterken van landschappelijke waardevolle gebieden met erfgoedelementen als landschappelijke eenheden:
De site van het Kasteel en de kasteelhoeve krijgt de specifieke bestemming 'gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde (CH) i.f.v. het behoud van de erfgoedwaarde.

Figuur 9-12. Streefbeeld Wijerbos

De voorziene bosuitbreiding, die al deels uitgevoerd werd, situeert zich naast een site met een erfgoedwaarde. Omwille van de versnipperde eigendomsstructuur en de relatie van de site met het (wijzigende) landschap, wordt de site als één geheel benaderd en opgenomen in het RUP.

Een ondoordachte bosuitbreiding zou een impact kunnen hebben op de belevingswaarde van het bouwkundig erfgoed (en omgeving). Een hoogdynamische invulling van de gebouwcomplexen zal anderzijds ook invloed hebben op de bosomgeving en de landschapsbeleving. Door het kasteel en de hoeve op te nemen in één en dezelfde bestemmingszone (**gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde**) kunnen de ontwikkelingsmogelijkheden van dit bouwkundige erfgoed beter op elkaar en de omgeving afgestemd worden.

De opname van de site in het deelgebied 'Wijerbos' benadrukt het belang van de relatie tussen de site en het omliggende landschap (w.o. zichten, vista's). De dynamiek van de activiteiten, die ontplooid worden in de verschillende onderdelen van de site, mogen geenszins de draagkracht van de omgeving aantasten. De landschapsbeleving en de recreatieve ontsluiting/toegankelijkheid van het gebied zijn aandachtspunten die eveneens ingeschreven kunnen worden in de voorschriften van het GRUP.

10 Specifieke beoordelingen en toetsen

10.1 Planmilieueffectrapportage

Het milieueffectonderzoek heeft geleid tot een (ontwerp van) plan-milieueffectenrapport (plan-MER) dat als bijlage bij deze nota gevoegd werd. De watertoets is daarin geïntegreerd.

Op basis van deze milieueffectenrapportage kan gesteld worden dat het plan overwegend positieve milieueffecten zal genereren voor de verschillende onderzochte disciplines.

De effecten van voorliggend plan zijn ten opzichte van de bestaande feitelijke toestand, referentiesituatie 1 voor de **bodemkundige** aspecten, beperkt positief tot positief. Enerzijds door de strengere bodemsaneringsnormen ten gevolge van de herbestemmingen naar groene gebieden en anderzijds wordt in een groot deel van het plangebied het agrarisch gebruik opgeheven wat ook leidt tot een verminderde aanrijking van nutriënten. Ten opzichte van de planologische toestand, referentiesituatie 2, zijn de effecten iets positiever gezien de afname van het landbouwareaal beperkt groter is, maar niet significant om te leiden tot een positievere beoordeling.

De effecten op het **watersysteem** zijn overwegend positief. Het plan voorziet het vrijwaren van de natuurlijke bedding van waterlopen, alsook meer ruimte waterbuffering. Dit biedt potentie om het wateroppervlak en het waterbergend vermogen toe te laten nemen én om de structuurkwaliteit van de waterlopen te verbeteren. Er is slechts in beperkte mate bijkomende verharding en bebouwing mogelijk, door het bestendigen van de niet verharde open ruimte. Overigens geldt bij verhardingen steeds de hemelwaterverordening die effecten door opvang, infiltratie en/of vertraagde afvoer mildert. De positieve impact van het plan reikt verder dan het eigenlijke plangebied: de waterbergingsmogelijkheden kunnen ook bijdragen aan het verlagen van toekomstige wateroverlast in stroomop- en stroomafwaarts gelegen gebieden.

De **oppervlakte- en grondwaterkwaliteit** wijzigt positief door onder meer de strengere saneringsnormen die van toepassing zijn bij bos- en natuurbestemmingen, en de strengere bemestingsnormen voor landbouw, alsook de afname van de landbouwactiviteiten in het plangebied. Ten opzichte van de planologische toestand, referentiesituatie 2, zijn de effecten iets positiever gezien de afname van het landbouwareaal beperkt groter is, maar niet significant om te leiden tot een positievere beoordeling.

De effecten op de **biodiversiteit** zijn het meest positief door het realiseren van een robuust en (bio)divers boslandschap. De oude bosrelicten worden beter beschermd, verbonden en gebufferd door middel van bosuitbreiding en natuurverweving. Het aandeel bos en natuur in het plangebied neemt aanzienlijk toe. Dit is ook positief voor de ontsnippering van het landschap. Daarnaast worden ook specifieke ecologische verbindingen aangeduid voor o.a. de kamsalamander en wordt het openruimtegebied in het algemeen grotendeels gevrijwaard. De ecologische verbindingen die hierdoor worden gecreëerd, versterkt of bestendig, zijn ruimer dan het eigenlijke plangebied, waardoor deze positieve impact ook buiten het plangebied reikt. In referentiesituatie 2 is er een grote oppervlakte landbouwgebied aanwezig waardoor de natuurwinst net iets groter is. Echter voorziet het BPA ook al natuurontwikkelingsgebieden en lijnvormige elementen, zoals waterlopen en natuurverbindingen, waardoor het positieve effect op versnippering net iets minder positief is.

Het plan voorziet een zone voor dagrecreatie. Ten opzichte van de feitelijke situatie is de wijziging hier beperkt. Het regulariseren van de site is verbonden aan bijkomende natuurontwikkeling en landschapsherstel, wat zorgt voor een betere landschappelijke integratie, waardoor de impact op verstoring als verwaarloosbaar wordt beoordeeld. Ten opzichte van de planologische referentiesituatie wordt er meer ontwikkelingsruimte voorzien voor de manage. Dit zorgt voor een toename van de verstoring voor fauna, welke echter gemilderd wordt door het landschapsherstel. Hierdoor wordt dit beperkt negatief beoordeeld.

Wat betreft **landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie** zijn er ook overwegend positieve effecten. Het plan bestendigt de huidige onbebouwde situatie en voorziet herstel van de oorspronkelijke landschappelijke structuur, wat ook een positief effect heeft op de visuele kwaliteit van het landschap. Ook de ensemble- en contextwaarde van het omliggende bouwkundig erfgoed

komt dit ten goede. Lokaal treedt echter ook een risico op contextverlies op. Ter hoogte van het Woutershof ontstaat er het risico dat het hier aanwezige bouwkundig erfgoed volledig verdwijnt. De huidige erfgoedwaarden zijn echter beperkt. Het aanwezige erfgoed blijft op de meeste locaties behouden. Enkele hoeves zijn specifiek aangeduid als 'gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde'.

Verstoring van het archeologisch erfgoed kan veroorzaakt worden door bodemverstoring bij graafwerken. Door het bouwvrij maken van een groot deel van het plangebied worden ten opzichte van de planologische referentiesituatie heel wat diepere bodembewerkingen vermeden, waardoor het archeologisch erfgoed niet verstoord wordt.

De effecten in de discipline **mens ruimte** zijn overwegend positief. Het plan zorgt voor een beter samenhang en versterking van de bestaande structuren, wat ook de gebruikskwaliteit van verschillende functies ten goede komt.

Voor de gebruikskwaliteit van de landbouw is dit echter niet het geval: er verdwijnt zowel ten opzichte van de feitelijke als de planologische referentiesituatie heel wat oppervlakte landbouwgrond. Bij beide (grote) oppervlaktes moeten in realiteit wel enkele nuances geplaatst worden: heel wat oppervlakte landbouwgebruik in de feitelijke referentietoestand is reeds zonevremd, en heel wat oppervlakte met een agrarische bestemming is reeds bebost of in eigendom van ANB. Ook met deze nuanceringen blijft dit echter een grote oppervlakte en een negatieve impact.

10.1.1 Milderende maatregelen overzicht

In onderstaande tabel wordt per discipline weergegeven welk de milderende maatregelen zijn en hoe deze worden vertaald in het GRUP.

Discipline	Milderende maatregel	
Landschap, bouwkundig erfgoed en archeologie	Aanbeveling: Bij de natuurinrichting ter hoogte van het bouwkundig erfgoed rekening houden met de historische context van het erfgoed om contextverlies te voorkomen.	xxx
	Aanbeveling: Binnen de bebouwbare zone van het recreatiegebied dient aandacht te gaan naar de landschappelijke inpassing van de manege.	xxx
Mens	Onderzoeken van mogelijke overgangsbepaling met betrekking tot uitfasen van het gebruik van landbouwgronden in de nieuwe VEN gebieden.	Voor de huidige landbouwgebruikspercelen binnen de VEN-afbakening wordt een uitgestelde bestemming voorzien.
	Onderzoeken van mogelijk flankerend beleid voor de landbouwbedrijven zoals het uitruilen van gronden.	Inzetten van een grondenbank voor de aankoop en ruil van gronden.

10.2 Veiligheidsrapportage

Op basis van het resultaat van de RVR-toets moet er geen ruimtelijk veiligheidsrapport worden opgemaakt.

11 Ruimtebegroting

De invloed van de bestemmingswijzigingen in dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op de ruimtebegroting uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) is weergegeven in volgende tabel.

Bestemmingscategorie	Voor	Na	Verschil
Wonen	6 ha	0 ha	-6 ha
Recreatie	0 ha	4 ha	+4 ha
Natuur en reservaat	164 ha	67 ha	-97 ha
Bos	0 ha	429 ha	+429 ha
Overig groen	34 ha	182 ha	+148 ha
Landbouw	1304 ha	827 ha	-477 ha
Industrie	0 ha	0 ha	0 ha
Overige	1 ha	0 ha	-1 ha

VEN/IVON

Grote Eenheden Natuur (GEN) (in overdruk)	71 ha	211 ha	+140 ha
Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling (GENO) (in overdruk)	0 ha	0 ha	0 ha
Natuurverwevingsgebied (in overdruk)	0 ha	111 ha	+111 ha

12 Verordende stedenbouwkundige voorschriften

12.1 Stedenbouwkundige voorschriften

In de volgende tabel is aangegeven welke de stedenbouwkundige voorschriften zijn die bij de voorgestelde bestemmingen horen:

- In de linker kolom worden de verordenende stedenbouwkundige voorschriften opgenomen.
- De rechter kolom geeft toelichting bij de verordenende bepalingen en heeft een informatief karakter.

AG <i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'landbouw'.</i> Artikel 1. Agrarisch gebied Artikel 1.1 Het gebied is bestemd voor de beroepslandbouw. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten. Een landbouwbedrijfszetel mag alleen de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woning van de exploitanten bevatten, alsook verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover die een integrerend deel van het bedrijf uitmaken. Artikel 1.2 Het verbouwen, uitbreiden of herbouwen van bestaande vergunde of vergund geachte aan de landbouw verwante bedrijven kan toegelaten worden. Nieuwe aan de landbouw verwante bedrijven kunnen toegelaten worden voor zover hun aanwezigheid in het agrarisch gebied nuttig of nodig is voor het goed functioneren van de landbouwbedrijven in de omgeving én ze gevestigd worden in bestaande hoofdzakelijk vergunde constructies. Deze aan de landbouw verwante bedrijven moeten een directe en uitsluitende relatie hebben met de aanwezige landbouwbedrijven door	Bepalingen m.b.t. de landbouwactiviteiten Onder beroepslandbouw wordt het kweken van planten, vee of nutsdieren voor de markt begrepen in hoofd- of nevenberoep door agrarische bedrijven. Nutsdieren zijn dieren die gekweekt worden voor de producten die ze opleveren. In het landbouwgebied bestemd voor de beroepslandbouw kunnen enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en andere constructies in functie van de beroepslandbouw toegelaten worden. Onder beroepslandbouw worden enkel agrarische bedrijven in hoofd- of nevenberoep begrepen. Agrarische bedrijven zijn grondgebonden of grondloos en oefenen beroepsmatig de landbouwactiviteit uit. Wanneer deze landbouwactiviteit niet-beroepsmatig uitgeoefend wordt, gaat het niet om beroepslandbouw maar om een vorm van recreatie of vrijetijdsbesteding. Het oprichten van gebouwen en constructies voor niet-beroepsmatige agrarische activiteiten is niet toegelaten, behoudens decretaal bepaalde uitzonderingen voor zonevrije constructies. Volgende activiteiten zijn géén landbouwactiviteiten, ongeacht het beroepsmatig karakter: - het kweken van andere dan nutsdieren zoals gezelschapsdieren of laboratoriumdieren; - het louter houden van dieren. Op een agrarisch bedrijf kan een beperkte toeleverende of verwerkende activiteit toegelaten worden op voorwaarde dat de relatie met de landbouwactiviteit op het bedrijf substantieel is voor het voortbestaan van de toeleverende of verwerkende activiteit. Voorbeelden zijn verkoop van hoeveproducten, bewerken van eigen producten, eigen mestverwerking, hoevetoerisme. Bij beroepslandbouw zijn ook toegelaten zorgboerderijen en landbouweducatie voor zover dat een integrerend deel uitmaakt van een landbouwbedrijf, waterverzamelbekken op niveau van het landbouwbedrijf, kleinschalige handelingen om erosie te vermijden of te bestrijden... Bepalingen m.b.t. de aan landbouw verwante bedrijven Aan de landbouw verwante bedrijven zoals toeleverende en verwerkende bedrijven of kleinhandelsbedrijven die land- en tuinbouwproducten en/of -grondstoffen verdelen moeten in principe opgericht worden op bedrijventerreinen. Het oprichten van nieuwe aan de landbouw verwante bedrijven wordt niet toegelaten in het agrarisch gebied. Nieuwe aan de landbouw verwante bedrijven kunnen enkel toegelaten als ze zich vestigen in bestaande vergunde of vergund geachte constructie (bv. als reconversie van een voormalige landbouwbedrijfsite) én op voorwaarde dat ze een
---	--

afname of toelevering van diensten of producten. Primaire bewerking of opslag van producten is toegelaten. Verwerking van producten is uitgesloten, met uitzondering van mestbehandeling en mestvergisting.

Artikel 1.3

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:

- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien;
- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie;
- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden;
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen;
- het behoud en herstel van kleine landschapselementen en de natuurlijke vegetatie;
- het behoud en herstel van leefgebieden van aan het landbouwgebruik gerelateerde beschermde diersoorten;

zijn toegelaten voor zover gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw.

De in artikel 1.1 tot 1.2 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.

rechtstreekse en exclusieve relatie hebben met de landbouwbedrijven in het gebied door afname of toelevering van producten of diensten.

Voor bestaande vergunde of vergund geachte aan de landbouwverwante bedrijven geldt dat verbouwen, uitbreiden en herbouw toegelaten kan worden.

Onder aan deze aan de landbouw verwante bedrijven vallen o.a. landbouwloonwerkbedrijven, inpak-, conditionerings-, opslagbedrijven van landbouwproducten, koelplaatsen, silo's en drooginstallaties, schoolhoeves, praktijkcentra voor landbouwonderzoek, centra voor kunstmatige inseminatie, veeartsenijkundige klinieken met stallen, herstelplaatsen voor landbouwmachines...

Bepalingen m.b.t. waterbeheer en groene infrastructuur

In de beekvalleien is waterbeheersing een nevenschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie.

Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarden winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding...

Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling...

Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingsfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden...

In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten.

Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden.

De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen voor handelingen.

De technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (<https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek>).

Onder kleine landschapselementen worden natuurlijke elementen in het landschap verstaan zoals bomenrijen, holle wegen, taluds, bronnen, poelen. Deze elementen kunnen deel uitmaken van de groenblauwe dooradering van de open ruimte en leveren ecosysteemdiensten aan het gebied. Het behoud en herstel van kleine landschapselementen gebeurt bij voorkeur volgens de code van goede natuurpraktijk (Omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998).

Onder beschermde diersoorten die aan het agrarisch gebruik gebonden zijn worden soorten bedoeld die landbouwgebieden gebruiken als voortplantings-, rust- of foerageerplaats (zoals bv. hamster, grauwe kiekendief, bepaalde weide- en akkervogels...).

Aanduiding in overdruk

Agrarisch gebied met de overdruk 'natuurverwevingsgebied' behoort tot de bestemmingscategorie 'Overig Groen' en de subcategorie 'Gemengd openruimtegebied' (GO).

Artikel 1.4

Het in overdruk aangeduide gebied is een natuurverwevingsgebied waarbij de functies natuurbehoud en landbouw nevenschikt zijn.

In het als natuurverwevingsgebied aangeduide gebied gelden ten aanzien van de artikels 1.1 tot 1.3 volgende bijkomende bepalingen:

- De vermelde handelingen zijn toegelaten voor zover de natuurwaarden van het gebied in stand gehouden worden.
- Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de landschapswaarden zijn toegelaten.
- Het oprichten van gebouwen en vergelijkbare constructies is niet toegelaten.

Bepalingen m.b.t. de overdruk natuurverwevingsgebied

Het gebied wordt beschouwd als een natuurverwevingsgebied in de zin van het decreet Natuurbehoud en maakt in die zin deel uit van het Integraal Verwevend en Ondersteunend Netwerk (IVON).

In het natuurverwevingsgebied is het beleid gericht op de ruimtelijke ondersteuning van de verweving tussen de functies landbouw en natuur. Dat houdt ruimtelijke voorwaarden in voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de aanwezige en gewenste natuurwaarden. Tegelijk dienen de ontwikkelingsmogelijkheden van de hiermee verzoenbare landbouwactiviteiten ruimtelijk ondersteund te worden.

Verweving houdt in dat een duurzame instandhouding van de aanwezige natuurwaarden gegarandeerd wordt en dat elke functie behouden kan worden zonder andere functies te verdringen of door andere functies verdrongen te worden. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende natuurverwevingsgebieden zijn van toepassing in dit gebied. Dit houdt o.a. in dat naast de maatregelen in het decreet natuurbehoud vermeld in hoofdstuk IV, afdeling 4 van hoofdstuk V, en hoofdstuk VI, er ten aanzien van de eigenaars en grondgebruikers slechts stimulerende maatregelen kunnen worden genomen en dit ter bevordering van:

- een natuurgerichte bosbouw en ecologisch verantwoorde bebossing, in overeenstemming met de bepalingen van het Bosdecreet;
- de bescherming en het beheer van de vegetatie van kleine landschapselementen, de fauna en de flora;
- het behoud van een voor de natuur gunstige waterhuishouding, en het tegengaan van risico van verdroging, en van aantasting van reliëf en bodem zonder dat dit disproportionele gevolgen heeft voor de overige functies;
- het behoud of het herstel van voor de natuur gunstige structuurkenmerken van de waterlopen;
- de totstandkoming van een verenigbaar recreatief medegebruik.

In voorkomend geval is een vastgesteld managementplan Natura 2000 bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk managementplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningaanvragen.

Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is uitgesloten in natuurverwevingsgebied.

Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'landbouw'.

Artikel 2. Bouwvrij agrarisch gebied

Artikel 2.1

Het gebied is bestemd voor beroepslandbouw.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten, behoudens het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies.

Bepalingen m.b.t. de landbouwactiviteiten

Onder beroepslandbouw wordt het kweken van planten, vee of nutsdieren voor de markt begrepen in hoofd- of nevenberoep door agrarische bedrijven. Nutsdieren zijn dieren die gekweekt worden voor de producten die ze opleveren.

Agrarische bedrijven zijn grondgebonden of grondloos en oefenen beroepsmatig de landbouwactiviteit uit. Wanneer deze landbouwactiviteit niet-beroepsmatig uitgeoefend wordt, gaat het niet om beroepslandbouw maar om een vorm van recreatie of vrijetijdsbesteding. Het oprichten van gebouwen en constructies voor niet-beroepsmatige agrarische activiteiten is niet toegelaten, behoudens decretaal bepaalde uitzonderingen voor zonevreemde constructies.

Volgende activiteiten zijn géén landbouwactiviteiten, ongeacht het beroepsmatig karakter:

- het kweken van andere dan nutsdieren zoals gezelschapsdieren of laboratoriumdieren;
- het louter houden van dieren.

Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is uitgesloten in het bouwvrij agrarisch gebied.

Bepalingen m.b.t. waterbeheer en groene infrastructuur

Artikel 2.2

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien; - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie; - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden; - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen; - het behoud en herstel van kleine landschapselementen en de natuurlijke vegetatie; - het behoud en herstel van leefgebieden van aan het landbouwgebruik gerelateerde beschermde diersoorten; zijn toegelaten voor zover gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 2.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.	In de beekvalleien is waterbeheersing een nevensgeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarderen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling... Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen voor handelingen. De technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek). Onder kleine landschapselementen worden natuurlijke elementen in het landschap verstaan zoals bomenrijen, holle wegen, taluds, bronnen, poelen. Deze elementen kunnen deel uitmaken van de groenblauwe dooradering van de open ruimte en leveren ecosysteemdiensten aan het gebied. Het behoud en herstel van kleine landschapselementen gebeurt bij voorkeur volgens de code van goede natuurpraktijk (Omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998). Onder beschermde diersoorten die aan het agrarisch gebruik gebonden zijn worden soorten bedoeld die landbouwgebieden gebruiken als voortplantings-, rust- of foerageerplaats (zoals bv. hamster, grauwe kiekendief, bepaalde weide- en akkervogels...).
<i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'Overig Groen' en de subcategorie 'Gemengd openruimtegebied' (GO).</i> Artikel 3. Agrarisch gebied met ecologisch belang Artikel 3.1 Het gebied is bestemd voor beroepslandbouw. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van landbouwbedrijven zijn toegelaten, behoudens het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies. In het agrarisch gebied met ecologisch belang zijn de bovenvermelde handelingen slechts toegelaten voor zover de natuurwaarden van het gebied in stand gehouden worden. Alle handelingen voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en de landschapswaarden zijn toegelaten.	Bepalingen m.b.t. de landbouwactiviteiten Onder beroepslandbouw wordt het kweken van planten, vee of nutsdieren voor de markt begrepen in hoofd- of nevenberoep. Nutsdieren zijn dieren die gekweekt worden voor de producten die ze opleveren. Het oprichten van gebouwen en constructies is niet toegelaten in het agrarisch gebied met ecologisch belang. In het agrarisch gebied met ecologisch belang is conform artikel 13 §4 en §5 van het natuurdecreet een omgevingsvergunning nodig voor het wijzigen van vegetatie en het voor het wijzigen van kleine landschapselementen (of hun vegetatie). Volgende activiteiten zijn

Artikel 3.2 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien; - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie; - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden; - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen; - het behoud en herstel van kleine landschapselementen en de natuurlijke vegetatie; - het behoud en herstel van leefgebieden van aan het landbouwgebruik gerelateerde beschermde diersoorten; zijn toegelaten voor zover gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 3.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.	omgevingsvergunningsplichtige wijzigingen van een vegetatie in agrarisch gebied met ecologisch belang: - het afbranden van een vegetatie; - het met mechanische of chemische middelen vernietigen, beschadigen of doen afsterven van een vegetatie, tenzij wanneer dat gebeurt op percelen met cultuurgewassen; - het wijzigen van het reliëf met inbegrip van nivellering van het microreliëf; - het rechtstreeks of onrechtstreeks wijzigen van de waterhuishouding door drainage, ontwatering, dichten alsook het wijzigen van het overstromingsregime van vegetatie; - het wijzigen van historisch permanente graslanden, met inbegrip van het daaraan verbonden microreliëf en poelen. Het agrarisch gebied met ecologisch belang is een ruimtelijk kwetsbaar gebied in de zin van artikel 1.1.2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Bepalingen m.b.t. waterbeheer en groene infrastructuur In de beekvalleien is waterbeheersing een nevenschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarderen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling... Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingsfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen voor handelingen. De technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://omgeving.vlaanderen.be/vademecums-leidraden-en-studiesnatuurtechniek). Onder kleine landschapselementen worden natuurlijke elementen in het landschap verstaan zoals bomenrijen, holle wegen, taluds, bronnen, poelen. Deze elementen kunnen deel uitmaken van de groenblauwe dooradering van de open ruimte en leveren ecosysteemdiensten aan het gebied. Het behoud en herstel van kleine landschapselementen gebeurt bij voorkeur volgens de code van goede natuurpraktijk (Omzendbrief LNW/98/01 van 10 november 1998). Onder beschermde diersoorten die aan het agrarisch gebruik gebonden zijn worden soorten bedoeld die landbouwgebieden gebruiken als voortplantings-, rust- of foerageerplaats (zoals bv. hamster, grauwe kiekendief, bepaalde weide- en akkervogels...).
---	--

N

Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'natuur en reservaat'.

Artikel 4. Natuurgebied

Artikel 4.1

Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en bos.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten.

Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functies van het natuurgebied is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het natuurgebied niet overschreden wordt.

Artikel 4.2

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:

- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien,
- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie,
- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden,
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen

zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw.

De in artikel 4.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.

Toelichting bij de bepalingen over natuur

In het natuurgebied is de hoofdfunctie natuur.

Onder bos wordt begrepen ecologisch beheerd bos zoals bedoeld in artikel 18 en volgende van het Bosdecreet.

Het aanbrengen van infrastructuur voor het beheer van het gebied als natuurgebied is mogelijk. Die infrastructuur zijn onder meer: veekerende rasteren of schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied.

In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van of het toezicht op het betrokken natuurgebied, op voorwaarde dat ze niet gebruikt worden als permanente woning. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal...). Dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor zover ze landschappelijk inpasbaar is en in verhouding staat tot het natuurgebied.

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer

In de beekvalleien is waterbeheer(sing) een nevenschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie.

Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarden winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding...

Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling.

Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingsfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden.

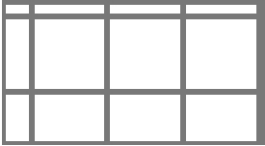
In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties toegelaten.

Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden.

De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen voor handelingen.

Omgevingsvergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid.

Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (<https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek>).

 <i>Aanduiding in overdruk</i> <i>Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.</i> Artikel 4.3. Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur. Artikel 4.4 De percelen met kadastrumnummers, 71028B0502B2, 71028B0501E, 71028B0501D, 71028B0500, 71028B0514, 71028B0501C, 71028B0501A, 71028B0501B, 71028B0513, 71028B0503, 71028B0498, 71028B0505, 71028B0499, 71028B0506, 71028B0510, 71028B0515, 71028B0507, 71028B0508, 71028B0480Y, 71028B0480V, 71028B0486B, 71028B0504, 71028B0509, 71028B0599E, 71028B0601H en 71028B0517. krijgen de bestemming van artikel 4.1 maar de overdruk ‘grote eenheden natuur’ treedt voor deze (delen van) percelen pas in werking op 1 januari 2035. Voor deze (delen van) percelen geldt dat de VEN-overdruk conform artikel 4.3 pas in werking treedt op 01.01.2035 voor zover dat deze (delen van) percelen vóór de goedkeuring van het ruimtelijk uitvoeringsplan nog niet in VEN lagen.	Toelichting bij de bepalingen m.b.t. de overdruk grote eenheid natuur Dit gebied wordt beschouwd als een Grote Eenheid Natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing in dit gebied. In voorkomend geval is een vastgesteld managementplan Natura 2000 bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk managementplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen. Bepalingen m.b.t. het gefaseerde ingaan van de bestemming ‘grote eenheden natuur’ (overdruk artikel 4.3) De overgangsmaatregel m.b.t. de inwerkingtreding van de VEN-overdruk heeft enkel betrekking op (delen van) percelen die vóór de goedkeuring van het GRUP nog niet in VEN-gebied gelegen waren.
---	--

GO

Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'overig groen'.

Artikel 5. Gemengd openruimtegebied

Artikel 5.1

Binnen dit gebied zijn natuurbehoud, bosbouw, landbouw, landschapszorg en recreatie nevengeschikte functies. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor deze functies zijn toegelaten, met uitzondering van het oprichten van gebouwen behoudens de overige bepalingen van dit artikel.

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. de gemengde open ruimte

Het aanbrengen van infrastructuur voor het beheer van het gebied als openruimtegebied is mogelijk. Die infrastructuur zijn onder meer: veekerende rasters, het bouwen van schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied.

Het openruimtegebied is in principe een bouwvrij gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van het gebied, op voorwaarde dat ze niet gebruikt kunnen worden als woonverblijf. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal ...). Een dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor openruimtegebieden met een aanzienlijke oppervlakte.

Artikel 5.2

Voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het gebied niet wordt overschreden zijn, in uitzondering op het onbebouwde karakter van het gebied, de volgende handelingen toegelaten:

- het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht op de sociale, educatieve of recreatieve functie van het gebied, waaronder sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m² met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie;
- het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die gericht is op het gebruik van het gebied voor landbouw of hobbylandbouw.

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. recreatief medegebruik en voorzieningen

Tot kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve, recreatieve of agrarische functie van het gebied worden gerekend:

- speeltuigen, speelbossen en speelweiden, een (overdekte) picknickplaats, zitbanken, vuilnisbakken, beperkte sanitaire voorziening...
- toegangspoortjes, wegwijzers, verbodsborden, wegafsluitingen, informatieborden, verrekijkers, knuppelpaden, vogelkijkhutten...
- paden voor niet-gemotoriseerd verkeer: wandelen, fietsen, paardrijden... Verharde paden worden bij voorkeur aangelegd in een waterdoorlatende verharding.
- kleinschalige infrastructuur voor landbouw of hobbylandbouw: schuilhokken, bergruimten van beperkte omvang, afsluitingen, plastic tunnels die tijdelijk geplaatst worden, constructies voor oogstbescherming, (bv. roterend lichtmengtoestel of netten tegen hagelschade, kleinschalige vaste constructies om zonne-energie te capten (bv. in functie van een waterpomp)...). Serres zijn niet toegelaten.
- kleinschalige infrastructuur voor het gebruik van vijvers voor hengelsport: bergruimte, schuilplaatsen, visplatformen, beperkte sanitaire voorziening, beperkte parkeervoorziening in waterdoorlatende verharding, afsluitingen...

Infrastructuur voor hoogdynamische dagrecreatie, verblijfsrecreatie of horeca is uitgesloten (sportvelden, golfterreinen, permanente kampeervoorzieningen...).

Artikel 5.3

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:

- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien,
- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie,
- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden,
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen

zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw.

De in artikel 5.1 tot 5.2 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer

In de beekvalleien is waterbeheersing een nevengeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie.

Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarderen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding...

Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling...

Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingsfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden...

In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten.

	Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen. Omgevingsvergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid. Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek).
<i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'overig groen'.</i> Artikel 6. Gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde Artikel 6.1 Binnen dit gebied zijn natuurbehoud, bosbouw, landschapszorg en recreatie nevengeschiedte functies. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor deze functies zijn toegelaten. De in artikel 6.1 tot 6.4 genoemde handelingen zijn toegelaten voor zover de ruimtelijke samenhang in het gebied, de cultuurhistorische waarden, horticulturele waarden, landschapswaarden en natuurwaarden in het gebied bewaard blijven en de sociale functie niet geschaad wordt. Artikel 6.2 Het wijzigen van de functie van bestaande gebouwen, gebouwcomplexen of constructies die opgenomen zijn in de vastgestelde inventaris van het bouwkundige erfgoed of beschermd zijn als monument kan toegelaten worden op voorwaarde dat deze functiewijziging bijdraagt aan het behoud of herstel van de erfgoedwaarde en de voorzetting van de vroegere functie niet haalbaar blijkt of de duurzame leefbaarheid van het gebouw niet garandeert Ten behoeve van deze functies is het toegelaten: Het uitbreiden van deze gebouwen, gebouwencomplexen of constructies kan toegelaten worden voor zover deze uitbreiding de erfgoedwaarde niet schaadt, noodzakelijk is voor de duurzame instandhouding of ontsluiting van de erfgoedwaarde en voor zover deze handelingen geadviseerd worden vanuit het beleidsveld onroerend erfgoed.	Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde Het behoud van de ruimtelijke samenhang en de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het gebied wordt als randvoorwaarde ingeschreven. Recreatie moet hier verstaan worden in verhouding tot de andere functies van het gebied. Het is een nevengeschiedte functie en geen enige functie noch de enige hoofdfunctie. Toelichting bij de bepalingen m.b.t. toelaatbare functiewijzigingen van bestaande bebouwing Behoud en hergebruik van de bestaande bebouwing met erfgoedwaarde in het gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde is mogelijk, rekening houdend met de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van het gebied. Functiewijzigingen of verbouwen kan toegelaten worden voor zover de bouwkundige erfgoedwaarde gevrijwaard blijft, hersteld of versterkt wordt. De schaal van dergelijke uitbreidingen moet aansluiten bij de schaal van de reeds aanwezige bebouwing op de site. Het advies vanuit de gewestelijke administratie bevoegd voor het onroerend erfgoed wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van dergelijke omgevingsvergunningsaanvragen. Handelingen m.b.t. de functies wonen, nuts- en gemeenschapsvoorzieningen, socio-culturele voorzieningen, toeristisch-recreatieve voorzieningen, horeca, kantoor- of dienstfuncties kunnen slechts toegelaten worden op voorwaarde dat de goede ruimtelijke ordening niet wordt geschaad. Het moet proportioneel bekeken worden en ook rekening houden met de sectorale wetgeving Dit betekent onder meer dat de ruimtelijke draagkracht van het gebied niet wordt overschreden en dat de voorziene verweving van functies noch de aanwezige of te realiseren bestemmingen in de onmiddellijke omgeving, noch de gewenste ruimtelijke structuur in het gedrag brengt of verstoort. Het naleven van deze voorwaarden moet blijken uit de beslissing van de vergunningverlenende overheid of het advies van de gemachtigde ambtenaar. Voor bestaande zonevrije woningen of constructies zonder erfgoedwaarde die niet opgenomen zijn in de inventaris van het bouwkundig erfgoed of beschermd zijn, zijn de basisrechten inzake

Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur die nodig of nuttig is voor het goed functioneren van de toegelaten activiteiten kan toegelaten worden. Het betreffen handelingen inzake ontsluiting, parkings, verhardingen, reliëfwijzigingen, ondergrondse constructies, technische constructies of onthaalinfrastructuur met een maximale vloeroppervlakte van 100 m².

Er moet rekening gehouden worden met de schaal en de ruimtelijke impact van deze activiteiten. Daarbij wordt, onverminderd de bepalingen van artikel 6.1, ten minste aandacht besteed aan:

- de relatie met de in de omgeving aanwezige functies;
- de invloed op de omgeving wat betreft het aantal te verwachten gebruikers of bezoekers;
- de invloed op de mobiliteit en de verkeersleefbaarheid;
- de relatie met de in de omgeving van het gebied vastgelegde bestemmingen.

Artikel 6.3

In voorkomend geval is landbouw is een nevengeschikte functie.

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van de bestaande landbouwbedrijven zijn toegelaten.

Een landbouwbedrijfszetel mag enkel de noodzakelijke bedrijfsgebouwen en de woning van de exploitanten bevatten, evenals verblijfsgelegenheid, verwerkende en dienstverlenende activiteiten voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaken.

Nieuwe landbouwbedrijfszetels, gebouwen voor niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven, glastuinbouw, toeleverende, verwerkende en dienstverlenende activiteiten en landbouwverwante activiteiten zijn niet toegelaten.

verbouwen, uitbreiden en herbouwen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van toepassing.

Kleinschalige infrastructuur die nodig of nuttig is voor deze activiteiten zijn bijvoorbeeld: beperkt aantal parkeergelegenheden, speeltuigen, infrastructuur i.f.v. speelbossen en speelweiden, kleinschalige kampeervoorzieningen (sanitair...) bv. in functie van jeugdverblijfsstoerisme of hoeve- of kasteelkamperen, kleinschalige onthaalinfrastructuur (infoborden, schuilplaatsen...), terras i.f.v. horeca... Hoogdynamische dagrecreatieve activiteiten (sportvelden, golfterreinen, dierentuinen, omvangrijke speeltuinen...) of toeristische voorzieningen (grootschalige kampeervoorzieningen...) zijn niet toegelaten.

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. de landbouwactiviteiten

Het behoud van de bestaande landbouwactiviteiten in het gebied blijft gegarandeerd.

Bestaande landbouwbedrijfszetels kunnen verbouwen, herbouwen of uitbreiden, voor de ruimtelijke samenhang en de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van het gebied behouden blijft. Nieuwe landbouwbedrijfszetels zijn niet toegelaten.

Onder de niet toegelaten niet aan de grond gebonden agrarische bedrijven wordt verstaan agrarische bedrijven die hun landbouwproductie (plantaardig/dierlijk) uitsluitend in bedrijfsgebouwen voortbrengen. Deze bedrijven hebben slechts behoefte aan een bouwplaats voor de oprichting van hun bedrijf.

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer

In de beekvalleien is waterbeheer(sing) een nevengeschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie.

Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarden winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding...

Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling...

Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden...

In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten.

Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden.

De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen.

Omgevingsvergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid.

Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor

ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (<https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek>).

B

Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'bos'.

Artikel 7. Bosgebied

Artikel 7.1

Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van bos.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de aanleg, het beheer en de inrichting van bos zijn toegelaten.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten, voor zover ze de ruimtelijk-functionele samenhang en ruimtelijk-structurerende waarde van de bestaande bossen niet wezenlijk in het gedrang brengen.

Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functies van het bosgebied is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het bosgebied niet overschreden wordt.

Artikel 7.2

Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:

- het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien,
- het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie,
- het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden,
- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw.

De in artikel 7.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. bos

"Bos" moet in ruime zin geïnterpreteerd worden, zoals in het Bosdecreet. Open plekken in het bos vallen daar bijvoorbeeld ook onder. Realisatie van natuurtypes buiten de bosfeer is niet uitgesloten, maar mag het behoud of ontwikkeling van de bosstructuur niet wezenlijk in het gedrang brengen.

Het aanbrengen van infrastructuur voor het beheer van het gebied als bosgebied is mogelijk. Die infrastructuur zijn onder meer: veekerende rasters, het bouwen van schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied.

In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten voor zover ze rechtstreeks gerelateerd zijn aan de functies van het bos zoals gedefinieerd in het bosdecreet.

Het gaat bijvoorbeeld om:

- gebouwen die noodzakelijk voor het beheer van en het toezicht op de bossen, op voorwaarde dat ze niet kunnen worden gebruikt als woonverblijf. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal...).
- sanitaire gebouwen of schuilplaatsen van één bouwlaag met een oppervlakte van ten hoogste 100 m² met uitsluiting van elke verblijfsaccommodatie;

Kleinschalige infrastructuur voor de sociale, educatieve of recreatieve functie van het bos zijn bijvoorbeeld:

- voorzieningen gerelateerd aan het onthaal van bezoekers zoals informatieborden, wegwijzers, fietsenstallingen, parkeervoorzieningen, picknicktafels, zitbanken, vuilnisbakken, inrichtingen voor speelbossen en speelweiden zoals klim- en speeltuigen...
- voorzieningen gerelateerd aan het al dan niet toegankelijk maken van het bos voor recreatief medegebruik zoals toegangspoorpjes, afsluitingen, knuppelpaden, vogelkijkhutten, voorzieningen voor paalkamperen...

De omvang van deze voorzieningen (bv. parkeerplaatsen) is in verhouding tot de omvang van het bos.

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer

In de beekvalleien is waterbeheersing een nevenschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie.

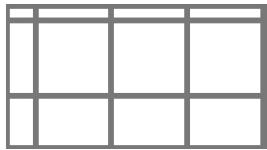
Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarden winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding...

Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling...

Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden...

In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten.

Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven

Aanduiding in overdruk

Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.

Artikel 7.3

Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur.

Artikel 7.4

De percelen met kadastrumnummers,
71055B0340N, 71055B0322D, 71055B0324L, 71055B0324K,
71055B0322C, 71055B0583A, 71055B0582B, 71055B0324H,
71055B0332B, 71055B0324G, 71055B0351M2, 71028B0475,
71055B0302C, 71055B0301D, 71055B0307, 71028B0480S, 71028B0480R,
71055B0351L2, 71028B0480X, 71055B0294Y, 71028B0476 en
71055B0351P2.

krijgen de bestemming van artikel 7.1 maar de overdruk 'grote eenheden natuur' (artikel 7.3) treedt voor deze (delen van) percelen pas in werking op 1 januari 2035.

Voor deze (delen van) percelen geldt dat de VEN-overdruk conform artikel 7.3 pas in werking treedt op 01.01.2035 voor zover dat deze (delen van) percelen vóór de goedkeuring van het ruimtelijk uitvoeringsplan nog niet in VEN lagen.

uitsluitel over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden.

De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen.

Omgevingsvergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid.

Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (<https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek>).

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. de overdruk grote eenheid natuur

Dit gebied wordt beschouwd als een Grote Eenheid Natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing in dit gebied.

In voorkomend geval is een vastgesteld managementplan Natura 2000 bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk managementplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen.

Bepalingen m.b.t. het gefaseerde ingaan van de bestemming 'grote eenheid natuur' (overdruk artikel 7.3)

De overgangsmaatregel m.b.t. de inwerkingtreding van de VEN-overdruk heeft enkel betrekking op (delen van) percelen die vóór de goedkeuring van het GRUP nog niet in VEN-gebied gelegen waren.

D

Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie recreatie.

Artikel 8. Recreatiegebied voor paardensport

Artikel 8.1

Het gebied is bestemd voor dagrecreatie in het kader van de paardensport. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn in functie van de exploitatie van een paardensport en de daarmee verbonden recreatie zijn toegelaten.

Het oprichten of uitbreiden van gebouwen en daarmee vergelijkbare constructies is enkel toegelaten in de zone die aangeduid is met overdruk voor gebouwen en constructies (artikel 8.2).

Het oprichten van niet opgaande constructies is mogelijk voor zover er rekening gehouden wordt met de schaal en de ruimtelijke impact van deze ingrepen. Daarbij wordt ten minste aandacht besteed aan:

- de relatie met de in de omgeving aanwezige functies;
- de invloed op de omgeving wat betreft het aantal te verwachten gebruikers of bezoekers;
- de invloed op de mobiliteit en de verkeersleefbaarheid;
- de relatie met de in de omgeving van het gebied vastgelegde bestemmingen;
- de relatie met de natuurwaarden.

Vergunningsaanvragen voor het wijzigen of voor de aanleg van infrastructuur bevatten een inrichtingsplan waarbij aangegeven wordt hoe de verhardings- en bebouwingsgraad beperkt of verminderd wordt op de volledige site. Bij het verlenen van omgevingsvergunningen kunnen voorwaarden opgelegd worden in functie van het beperken of verminderen van de verhardings- en bebouwingsgraad van het terrein, het slopen van (bij)gebouwen en/of het verwijderen van ophogingen in functie van het herstellen van het natuurlijk reliëf.

Er kan slechts een vergunning voor het regulariseren van bestaande niet vergunde constructies of functies of oprichten van nieuwe constructies verleend worden op voorwaarde dat alle onvergunde constructies in deze zone buiten de overdruk artikel 8.2 verwijderd zijn. Een eerste vergunningsvraag voor het regulariseren en/of wijzigen van infrastructuur kan enkel afgeleverd worden indien zij gepaard gaat met een inrichtingsplan voor het landschapsherstel en het bijhorend natuurbeheerplan.

Lozen van afvalwater is verboden. Indien niet aangesloten kan worden op een riolering, moet een individuele waterzuivering (IBA) aangelegd worden.

Evenementen in functie van de paardensport kunnen enkel toegelaten worden tijdens de schoolvakanties en in het weekend vanaf vrijdagavond 17u tot zondagavond zonsondergang.

Aanduiding in overdruk.

Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.

Artikel 8.2

Het oprichten van gebouwen en constructies voor de voor de exploitatie van de manege of daarmee verenigbare vormen van recreatief

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. tot een manege

Binnen de zone voor dagrecreatie is de organisatie van 'paardenkampjes' en ruitertornooien mogelijk. Er geldt een beperking qua totale duurtijd van de evenementen en de toegelaten periode. Het houden van evenementen die niet gerelateerd is aan de paardensport is verboden.

De zone waar in de toekomst blijvend infrastructuur in functie van een manege kan toegelaten worden, wordt aangeduid in overdruk gebouwen en constructies.

Niet opgaande constructies zijn bv. pistes, paddocks en parkeergelegenheden...

Buiten de specifieke aangeduide zones is het oprichten van gebouwen en daarmee vergelijkbare constructies niet toegelaten. Bij een vergunningsvraag worden voorwaarden opgelegd in functie van het verwijderen van gebouwen buiten de overdruk voor gebouwen en constructies en het beperken of verminderen van de verhardingsgraad op de volledige site. Met de volledige site worden alle percelen, binnen de contour van dit GRUP, bedoeld die benut worden voor de exploitatie van de manege.

Het installeren van pistes, paddocks en parkeerhavens is toegelaten. Hierbij wordt zuinig ruimtegebruik nagestreefd.

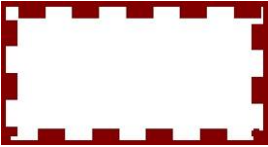
Op de volledige site wordt een landschappelijke inrichting nagestreefd waarbij bomenrijen, houtkanten, poelen, schaduwbomen beelbepalend zijn.

Dagrecreatie laat geen verblijfsrecreatie toe.

Toelichting bij de bepalingen m.b.t. bebouwing en infrastructuur in relatie tot een manege

Met de aanduiding in overdruk wordt aangegeven waar gebouwen en constructies toegelaten zijn. Buiten deze zone is dus geen nieuwe bebouwing toegelaten. Ook herbouw of uitbreiding van bestaande gebouwen buiten deze zone is niet toegelaten. Doel is om alle thans verspreid gelegen stallen op termijn te herlokalisieren en te bundelen in de zone voor gebouwen en constructies. Om die reden wordt opgelegd dat bij een vergunningsvraag voor het oprichten of wijzigen van constructies gelijktijdig ook werk gemaakt wordt van het slopen van de gebouwen buiten deze zone. De omgevingsvergunningsaanvraag moet derhalve duidelijk aangeven welke andere bebouwing of verharding elders op het terrein verwijderd zal worden en hoe dit gefaseerd wordt.

medegebruik kan toegelaten worden binnen de met deze overdruk aangeduide zones binnen volgende voorwaarden: - Het verbouwen, uitbreiden, herbouwen of oprichten van bijkomende gebouwen kan enkel toegelaten worden voor zover de totale oppervlakte van de gebouwen in zone beperkt wordt tot B/T van 0,65; - De vergunning voor bijkomende gebouwen wordt afhankelijk gemaakt van het slopen van een vergelijkbare oppervlakte elders op de site, voor zover er op het ogenblik van de vergunningsaanvraag nog bebouwing buiten deze zone aanwezig zou zijn; - De ruimtelijke, landschapsecologische en milieuhygiënische impact van die gebouwen en constructies op de omgeving wordt minimaal gehouden; - Het installeren en uitbaten van een kleinschalige cafetaria kan enkel in functie van paardensport; - Het voorzien van één conciërgewoning is toegelaten Artikel 8.3 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor: - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van beekvalleien, - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie, - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden, - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuur tegen overstromingen zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 9.1 tot 9.2 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van beekvalleien niet doen afnemen.	De schaal en typologie van de site moet behouden blijven. Dit betekent dat de gebouwen kunnen behouden, verbouwd, herbouwd en/of beperkt uitgebreid worden, zonder dat een noemenswaardige schaalvergroting gebeurt. De bestaande cafetaria is ondersteunend voor de manege en kan enkel opengesteld worden in functie van de paardensport. Binnen de perimenter kan de conciërgewoning behouden, herbouwd en uitgebreid worden. Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer In de beekvalleien is waterbeheersing een nevenschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaarderen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling... Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingsfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden... In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuur hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties... toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitend over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen. Omgevingsvergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid. Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot "milieuvriendelijke" oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.vlaanderen.be/ontsnippering/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek).
---	--

 <i>Aanduiding in overdruk</i> <i>Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.</i> Artikel 9. Erfgoedlandschap Het gebied is een erfgoedlandschap in de zin van het Onroerenderfgoeddecreet.	Het vastgesteld landschapsatlasrelict 'Herkenrodebos en kasteel van Stevoort' werd bij ministerieel besluit 17 februari 2022 definitief aangeduid. Het Sterrebos werd bij ministerieel besluit van 9 juli 1993 definitief aangeduid als beschermd cultuurhistorisch landschap. Dit vastgesteld landschapsatlasrelict en beschermd cultuurhistorisch landschap zijn te beschouwen is volgens artikel 12.3.5 van het Onroerenderfgoeddecreet te beschouwen als een vaststelling van de 'landschapsatlas' en als 'onroerenderfgoedrichtplan'. De onroerenderfgoedrichtplannen zijn krachtens artikel 7.3.4 van het Onroerenderfgoeddecreet de sectorale voorstellen voor inrichtingsplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen. Delen van dit vastgesteld landschapsatlasrelict en beschermd cultuurhistorisch landschap worden in het ruimtelijk uitvoeringsplan opgenomen met de overdruk 'erfgoedlandschap' in de zin van artikel 6.5.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Volgende specifieke bestemmingen en voorschriften van het ruimtelijk uitvoeringsplan zijn gericht op het behoud van de typische landschapskenmerken van het erfgoedlandschap: de bestemmingen bosgebied, natuurgebied, (bouwvrij) agrarisch gebied en de overdruk verwevingsgebied zorgen voor het behoud en versterking van de historische structuur van het landschap met bossen, boccagelandschap, landbouwgronden, ...;
 <i>Aanduiding met puntsymbool in overdruk</i> <i>Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.</i> Artikel 10 Te behouden puntvormig erfgoed- of landschapselement De elementen van bouwkundig of landschappelijk erfgoed die met dit puntsymbool zijn aangeduid, zijn te behouden elementen met een bijzondere cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde. Het gaat om: - Winning van Martens (Runksterkiezel 125, Hasselt) - De Hoef Stevoortse kiezel 199, Hasselt) - Canenhof Hasseltse dreef 15, Hasselt) Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor het behoud of het herstel van de cultuurhistorische waarde van deze elementen zijn toegelaten. Handelingen in de onmiddellijke omgeving van deze elementen, voor de functies aangegeven in de onderliggende bestemming, zijn toegelaten voor zover zij de cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde van het element niet in het gedrang brengen.	Toelichting bij puntvormig elementen van het bouwkundig erfgoed: Een aantal sites worden omwille van hun landschappelijke contextwaarde op het grafisch plan met een puntsymbool aangeduid. De locatie op het plan met het puntsymbool is bij benadering aangegeven. De werkelijke ligging is een feitelijk gegeven. Doel is het behoud van de site als contextueel waardevol landschapselement te verzekeren. Volgende handelingen kunnen de landschappelijke contextwaarde van de sites in het gedrang brengen en zijn in principe niet toegelaten: - het oprichten van gebouwen en constructies die de landschappelijke contextwaarde van de sites aantasten; - de aanleg van wegen of verhardingen die de landschappelijke contextwaarde van de sites kunnen aantasten

 Aanduiding met een puntsymbool in overdruk Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.	
Artikel 11. Te behouden cultuurhistorisch en landschappelijk waardevol groenelement De houtige landschapselementen die met dit puntsymbool zijn aangeduid, die een bijzondere intrinsieke erfgoedwaarde hebben waarvan de identiteit en het karakter bepalend is voor het omgevende landschap, zijn te behouden. Het gaat om: - Treures als kapelboom (Runksterkiezel tegenover nummer 32, Hasselt) Alle handelingen nodig of nuttig voor het behoud of het herstel van de houtig landschapselement zijn toegelaten.	Toelichting bij de bepalingen over het puntvormige landschapselement 'cultuurhistorische waardevol groenelement' Één solitaire boom wordt omwille van omwille van hun erfgoed waarde, mede gebaseerd op criteria als zeldzaamheid, gaafheid, herkenbaarheid, authenticiteit, representativiteit en contextwaarde, op het grafisch plan met een puntsymbool aangeduid. De locatie op het plan met het puntsymbool is bij benadering aangegeven. De werkelijke ligging is een feitelijk gegeven. Doel is het behoud van het houtig landschapselement als intrinsiek waardevol erfgoedelement te verzekeren.
 Aanduiding met een lijnsymbool in overdruk Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur. Artikel 12 Te behouden cultuurhistorisch en/of landschappelijk waardevolle wegen De lijnvormige landschaps- of erfgoedelementen die met dit lijnsymbool zijn aangeduid, zijn te behouden elementen met een bijzondere cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde. Het gaat om: - Onverharde weg Regenakerstraat (Hasselt) Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor het behoud of het herstel van de cultuurhistorische waarde van deze elementen zijn toegelaten. Handelingen in de onmiddellijke omgeving van deze elementen, voor de functies aangegeven in de onderliggende bestemming, zijn toegelaten voor zover zij de cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde van het element niet in het gedrang brengen.	Toelichting bij de bepalingen over cultuurhistorisch en/of landschappelijk waardevolle wegen Een aantal elementen worden omwille van hun cultuurhistorische waarde, mede gebaseerd op criteria als zeldzaamheid, gaafheid, herkenbaarheid, authenticiteit, representativiteit, ensemble- en contextwaarde op het grafisch plan met een lijnsymbool aangeduid. De locatie op het plan met het lijnsymbool is bij benadering aangegeven. De werkelijke ligging is een feitelijk gegeven. Doel is het behoud van het element als cultuurhistorisch en/of landschapsecologisch waardevol landschapselement te verzekeren.
 Aanduiding met een lijnsymbool in overdruk Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur. Artikel 13 Te behouden landschappelijk waardevolle beken De lijnvormige landschaps- of erfgoedelementen die met dit lijnsymbool zijn aangeduid, zijn te behouden elementen met een bijzondere cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde. Het gaat om: - Oude bosgrens met grenspalen rond Herkenrodebos (netwerk van grachten te Kermt, Kuringen, Stevoort (Hasselt)) Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor het behoud of het herstel van de cultuurhistorische waarde van deze elementen zijn toegelaten. Handelingen in de onmiddellijke omgeving van deze elementen, voor de functies aangegeven in de onderliggende bestemming, zijn toegelaten voor zover zij de cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde van het element niet in het gedrang brengen.	Toelichting bij de bepalingen over het lineaire landschapselement 'beek' Een aantal elementen worden omwille van hun cultuurhistorische waarde, mede gebaseerd op criteria als zeldzaamheid, gaafheid, herkenbaarheid, authenticiteit, representativiteit, ensemble- en contextwaarde op het grafisch plan met een lijnsymbool aangeduid. De locatie op het plan met het lijnsymbool is bij benadering aangegeven. De werkelijke ligging is een feitelijk gegeven. Doel is het behoud van het element als cultuurhistorisch en/of landschapsecologisch waardevol landschapselement te verzekeren.

 Aanduiding in overdruk Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur. Artikel 14 Te behouden vlakvormig erfgoed- of landschapselement De vlakvormige landschaps- of erfgoedelementen die met deze overdruk zijn aangeduid, zijn te behouden elementen met een bijzondere cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde. Het gaat om: - Kleinschalig landschap met houtkanten (Meybroekstraat, Hasselt) - Tuin voormalig restaurant 't Scholteshof (Kermestraat, Hasselt) Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor het behoud of het herstel van de cultuurhistorische waarde van deze elementen zijn toegelaten. Handelingen voor de functies aangegeven in de onderliggende bestemming, zijn toegelaten voor zover zij de cultuurhistorische en/of landschapsecologische waarde van het element niet in het gedrang brengen.	Een aantal elementen worden omwille van hun cultuurhistorische waarde, mede gebaseerd op criteria als zeldzaamheid, gaafheid, herkenbaarheid, authenticiteit, representativiteit, ensemble- en contextwaarde op het grafisch plan met een overdruk aangeduid. Doel is het behoud van het element als cultuurhistorisch en/of landschapsecologisch waardevol landschapselement te verzekeren.
 Aanduiding in overdruk Deze symbolische aanduiding in overdruk heeft geen eigen bestemmingscategorie maar volgt de bestemmingscategorie van de grondkleur Artikel 15 Ecologische verbinding Ter hoogte van de Haagstraat wordt een ecologische verbinding voorzien. De pijl duidt symbolisch aan welke gebieden met elkaar moeten verbonden worden. Alle handelingen voor het herstellen en versterken van de met dit lijnsymbool aangeduide ecologische verbinding zijn toegelaten. Handelingen die het herstel of de heraanleg van het wegtracé onmogelijk maken zijn niet toegelaten.	Een ecologische verbinding wordt voorzien in functie van de migratie van o.a. de Kamsalamder. De Haagstraat wordt bij eventuele werken zo ingericht dat de migratie niet verhinderd/bevorderd wordt.

12.2 Op te heffen stedenbouwkundige voorschriften

In overeenstemming met de decretale bepalingen worden voor de gebiedsdelen die opgenomen zijn in het verordenende grafische plan de stedenbouwkundige voorschriften van diverse plannen opgeheven:

- Overlappende delen gewestplannen
- Overlappende delen ruimtelijke uitvoeringsplannen (gewestelijk, gemeentelijk, ...)
- Overlappende delen bijzondere plannen van aanleg

12.2.1 Op te heffen bepalingen gewestplan

Er zijn twee gewestplannen van toepassing in het plangebied:

- gewestplan Hasselt-Genk (deelgebied Herkenrodebossen), goedgekeurd op 3 april 1979
- gewestplan Sint-Truiden – Tongeren (deelgebied Wijerbos), goedgekeurd op 16 april 1977

De overlappende delen van bovenstaande gewestplannen worden opgeheven.

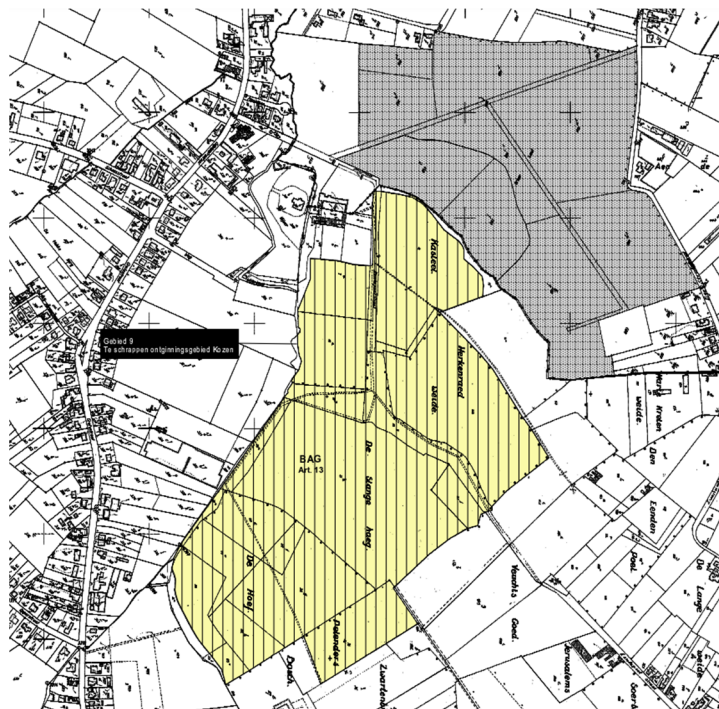
12.2.2 Op te heffen bepalingen ruimtelijke uitvoeringsplannen

Voorliggend GRUP wijzigt niets aan de afbakeningslijn van het gewestelijk RUP Afbakening regionaalstedelijk gebied Hasselt-Genk. Voorliggend GRUP heft deze overdruk (afbakeningslijn) niet op.

Het deelgebied Wijerbos overlapt met deelgebieden 8 en 9 van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) Oppervlaktedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg. De overlappende delen van dit gewestelijk RUP worden overschreven door voorliggend RUP.

Deelplan 8 wordt volledig overschreven door voorliggend GRUP. Deelplan 9 wordt deels overschreven.

Figuur 12-1. Oppervlaktedelfstoffenplan Leem in Zuid-Limburg (deelplan 9)

Het gemeentelijk RUP 206 Herkenrodebos (Hasselt) wordt gedeeltelijk overschreven.

Figuur 12-2. Gemeentelijk RUP 206 Herkenrodebos (links) en grafisch plan GRUP (rechts)

12.2.3 Op te heffen bepalingen bijzondere plannen van aanleg

Het BPA 135 “Herkenrodebos”, goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 28 februari 2008 overlapt met het deelgebied Herkenrodebossen van het voorliggend gewestelijk RUP. De overlappende delen van het BPA worden overschreven door het GRUP.

12.3 Op te heffen bepalingen verkavelingen

De niet-gerealiseerde delen van verkavelingen die gelegen zijn binnen de bestemmingszones ‘Artikel 4 Natuurgebied’, ‘Artikel 7 Bosgebied’, ... worden opgeheven.

In de bestemmingszone ‘Artikel 4 Natuurgebied’ heeft dit onder meer betrekking op volgende verkaveling:

- Verkavelingsvergunning 1274 (03/VK/98) en wijzigingen (1274-1/IS, 1274/wijz2/IS/NP)

Figuur 12-3. Aanduiding niet-gerealiseerde delen verkaveling 1274 (Herkantstraat)

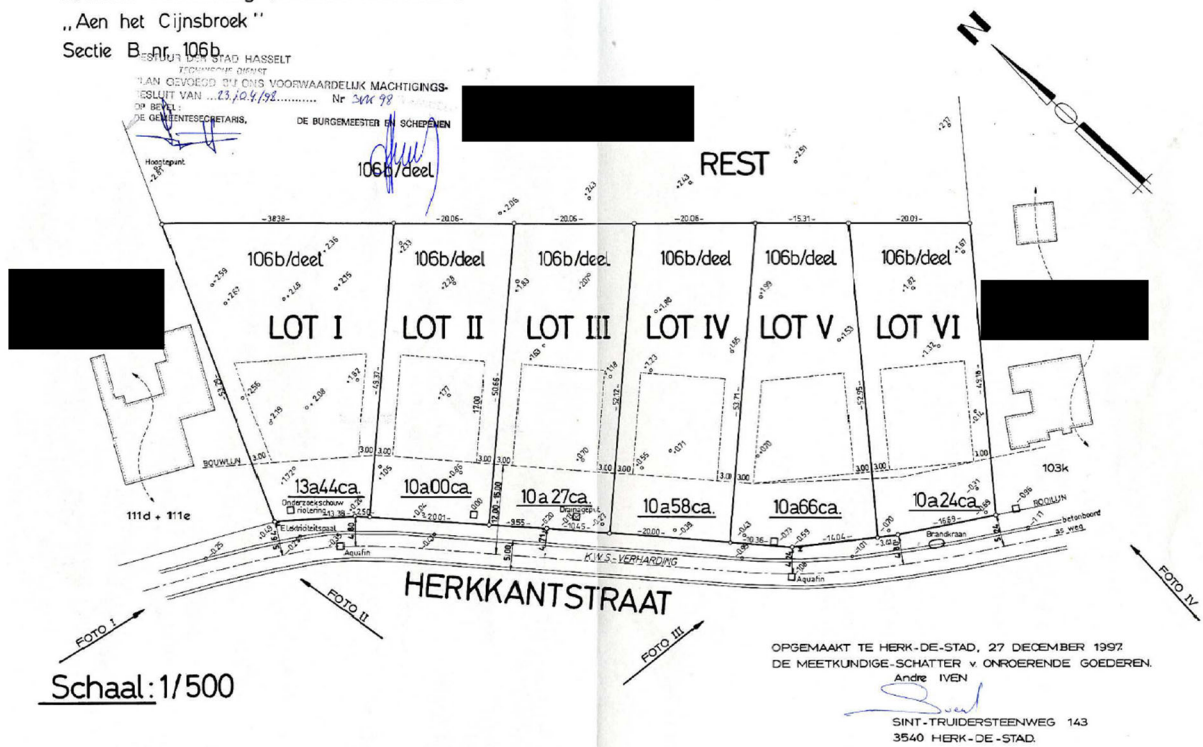

Figuur 12-4. Grafisch plan oorspronkelijke verkaveling 03/VK/98 (1274)

OPMETINGSPLAN

HASSELT 11de afdeling (voorheen STEVOORT)
„Aen het Cijnsbroek”
Sectie B nr. 106b

VERKAVELINGSONTWERP

13 In te zetten instrumenten

In functie van de realisatie van het GRUP wordt een voorkooprecht ingesteld in de bestemmingen 'bosgebied' en 'natuurgebied' ten voordele van het ANB.

Volgende generieke flankerende maatregelen zijn van toepassing:

- planbaten en planschade;
- kapitaalschadevergoeding voor de eigenaar van gronden die van een agrarische naar een groene bestemming gaan;
- bestemmingswijzigingscompensatie voor de landbouwgebruiker van gronden die van een agrarische naar een groene bestemming gaan;
- ontheffingen en overgangsbepalingen op het bemestingsverbod voor gronden die van een agrarische naar een groene bestemming gaan cfr. de bepalingen van het mestdecreet.

I.f.v. de realisatie van dit RUP voert de Vlaamse Overheid een gericht grondbeleid (aankoop ruilgronden, grondenbank) om de impact van de herbestemmingen voor de meest getroffen landbouwers te milderen.

Zo wist de Vlaamse Regering reeds een aantal percelen (ca 20ha) te verwerven en/of te ruilen waardoor de impact op de beroepslandbouw verkleind werd.

De generieke grondenbank bebossing van de Vlaamse Landmaatschappij wordt ingezet in functie van het bieden van ruilmogelijkheden voor sterk geïmpacteerde landbouwers. De 'opvolgingsgroep in functie van realisatie' is verantwoordelijk voor de uitwerking.

Het grondbeleid spitst zich in eerste instantie toe op gronden die vandaag in landbouwgebruik zijn, via het RUP een groene bestemming krijgen én opgenomen zullen worden in het VEN.

Het is de ambitie om dit grondbeleid verder te zetten zodat niet enkel de impact van voorliggend planningsinitiatief beperkt wordt maar ook versneld werk gemaakt kan worden van natuurdoelstellingen in de gebieden die via dit RUP een natuur- en of bosbestemming krijgen.

Naar aanleiding van de opmaak van voorliggend RUP wordt onderzocht of er gronden verworven kunnen worden om de verbinding met de Laerbeek te vrijwaren. Het betreffende perceel ligt buiten de contouren van dit RUP.

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) zal voor de door haar beheerde percelen binnen het plangebied een natuurbeheerplan opmaken. Indicatieve timing van de opstart van dit proces is begin 2025. Een natuurbeheerplan is geen doel op zich maar een middel om op een bepaald terrein, beheerd ten behoeve van natuurbehoud, bepaalde doelstellingen (i.v.m. ecologie, bosbeheer, landschap, cultuurhistorie, recreatie...) te realiseren. De essentiële vraag voor elk terrein is: wat zijn de belangrijke waarden, hoe wil men die behouden of ontwikkelen en welke maatregelen zijn daarvoor nodig? Het centrale idee van het natuurbeheerplan is dat het de juiste informatie bevat om het beheer voor een terrein te onderbouwen en concreet uit te werken. In een beheerplan worden niet alleen grootschalige beheerwerken opgenomen van bv bossen, graslanden, moerassen, ... maar laat ook toe om zeer gedetailleerde beheeringrepen uit te werken vaak in functie van leefgebieden en soorten. Voor dit gebied wordt bv. gedacht aan het aanleggen en onderhouden van poelen ifv de kamsalamander, beheer van KLE's ifv vleermuizen en het uitwerken van optimaal beheer van bosranden ifv zowel botanische waarden als diersoorten zoals de Hazelmuis.

Via het vergunningenbeleid kan natuur- en landschapsherstel afgedwongen worden.

Zo is in de voorschriften m.b.t. recreatiegebied voor paardensport (artikel 8.1. t.e.m. 8.3.) opgenomen dat bij een eerste vergunningsaanvraag die betrekking heeft op:

- het regulariseren van bestaande niet vergunde constructies of functies;
- het oprichten van nieuwe constructies;

een inrichtingsplan voor het landschapsherstel en het bijhorend natuurbeheerplan moet gevoegd worden.

I.f.v. dit landschapsherstel werd in samenspraak met het Agentschap voor Natuur en Bos een herstelplan opgemaakt door DLV. Het plan, dat o.m. voorziet in de (her)aanleg van extra houtkanten, hagen, schaduwkanten, dreven, bebossingen, wordt als richtinggevend beschouwd bij de beoordeling van vergunningsaanvragen. Dit houdt in dat de vergunningverlende overheid lasten kan opleggen i.f.v. natuur- en landschapsherstel conform de visie die hiervoor werd uitgewerkt.

Figuur 13-1. Visie op landschapsherstel (bron: DLV)

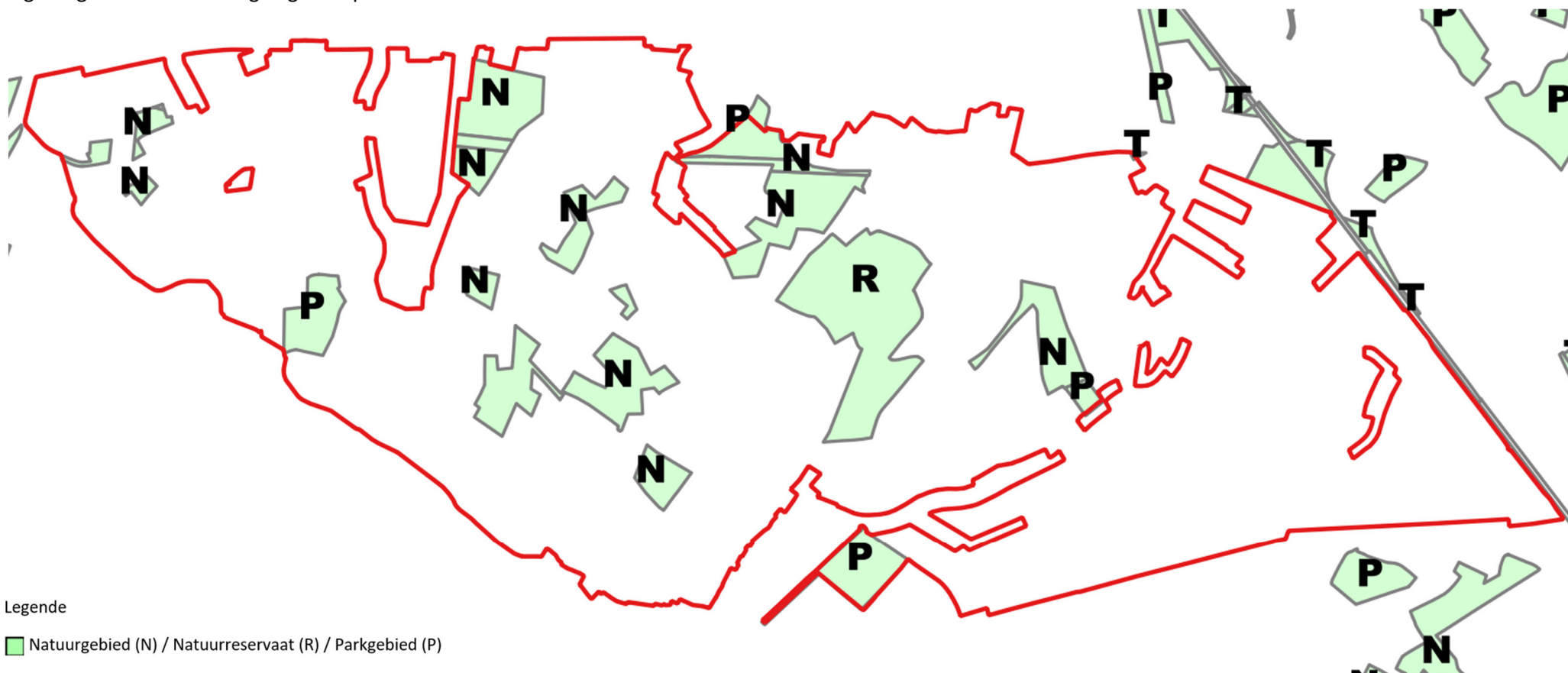

Bijlage I Toelichting planologische impact van het RUP op landbouw

Figuratieve en mathematische analyse voeding 375ha bosgebied en 67ha natuurgebied volgens voorontwerp GRUP Herkenrodebossen en Wijerbos voor deelgebied Herkenrodebossen.

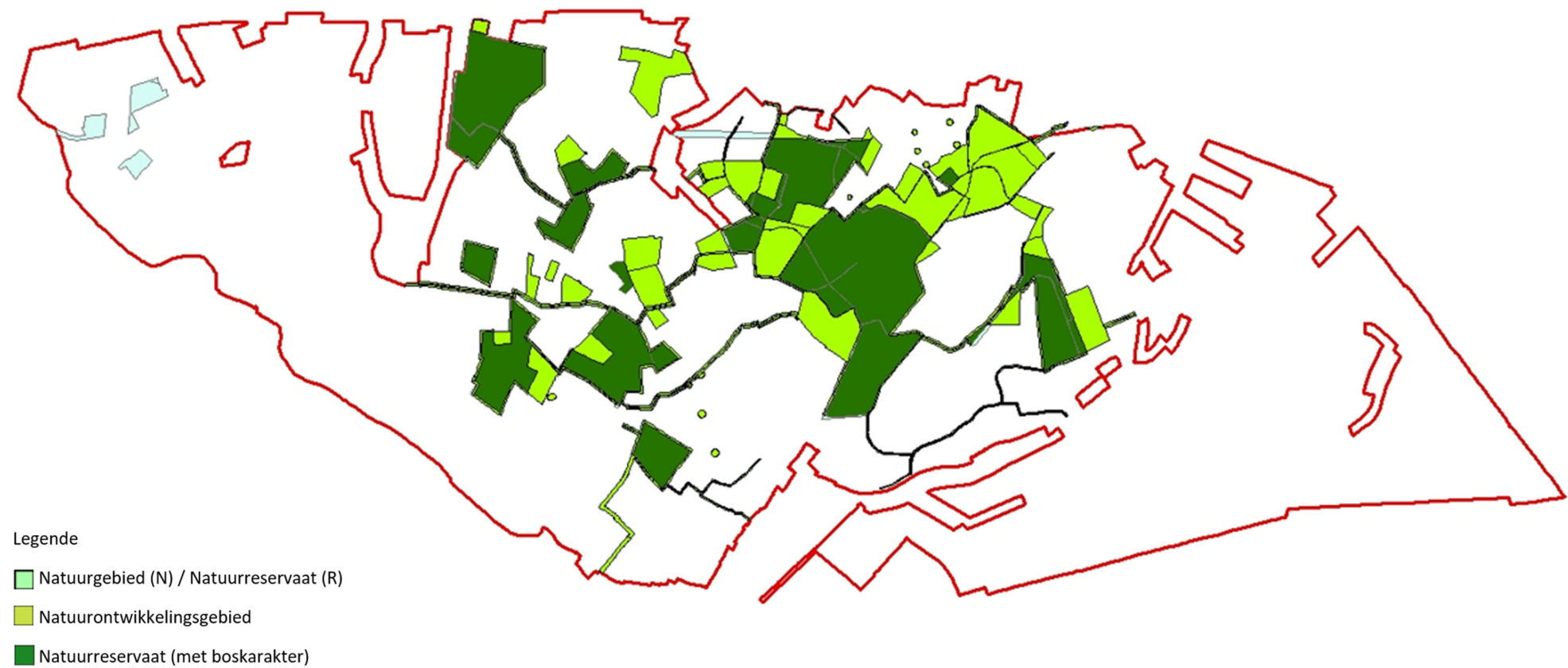
Alle cijfers in het document zijn het resultaat van een GIS-analyse, obv verschillende kaartlagen waardoor slivers ontstaan, wat een beperkte foutenmarge inhoudt. Alle cijfers zijn afgerond tot op de eenheid.

Figuur: groene bestemmingen gewestplan:

138 ha: som groene bestemmingen volgens gewestplan (natuurgebied (N), natuurreservaat (R). Parkgebied (P) wordt buiten beschouwing gelaten (wordt omgezet naar gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarde (GO/CH)).

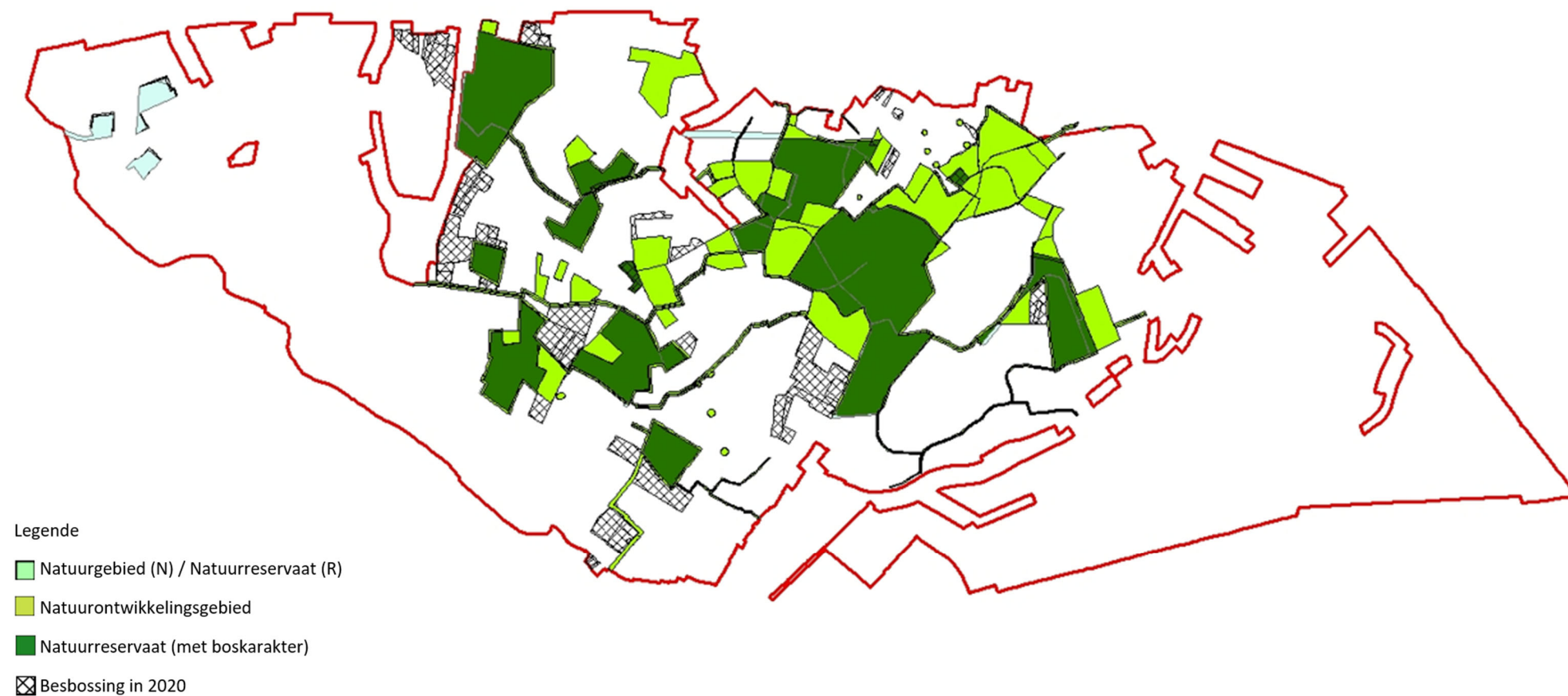
Figuur: groene bestemmingen BPA Herkenrodebos + gewestplan:

251 ha: som groene bestemmingen gewestplan **138 ha + 113 ha (*)** natuurontwikkelingsgebied volgens het BPA Herkenrodebos van de stad Hasselt.

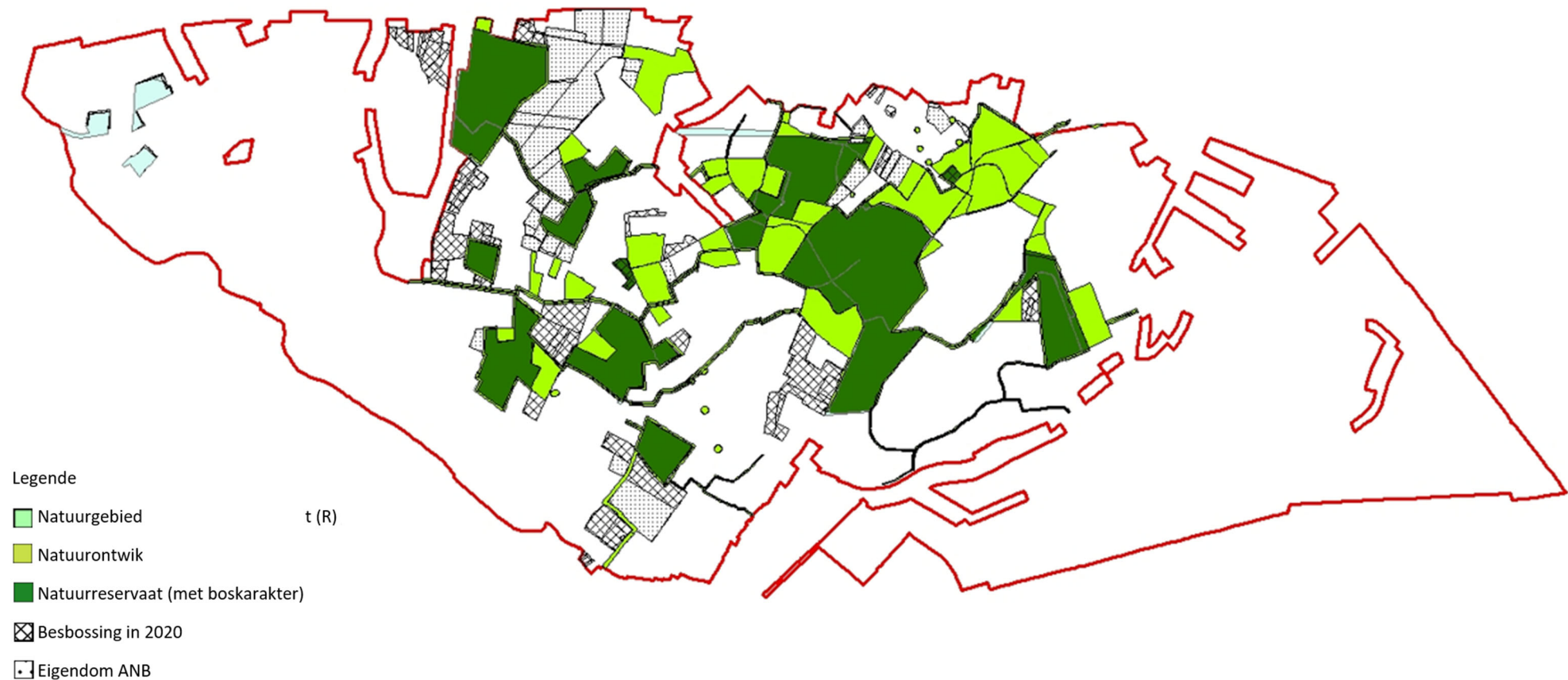
(*)18 ha wordt niet geïncorporeerd in bos- of natuurgebied (het betreft snippers die naar GO/CH gaan en de natuurverbindingen in agrarisch gebied met overdruk natuurverweving en agrarisch gebied met ecologisch belang (AGEB)).

Figuur: groene bestemmingen BPA Herkenrodebos + gewestplan + bestand bos:

300 ha som groene bestemmingen gewestplan **138 ha + 113 ha** natuurontwikkelingsgebied + saldo **49 ha** bestaand bos (binnen groene bestemmingen GRUP die vandaag nog geen groene bestemming (natuur/natuurreservaat hebben).

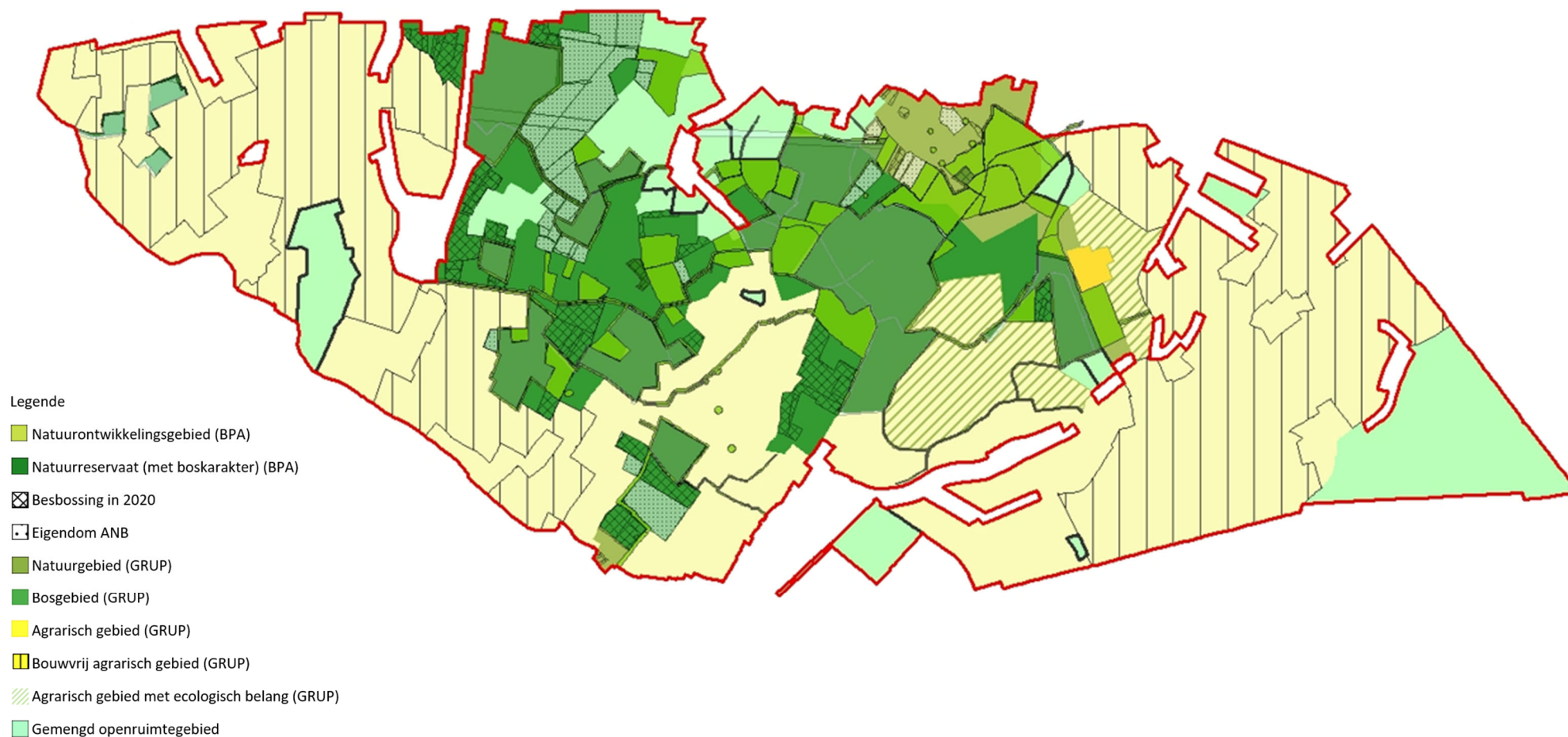
Figuur: groene bestemmingen BPA + gewestplan + bestaand bos + eigendom ANB:

351 ha: groene bestemmingen gewestplan **138 ha** + **113 ha** natuurontwikkelingsgebied + saldo **49 ha** bestaand bos + saldo **51 (*) ha** eigendom Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) (binnen groene bestemmingen GRUP).

(*) exclusief verwervingen in functie van flankerend beleid landbouw

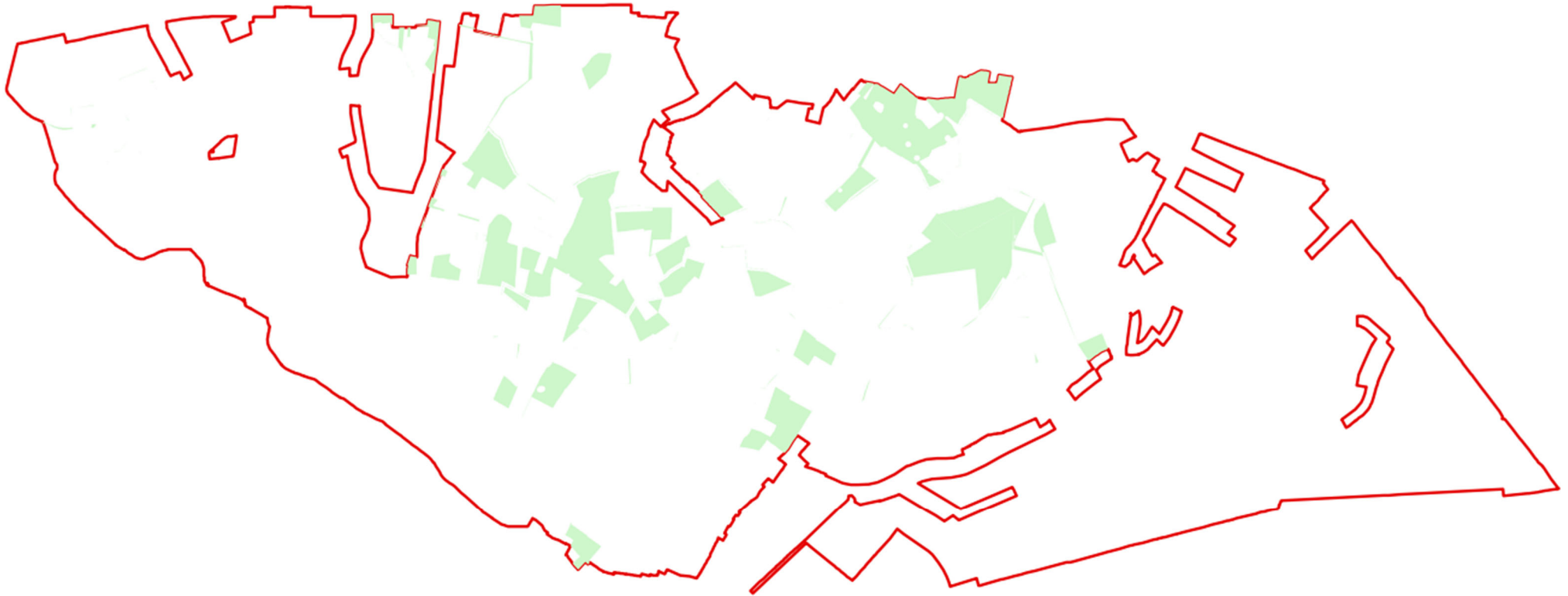
Figuur: voorontwerp GRUP transparant met groene bestemmingen BPA/eigendom ANB en bestand bos :

Conclusie: **351 ha** is bestand bos, eigendom ANB of heeft een groene bestemming volgens het gewestplan of het BPA Herkenrodebos. Dit betekent dat het voorontwerp GRUP met een totaal van **442 ha** aan groene bestemmingen (van de 375 ha bosgebied + 67 ha natuurgebied) in realiteit **91 ha(*)** 'treft'. Dit zijn terreinen in eigendom van particulieren en landbouwers en als dusdanig in gebruik.

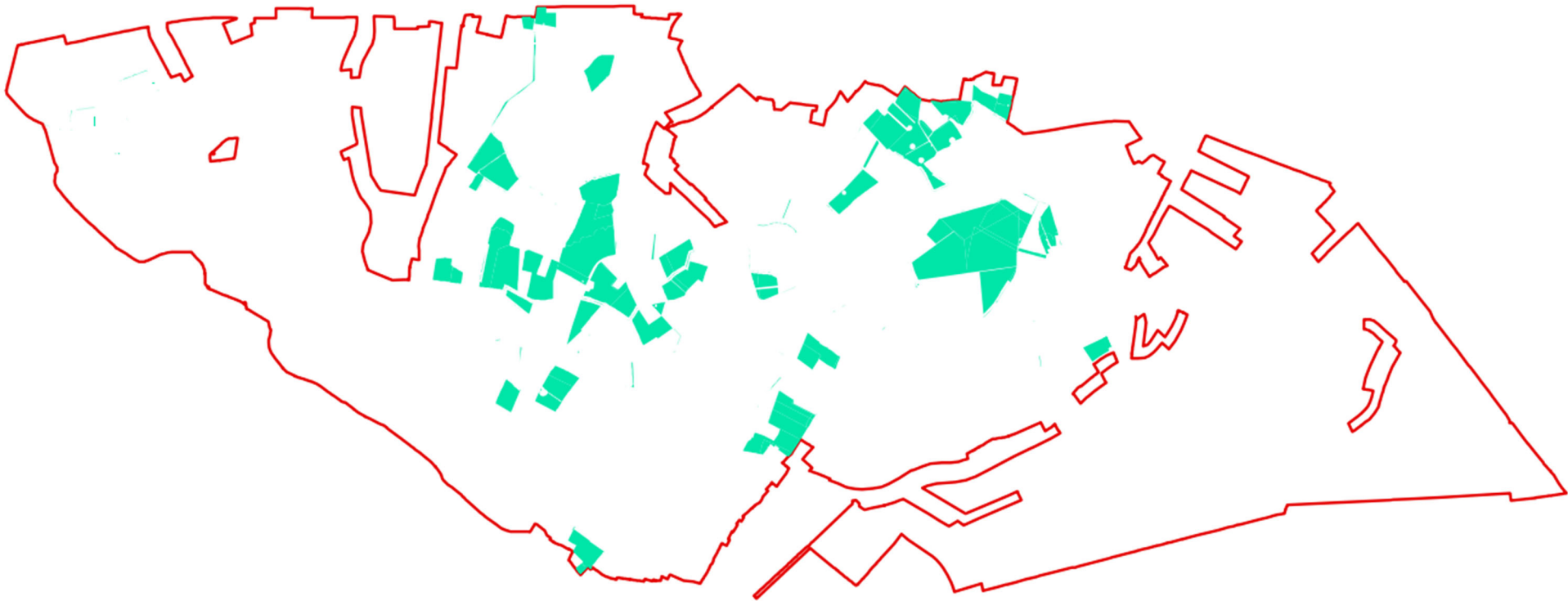
(*) te corrigeren met 18ha die niet binnen nieuwe groene bestemmingen begrepen is.

Figuur: impact nieuwe groene bestemmingen GRUP (111ha):

Bovenstaande figuur bevat een weergave van de terreinen die 'geïmpacteerd' worden door de nieuwe groene bestemmingen volgens het GRUP (bosgebied en natuurgebied). Het betreft ca. 111ha en omvat alle percelen en delen van percelen die geen groene bestemming hadden volgens het gewestplan of BPA, geen bestaand bos zijn of eigendom van het ANB. Dit cijfer is hoger dan de 91ha volgens voorgaande berekening en heeft te maken met het verschil van 18ha natuurontwikkelingsgebied dat buiten de contour van de nieuwe groene bestemmingen ligt en de verschillende slivers.

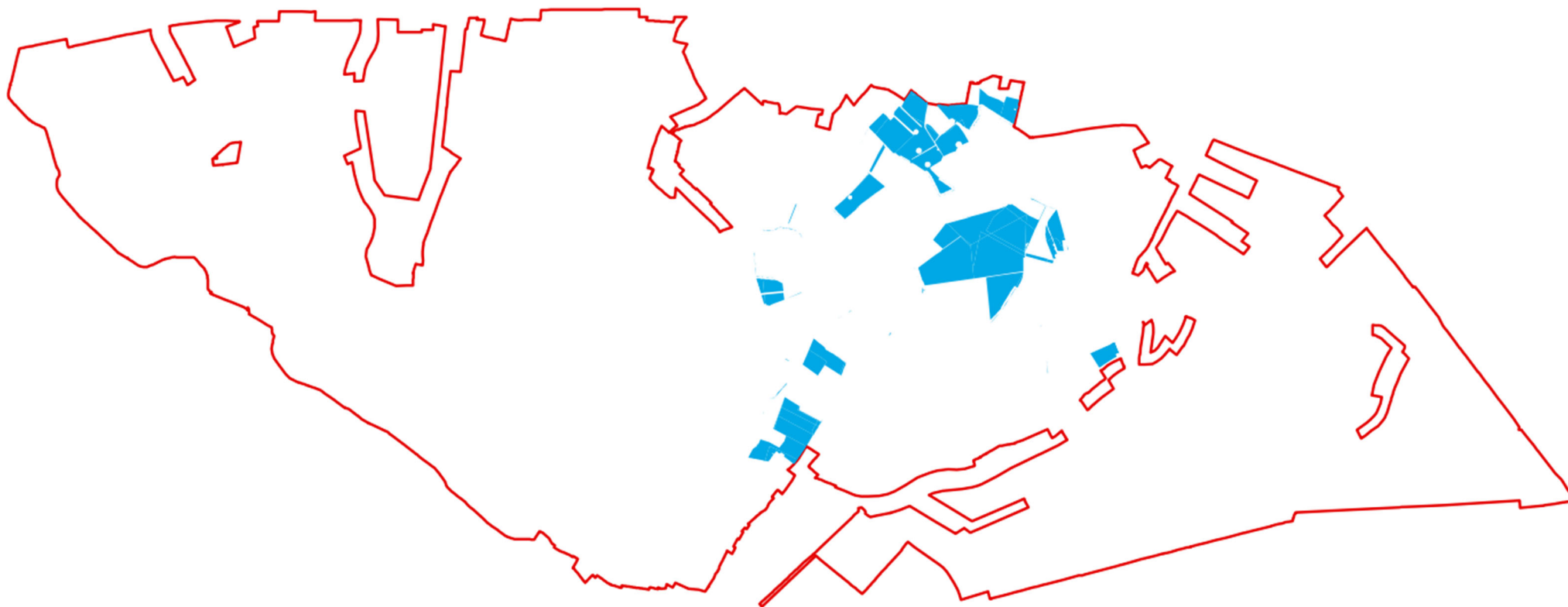
Figuur: impact nieuwe groene bestemmingen GRUP op agrarisch gebruik (clip LIS 2022: 94ha):

Bovenstaande figuur bevat alle voorgaande door het GRUP geïmacteerd terreinen welke volgens de LIS (landbouwimpactstudie 2022) in effectief landbouwgebruik zijn. Het betreft **94ha (*)** in effectief landbouwgebruik welke nog geen groene bestemming had volgens het gewesplan/BPA, geen bestaand bos is of eigendom van ANB. Dit cijfer geeft dus de werkelijke impact weer van de nieuwe groene bestemmingen volgens het GRUP op het landbouwgebruik. Deze 94ha is op datum van 06/09/2023 reeds teruggebracht tot ca. 74ha door het gevoerde flankerend beleid landbouw.

(*) exclusief verwervingen/grondruil in functie van flankerend beleid landbouw ca. 20ha.

Figuur: impact nieuwe groene bestemmingen GRUP clip LIS (94ha) clip VEN (46ha):

Binnen het geïmpacteerd landbouwgebruik is in bovenstaande figuur aangeduid welke terreinen binnen de bijkomende VEN-afbakening komen te liggen. Het betreft **46ha(*)** effectief landbouwgebruik volgens de LIS 2022. Deze 46ha is op datum van 06/09/2023 reeds teruggebracht tot ca. 41ha door het gevoerde flankerend beleid landbouw.
(*) exclusief verwervingen/grondruil in functie van flankerend beleid landbouw ca. 5ha.

Overzicht analyse per groene bestemming:

375	bosgebied		67	natuurgebied
134	groene bestemmingen gewestplan		1	groene bestemmingen gewestplan
64	natuurontwikkelingsgebied BPA		31	natuurontwikkelingsgebied BPA
45	bestaand bos buiten groene bestemmingen		3	bestaand bos buiten groene bestemmingen
47	bijkomend bos(bestemming) eigendom ANB		4	bijkomende natuur(bestemming) eigendom ANB
14	bijkomend bos(bestemming) eigendom particulier		6	bijkomende natuur(bestemming) eigendom particulier
72	bijkomend bos(bestemming) eigendom/gebruik landbouw		22	bijkomende natuur(bestemming) eigendom/gebruik landbouw

Algemene conclusie landbouwimpact: voor de 'realisatie' van **375ha** bosbestemming wordt **72ha** grond in landbouwgebruik getroffen. Voor de realisatie van 67ha natuurgebied is dit **22ha**.

Van de **72ha** grond in landbouwgebruik die een bostemming krijgt zit **26ha** in VEN waarvoor de nulbemesting via de pachtwetgeving in 2028 in werking treedt. Voor de overige 46 ha blijven de ontheffingsmogelijkheden voor 2 generaties behouden.

Van de **22ha** grond in landbouwgebruik die een natuurbestemming krijgen zit **20ha** in VEN waarvoor de nulbemesting via de pachtwetgeving in 2028 in werking treedt. Voor de overige 2 ha blijven de ontheffingsmogelijkheden voor 2 generaties behouden.

In functie van het **flakerend beleid** voor landbouw en de realisatie van de groene bestemmingen volgens het nieuwe GRUP is in de periode 2022-2023 ca. **20ha** terrein in landbouwgebruik uitgeruild/aangkocht. De totale impact van het GRUP van 94ha moet met dit cijfer in mindering gebracht worden en wordt op datum van 06/09/2023 reeds herleid naar **74ha**.